

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 50 din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.

Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SLOVENE

Izhaja vsak dan s izjemo ponedeljka in dneva po prazniku.

Čet. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.849
za inserate
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž. Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje

Misel današnjega praznika

Praznik svetega Jožefa, ki ga katoliška cerkev danes po vsem svetu slavi, je praznik skromnega moža, krušnega očeta našega gospoda Jezusa Kristusa, ki si je svojo svetost zaslužil s pridnim delom, preprostim srcem in zvestobo božji postavi, karkoli velevala človeku. Možu, pod čigar streho je po besedah evangelista napredoval Odrašenik človeštva v modrosti in starosti ter milosti pri Bogu in pri ljudeh, ni bilo podeljeno bogastvo niti imenitna služba ali visok položaj v javnem življenju. Bil je tesar, ki si je služil boren kruh, skromno pa častno preživel malo družino in svoje delo posvečal po bogaboječem življenju, ki ga je povzdignilo nad ves moški svet. Ne da bi iskal časti, se kaj ponašal z bogatimi darovi svojega ponižnega srca ali pričakoval kakšnega prvenstva kot varuh in rednik božjega Sina, je bil povisan za patrona Cerkev na zemlji ter postal najmočnejši pripronek vseh kristjanov za Materjo božjo. Posebno pa je predstavnik malega človeka, ki živi od dela svojih rok in je Bogu predvsem drag in ljub pa je bil v svetem Jožefu simbolično postavljen na najbolj častno mesto tako na zemlji kakor v nebesih.

To nas posebno v današnji temni dobi navaja k resnemu razmišljanju tega, kar se dogaja, da bi razumeli, kaj pomeni in kako se utegne končati pa kako naj se resnično krščansko misleči ljudje nasproti temu usmerijo. Sedanja svetovna vojna je le nadaljevanje prejšnje, ki pa so jo pripravljali mnogi, teri zunanji in notranji pretresi človeške družbe preteklega in predpreteklega stoletja. Gre torej za tragično dogajanje, čigar vzroki segajo daleč nazaj v začetke prav posebno hudega izkoriščanja dela množice malih, skromnih in slabih, kateremu je zgodovina nadela ime velekapitalizma. Ta način gospodarstva je ustvaril posebno rezko razliko med bogatinstvom in siromaštvom, rodil razredno borbo, ki je razdrila vzajemnost stanov ter netil sovraštvo in maščevanjaželjnost tlačanih na eni strani in množil pohlep posameznikov, gonjo za posvetnimi dobrinami in brezobzirno sebičnost na obeh straneh; človeštvo se je npravo pokvarilo na globoko in široko. Kar se je dogajalo med državljani ene in iste države, se je naravno preneslo tudi na odnose med državami samimi. Rasli so tako lmenovani imperializmi, ki drug drugemu ne privoščijo naravnih bogastev zemlje, tekmujejo v osvajanju ozemelj in rode krvave spore, s katerimi se zaradi napredka tehnike prejšnje razprtije človeškega rodu niti oddale ne dajo primerjati. Na čelu takega razvoja je politika, ki je odvisna od velikega kapitala; npravo oziroma človeka do človeka, stanu do stanu, države do države, čedalje bolj padajo. krščansko vero skušajo izriniti iz javnega življenja eni in drugi, zagovorniki premoči denarja in po socialističnih zabodah zapeljani nezadovoljnejši, in povsod se hočejo uveljavljati stremuhi in računariji, ki jim ni mar nobenih idej in resnično človeških ciljev. V teh pohlepih in nagonih, ki ne poznajo več nobene ude, so vzroki vseh vojn in revolucij treh stoletij, ki se usodno končujejo v sedanjem strašnem viharju.

Ali bo ta vihar razčistil ozračje, dal vsem dobrim silam sveta pobude, da se zbero in okrepijo in po pravem spoznanju, izpreobrnjenju in zadoščenju začno v miru graditi nov svet? Ali pa bo omikano človeštvo le še bolj pogreznilo v brezizhodno stisko in zmedo? V preobrate, ki bodo porušili še to, kar je ostalo, da bo mrak še dolgo ležal nad to zemljo? Vsi, ki poznamo moč krščanske ideje, smo prepričani, da ne. Trdno zaupamo v človeštvo, ki je dve tisočletji duhovno raslo v luči krščanske omike in ustvarilo na tej osnovi vekovna dela, ki daleč prekašajo vse, kar se je ustvarjalo prej. Na vseh področjih življenja se kljub hudemu padcu čutilo tiste nevidne a trdne vezi, ki po besedah Paula Claudela vežejo človeka z Bogom in njegovim Kristusom. Seveda je od nas vseh odvisno, kdaj in kako se bo našla rešitev iz stiske in zmede v duhu pravičnosti, po mirnem sporazumu, brez nadaljnjega prelivanja bratovske krvi in še večjih krivic in zablod, kakor so bile dosedanje.

Praznik svetega tesarja Jožefa nam pove, če ga prav razumemo, česa je predvsem treba, da prebrodimo visoke valove, ki se zgriinjajo nad človeško družbo, in zopet zagledamo polno sonce krščanske kulture, pod katero bo zopet zacvetelo mirno ustvarjajoče delo. Treba je predvsem, da se zbudi v vseh sreh pravo bratoljubje, kakor je mogoče samo v družbi, ki vse stanove, ki pošteno in pridno delajo, smatra za enakovredne, ne pozna premočstvih enih nad drugimi, ki se tlačijo in zapostavljajo, in bo delu odkazala častno mesto ter mu zagotovila človeka, božje podobe, vreden zaslužek in blagodatni omike. Za malega človeka gre, za vse tiste, ki si služijo vsakdanji kruh v potu svojega obraza, za tiste, ki jih je kruta doba prevladala denarja potisnila na zadnje stopenje v družbi. Te naše dolžnosti, ki se je toliko zanemarjalo, se moramo danes spomniti z vso resnobo, ko s Cerkvijo slavimo skromnega delavca, svetega Jožefa. In v sedanjem trenutku, ko nam vojska narekuje čedalje večje žrtve, glejmo, da se bremena razdelijo enakomerno na vse, da

Evropska bojišča — bolj mirna V Afriki večji boji v Eritreji in Somaliji

Na zahodu

Manjša medsebojna bombardiranja nemških in angleških letal — Hude angleške izgube na morju

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 18. marca. AA. (DNB.) Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Neka nemška podmornica je potopila pet oboroženih britanskih trgovskih ladij iz nekega sovražnikovega konvoja s skupno tonažo 35.300 ton.

Pri nasilnih ogledih nad Severnim morjem so nemška letala potopila vzhodno od Newcastla neko sovražnikovo trgovsko ladjo za 4000 ton.

V noči od 17. na 18. marec so nemška letala napadla doke in pristanišče naprave v Newcastlu. Vrgla so mnogo bomb. Razen tega napada so nemška letala napadla tudi pristanišča na vzhodni škotski obali.

Nemški list o premoči Nemčije v orožju

Berlin, 18. marca DNB: Za obletnico, odkar je brigadni general dr. inž. Todt postal minister za municijo in oboroževanje, piše »Völkischer Beobachter«, da se velikanska premoč Nemčije glede oboroževanja še jasneje zrcali, če primerjamo sedanji položaj Nemčije z njenim položajem v svetovni vojni. List pravi, da je sedanja poraba materiala na nemški strani zelo neznatna v primeri z materialnimi bitkami svetovne vojne, ki so požirale neizmerno količino izdelkov vojne industrije in tehnike. Razen tega omenja list velikanski plen nedotaknjene vojne materiala na Poljskem in v Franciji. Vrh tega, nadaljuje list, moreta Nemčija in njena zaveznica Italija kupovati blago v svoje gospodarske in vozne namene bolj ali manj po vsej evropski celini; tudi v tem je razlika v primeri s prejšnjo vojno. List hvali organizacijo, ki jo je ustvaril general dr. Todt, in pravi, da ne temelji na zapleteni birokraciji, ampak na popolni zagotovitvi sodelovanja vseh vojaških činiteljev s pristojnimi ministri in z zastopniki stranke, gospodarstva in znanosti. (AA.)

Angleška poročila

London, 18. marca. Reuter. Angleško letalsko ministvo poroča:

Preteklo noč je sovražno letalstvo delovalo nad Anglijo v zelo omejenem obsegu. Le zgodaj zvečer in davi rano jutraj so se sovražna letala pojavila ter vrgla nekaj bomb na škotsko in na južni del Anglije. Človeških žrtev sploh ni bilo, škoda pa je neznatna.

Dodatno k včerajšnjemu službenemu poročilu o nemškem letalskem napadu na Bristol poročajo, da je število človeških žrtev mnogo večje, kakor so sprva mislili. Odkrili so namreč, da je neka bomba tresčila v protiletalsko zaklonišče, kjer je povzročila strašno razdejavanje in zahtevala veliko število smrtnih žrtev in mnogo ranjencev.

Žrtve zadnjih napadov

London, 18. marca Reuter. Letalsko ministvo objavlja: Pri zadnjih dveh zaporednih nočnih napadih na Liverpool dne 12. in 13. marca je bilo skupno mrtvih okrog 500, težko ranjenih tudi okrog 500, lažje ranjenih pa mnogo več. Pri napadu na Glasgow in Clyde dne 13. in 14. marca znaša število mrtvih tudi okrog 500, število nevarno ranjenih pa okrog 800, lažje ranjenih pa mnogo več.

Angleške navedbe o izgubah na morju

London, 18. marca. Reuter. Admiraliteta poroča: V preteklem tednu, ki se je končal dne 15. marca, je angleška trgovska mornarica izgubila 20 ladij s skupno 84.000 tonami, zavezniška mornarica pa 5 ladij s skupno 14.500 tonami. Skupne izgube znašajo 25 ladij z 98.500 tonami. To je za tretjino manj kakor prejšnji teden.

Navodila angleškemu prebivalstvu za primer vdora

Rim, 18. marca. b. Vsi današnji časopisi prinašajo poročilo iz Berna, ki opozarja na

vesti iz Londona, da so bila še včeraj dana prebivalstvu Anglije navodila, kako naj se ravna v primeru nemškega vdora. Od včeraj naprej ne zvonijo več zvonovi v vsej Angliji in bodo zvonili samo v času poplaha. Anglija sama pa je razdeljena v dve coni: v prvi je prebivalstvo dobilo posebno navodila z ozirom na potrebo izselitve, če bi se zavezniku vdor posrečil, v drugi coni, ki ni neposredno na kraju tega vpada, pa mora prebivalstvo ostati v svojih hišah in zakloniščih.

Napadi na Nemčijo

Nemška poročila

Berlin, 18. marca DNB: O napadu britanskih letal na severozahodno nemško obalo poročajo tele podrobnosti: Krepi ožen nemškega protiletalskega topništva je davi zavril angleška borbena letala, ki so skušala napasti neko večje mesto v severozahodni Nemčiji. Angleški letalci so metali bombe brez merjenja. Zadeli so neko šolo in jo zelo hudo poškodovali. Na srečo se pouk še ni začel. Zato ni bilo človeških žrtev. Angleška letala so skušala napasti še nekatere kraje v severozahodni Nemčiji, a smo jih s krepkim protiletalskim ognjem zavrnili. Letala so vrgla več bomb na stanovanjske okraje. Zadet ni noben važnejši objekt. (AA.)

Berlin, 18. marca. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča o angleških letalskih poletih nad nemškim ozemljem:

Preteklo noč so angleška letala skušala napasti več krajev v severozahodni Nemčiji. Zažgala so nekaj stanovanjskih hiš, vendar smo ožen hitro zadušili. Bombe niso zadele nobenega vojaškega objekta. Nekaj ljudi je ubitih, nekaj pa ranjenih. Čez dan smo sestrelili nad Dovrom štiri zaporne balone.

Angleška poročila

London, 18. marca. Reuter. Letalsko ministvo poroča, da so v pretekli noči večje skupine angleških bombnikov spet napravile napadalni polet nad severozahodnimi predeli Nemčije, kjer so med drugim bombardirale Wil-

Sredozemsko bojišče

V Afriki

Angleški glavni napad na Keren se je začel — Italijanski general Lorenzini hrabro padel v bojih

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 18. marca. Stefani: Poročilo štev. 284 glavnega štaba italijanske oborožene sile o operacijah na afriškem prostoru se glasi:

V Severni Afriki: Sovražnikove enote, ki so se pri Džarabubu približale našim postojankam, smo zavrnili. Naši bombniki so zadeli mehanizirana sredstva, rezervoarje bencina in druge naprave v nekem sovražnikovem oporišču.

V noči s 16. na 17. t. m. so sovražnikova letala napadla Tripolis. Nekaj ljudi je ranjenih in nekaj stanovanjskih hiš poškodovanih.

V Vzhodni Afriki: Nadaljuje se srdita bitka v kereksem odseku. Naše čete so izvedle protinapad in prizadevale sovražniku hude izgube ter večkrat odbile napade, ki jih je sovražnik izvedel z mnogoštevilnimi četami. Tudi naše izgube so pomembne. General Lorenzini je hrabro padel na čelu svojih bataljonov.

V letalskem boju so naši lovci zbili neko angleško letalo. Neko naše letalo se ni vrnilo. Pri letalskem napadu na neko naše oporišče je nastalo nekaj škode. Neka močna sovražnikova pomorska skupina se je pojavila pred Berbero in po srditem bombardiranju izkrcala oddelke čet, ki so vrnemale našo garnizijo. (AA.)

Angleška poročila

Kairo, 18. marca. Reuter. Angleško vrhovno poveljstvo vzhodne armade poroča:

Eritreja: V območju Keren a, kjer so indijske čete zavzele zelo važno gorsko višino, trajajo srditi boji dalje. Ujetih je bilo okroglo 800 ujetnikov. Med padlimi nasprotniki je tudi general Lorezini. Letalstvo po načrtu sodeluje s suhozemskimi operacijami, ki se bližajo koncu. Bombniki so napadali sovražne transporte in čete na cesti iz Keren a v Asmaro. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno.

Abesinija: Imperialne in abesinske četniške skupine zasledujejo na vseh odsekih umikajočega se nasprotnika. Letalstvo je bombardiralo sovraž-

helmshaven in Bremen. Podrobnosti bodo še objavljene.

Opoldne javlja letalsko ministvo: Opazili smo eksplozije in požare v pristanišču in ladjedelnih v Bremenu in Wilhelmshavenu, ki sta bila ponoči bombardirana. Bombe so zažgale tudi petrolejska skladišča v Rotterdamu. En naš bombnik je metal bombe tudi na Emden in Oldenburg. En sovražni lovec je bil sestreljen. Ob Frizijskih otokih je eno naših letal s torpedom polopilo veliko sovražno prevozno ladjo. Vsa naša letala so se vrnila.

Danes eta bila sestreljena dva sovražna bombnika nad angleško obalo. Sovražni lovec so sestrelili dva angleška lovca, ki sta se vračala brez municije. Bila eta sestreljena, toda oba pilota sta se rešila. Danes podnevu ni padla na Anglijo nobena bomba.

De Valera o Irski:

»Stoletja je trajalo, preden smo dosegli neodvisnost. Odločeni smo, da je ne izgubimo na novo

Dublin, 18. marca. Reuter: De Valera je govoril po radiu v proslavo sv. Patrika, zavetnika Irske, in izjavil med drugim, da je nevtralnost izraz trdne volje irskega naroda. De Valera je nadaljeval:

Danes je položaj takšen: Irska vlada in velikanška večina irskega naroda sta izrazila voljo, da se ne zapleteta v vojno. Nekaj brezimni publicisti so izrazili bojazan, da bi utegnili kdo našo domovino izrabiti kot oporišče za napad na Veliko Britanijo. Mi smo dali obvezo, da se to ne bo zgodilo. Sklenili smo, da ne sme nobena izmed vojskujetih se strank izrabiti našo državo kot oporišče za napad na druge, vojskujeto se stranko. Če bi to dovolili, bi se še sami zapletli v vojno. Stoletja in stoletja je trajalo, preden smo dosegli neodvisnost, ki jo imamo danes. Odločeni smo, da je ne izgubimo na novo.

Na koncu je De Valera izjavil, da bi Irska zašla glede prehrane v težaven položaj, če ne dobi iz Amerike več desetstisoč ton žita. (AA.)

na skladišča in sovražne kolone, ki so bile obstreljivane tudi s strojniškim ognjem z letal. Ugotovljeno je, da je bilo v preteklih 4 dneh sestreljenih še nadaljnjih 5 sovražnih letal, tako, da znaša skupno število uničenih sovražnih letal 22. Eno naše letalo je uničeno.

Somalija: Angleške imperialne čete, ki so zasidle Berbero, sedaj razširjajo zasedeno območje ob obali in ob karavanski poti proti Džidžigi in Hararju.

Libija: Na suhem ni nič novega. Letala so spet hudo bombardirala pristanišče in letališče v Tripolisu, kjer so bili bombardirani pomoli in ladje od njih. Bombe so povzročile požare v vojaških skladiščih, letalskih lopah kakor v poslopih v bližini radijske postaje. Vsa letala so se vrnila, razen enega.

Uradno poročilo južnoafriških čet se glasi: Naše čete nadaljujejo čiščenje ozemlja. Vsak dan narašča število ujetnikov in zaplenjenega materiala. (AA.)

V Albaniji

Najhujši boji so še vedno pri Tepeleniju

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 18. marca. Stefani: Uradno poročilo glavnega štaba italijanskih oboroženih sil št. 284 se glasi:

Na grški fronti: Delovanje patrol in topništva. Naša letala so bombardirala in s strojnimi obstreljevala sovražnikova letalska oporišča. Letala nemškega letalskega zbora so 16. t. m. napadla neko sovražnikovo pomorsko skupino, ki je plula po vzhodnem Sredozemlju. Torpedi so zadeli dve vojni ladji. (AA.)

Grška poročila

Atene, 18. marca. Atenska agencija: Poročilo štev. 142 grškega generalnega štaba se glasi:

Delovanje izvidniških oddelkov in topništva na vsej fronti.

Sovražna letala so v nedeljo zvečer bombardirala Lariso. To je bil že tretji sovražni bombni napad na Lariso, odkar jo je porušil potres. Bombe so povzročile veliko škodo na preostalih zgradbah, človeških žrtev pa ni bilo. Bombe so bile vržene tudi na otok Naksos.

Grški kralj Jurij je na grško armado naslovil dnevno povelje. Kralj Jurij se v njem grški armadi zahvaljuje za junaštvo, s katerim brani domovino in ki ga je znova pokazala pretekle dni, ko je odbila italijansko protiofenzivo. Isto priznanje izraža kralj Jurij tudi grški mornarici in grškemu letalstvu ki da častno izpolnjujeta grškega junaškega duha in ljubezen do svobode in do domovine.

Vladni tolmач je sinoči častnikarjem prebral službeno poročilo, ki pravi, da je angleško in grško letalstvo v zadnjem tednu sestrelilo v zraku 39 sovražnih letal, 15 uničilo na tleh, 17 drugih pa resno poškodovalo. Boji Tepeleniju so še vedno srditi, toda nasprotnik ofenzive ni ponovil.

Če bodo bombardirali Atene

Newyork, 18. marca. International News poročajo, da je angleška vlada po nevtralnih posredovanjih sporočila italijanski vladi, da bodo angleški bombniki bombardirali Rim, če bi italijanski ali drugi bombniki bombardirali Atene.

Japonska hoče končati vojno na Kitajskem Izjava japonskega generala

Tokio, 18. marca. DNB: Dosedanji vrhovni poveljnik japonskega brodivja na Kitajskem general Nicio je včeraj prišel v Tokio. Takoj po prihodu je general odšel v dvor, kjer se je dolgo posvetoval z vojnim ministrom o položaju na Ki-

ne bo razlikev najnujnejših potrebščinah življenja, da se bodo znali in morali odrekati zemskih dobrin, kolikor je treba, tudi tisti, ki so doslej živeli v izobilju, in da mali človek ne bo imel upravičenega razloga, da se pritožuje. Čas je resen, bo pa postal še resnejši in usodepolnejši za vse človeštvo

tajskem. General je tudi poročal cesarju o razmerah na Kitajskem. Poleg tega je imel general Nicio dolge posvete v vojnem ministru. Ob koncu svojih posvetov je izjavil častnikarjem, da je vojna na Kitajskem prešla v odločilno dobo. Da bi se ta dolgotrajna vojna zaključila, mora Japonska povečati svoje napore. Prav tako mora vsa japonska narod v domovini posvetiti vse svoje napore, da bi se vojna uspešno zaključila. Vlado v Nankingu je treba podpirati, da bi postala prava kitajska narodna vlada. Potrebno je, da japonska mornarica prepreči pošiljanje pomoči Čangkajsku. Zato je treba mobilizirati vse človeške in materialne sile v državi, je zaključil general. (AA.)

Politični zapiski

Bedimo pametni in stvarni!

Sedanji čas ustvarja težke razmere med nami. Vsak dan se moramo spoprijazniti s kako novo žrtvijo. Tare nas pomanjkanje, preskrba ni tako redna, kakor je bila. Vsak dan je bolj težko in bo, bodimo si odkriti, še težje. Uradništvo upravičeno toži nad strahotnim dviganjem cen. Hudo je za tiste, ki morajo nositi odgovornost. To ve vsak, pa naj bo občinski odbornik ali župan, odbornik stranke, ban ali minister. Vsak, ki javno dela, ve, da sedaj bolj dela, se bolj trudi, neizmerno več trpi, pa je vendar malo uspeha in ljudje bolj zabavljajo. Sedanji časi so časi preizkušnje naše notranje moči. Zato nikakor ne sme omrtviti v nas smisel za skupno odgovornost. Če bomo notranje vzdržali, bomo skozi velike žrtve prišli v svobodo, v nasprotnem primeru pa nam preti poguba. — Vsakdo naj se zaveda, da je danes vsako potrpljenje in samopremagovanje zlato. Na nas ne sme ostati greh, da smo se sami pokopali. Zato vzdržimo, zaupajmo modremu vodstvu naše države, ne dajmo se begati! Zlasti se ne dajmo begati od ljudi, ki se javno ponašajo in bahajo s svojim junaštvom pri kozarcu vina in bi radi vzbujali nezazloženje proti tistim, ki morajo nositi vso usodno težo odgovornosti za naš narod v najhujših časih. Za večino takih ljudi vemo in razumemo, zakaj tako govorijo: pravočasno so se spravili na varno in v zapeček za primer, če bi kdaj res nastopila potreba za našimi telesi hraniti domovino. Takšni bi danes radi bili največji hujškarji in stratezi. Tisti, ki resnično ljubijo narod in državo ter se čutijo soodgovorne za našo usodo, niso taki. Oni so zmezniki, a stvarni in trdni, pripravljeni na najhujše osebnostne in stvarne žrtve. Le na njih bomo gradili boljšo bodočnost in ne na onih, ki mislijo, da store domovini največjo uslugo, če iz varnih zapečkov sejejo med ljudstvo seme nerazporedenosti, nezaupanja in hujškarji!

»Politika« o našem položaju

Belgrajska »Politika« je objavila v nedeljski številki daljši uvodnik, v katerem razpravlja o položaju na Balkanu in s tem v zvezi tudi z našim položajem. »Prva stvar, na katero je treba pokazati v današnjem položaju, je, da še nihče ne ograža naše države. Ostali smo nevtralnimi in mirni. Toda ta naš mir, za katerim iskreno težijo ves narod, ni samo želja brez stvarne podlage, brez odločnosti, da se brani, in budne skrbi, da se tudi obrani, če bo ogrožen. Zaradi tega tudi naša nevtralnost in nezanimanje za tuje obračune ne sme biti brez pripravljenosti za obrambo pred vsakim morebitnim poskusom, ki bi prišel s katere koli strani. Trdno sm oprepričani, da tako pojmuje naš položaj vsakdo v državi, kakor smo tudi prepričani, da nihče v tej državi ne bo zane-marjal pravih koristi države in narodnih želja, temveč jih bo ljubosumno čuval in stalno bdel nad njimi.«

Položaj na Balkanu je že razčiščen

»Il Piccolo di Trieste« piše: »Pričakovanje dogodkov, ki od blizu zanimajo Jugoslavijo, je v prestolniskih političnih krogih vse živahniješe, na drugi strani pa še ni določeno, ali se bodo ti dogodki odigrali že ta teden, kakor bi to radi nekateri krogi, ali v bližnji bodočnosti, kakor mislijo drugi krogi. Rezerviranost med odgovornimi krogi je zelo stroga, toda tisti, ki so jim blizu, trdijo, da je moči smatrati položaj na Balkanu že za razčiščen, čeprav bo morda nekaj različnih mnenj v zvezi z rešitvijo nekih vprašanj postranskega pomena.«

Trdna povezanost Srbov, Hrvatov in Slovencev

Sarajevska »Narodna Pravda« piše v uvodniku: »Moralno in politično edinstvo Jugoslavije se zdi mogoče komu sumljivo. Razprave o naših notranjih vprašanjih bi mogle biti komu povod za napačne sklepe, toda nikdo naj ne presoja krivo naše notranje politike, ker bi bila to fatalnost, ki bi se hudo maščevala. Mi smo vsi složni, kadar gre za celotnost države. Našemu pojmovanju političnega življenja v državi odgovarja tak upravni sistem, kakršen leži v demokraciji duhu našega naroda. Mi hočemo ta sistem obdržati. Težnja nas vseh je, da notranje življenje uredimo ter ga naredimo boljše in popolnejše od sedanjega, da postane močnejši in naprednejši. Napredni v svojem kulturnem in gospodarskem življenju, še močnejši v obrambi skupne države in skupne domovine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mi vsi smo ene misli in imamo en cilj, ko gre za Jugoslavijo: ona mora biti svobodna in neodvisna, ona mora biti ozemeljsko nedotakljiva.«

Prvi pomočnik pravosodnega ministra

Po novi uredbi o ureditvi pravosodnega ministrstva ima tudi pravosodni minister pravico imenovati si pomočnika. To dni je bil imenovan prvi pomočnik pravosodnega ministra, in sicer Stojan Juguvič, sodnik apelacijskega sodišča v Beogradu.

Koroški kmet se drži zemlje

»Koroški Slovenec« piše z velikim zadovoljstvom, da se opazuje v miselnosti slovenskih kmetov na Koroškem neka sprememba. Dočim je prej kmet vedno bolj zapuščal grudo in bežal v mesta, misleč, da si bo v mestih ustvaril boljše pogoje za življenje, zmaguje danes pri kmetu popolnoma drugačno mišljenje. On rajši ostane na svojem zemljišču.

Razpuščena društva na Koroškem

Belgrajska »Ravnopravnost« z dne 28. febru- arja piše: »Državni namestnik za Koroško je odredil te dni razpust »Političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence v Celovcu, »Slo- venskega šolskega društva« v Celovcu in podruž- nice »Slovenskega šolskega društva« v St. Jakobu v Rožu. Kot motivacijo za to odredbo navaja de- kretno dejstvo, da lahko slovenska kulturna dru- štva in »Slovenska prosvetna zveza v Celovcu« v dovoljni meri zastopajo slovenske koristi, zlasti ker imajo podobne cilje kakor razpuščena dru- štva.«

Zemun, Vremenska napoved: Hladno. Pretež- no jasno v severnih krajih in na Primorju. Pos- topna zjasnitev sredi države, oblačno v južnih krajih. V gorskih predelih bo še ponekod nekaj snega ali dežja. V primorskih krajih burja. Po- noči mraz.

Prometni minister Bešlić

Naša edina skrb: čuvanje svobodne domovine

Belgrad, 18. marca. m. Prometni minister inž. Bešlić se je večeraj udeležil zasedanja banovinskega sveta in je na večerji imel sle- deč govor: »Danes mora vsak imeti pred očmi samo tole: Domovina nad vse, korist naroda nad vse in edina skrb: čuvanje svobode do- movine. Ni treba, da bi se danes preštevali, ker pred nami stoji etična moč, kot je ni več na svetu. Lahko rečemo samo to, naš narod ni bil nikdar imperialistično razporejen, vedno je za- hteval trajen mir in prijateljstvo s sosedi. Ne

smemo nasedati propagandi, ki dela po mestih in po deželi in ki je vedno žela in izhajala od koristi poidecev.« Nato je g. minister poudar- jal, da želi naša država zadržati korektno od- nose s svojimi sosedi. Ne želi nič tujega, toda tudi nič svojega ne da. To je to, kar sta pred- sednik vlade Cvetković in dr. Maček povedala v svoji nedavni izjavi: Vlada vodi račun o naj- višjih koristih državne celote. Vsi mi čutimo to, kar čutite tudi vi, ter se bomo trudili, da državi ohranimo potreben mir in neodvisnost.

Izjava ministra dr. Andresa ob podpisu gospodarskega protokola z Italijo

Belgrad, 18. marca. AA. V nedeljo 16. t. m. se je končalo sedmo redno zasedanje stalnega jugo- slovanskega -italijanskega gospodarskega odbora. Pri tej priložnosti so v Rimu podpisali nov go- spodarski protokol o izmenjavi in plačilih med na- šo kraljevino in Italijo. Trgovinski minister dr. Ivan Andres je pri tem podal daljšo izjavo:

Na prejšnjem zasedanju jugoslovansko-itali- janskega gospodarskega odbora v juniju l. l. smo določili izmenjave blaga med obema državama za gospodarsko leto 1940-41. Zaradi izrednih razmer, nastalih medtem, je bilo za izvedbo tega načrta potrebno, da se z revizijo nekaterih točk načrt prilagodi novim okoliščinam in možnostim izmenjave blaga.

Važno je omeniti, da kljub težkočam sedanje- ga časa Italija ne bo omejila svojih dobav naši državi. Se več, novi načrt izmenjave določa večje dobave tekstilnih surovin in polizdelkov, kar bo mnogo pripomoglo k zaposlitvi naše tekstilne in- dustrije in k naši oskrbi s tekstilnimi izdelki. Si-

cer smo to pot sprejeli tudi ponudbe glede umet- nih vlaken (ljkov in lanital), ker manjka bom- baža, volne in konoplje, toda v razmerah, ki danes vladajo na evropskih tržiščih in tudi pri nas, je razumljivo, da so možnosti izbire omejene.

Glede našega izvoza v Italijo je osnova ostala v glavnem ista, kakor v juniju l. l. Pač pa so se nekatere postavke lanskega načrta znatno izpreme- nile spričo izprememb pri naši produkciji in iz- vozu.

V dogovoru o plačilnem prometu so tudi na- stale nekatere izpremembe. Specimen račun ostane tudi v bodoče poleg klirinškega računa, ki služi za obračun blagovnega prometa, toda nekatere stvari ki so se doslej obračunavale preko special- nega računa so zdaj prenesene na klirinškega.

Mislím, da smemo biti s takšnimi rezultati teh pogajanj z Italijo zadovoljni, tem bolj, ker spričo sedanjih razmer ni bilo lahko ne Italijanom ne nam, ohraniti in celo povečati volumen medseboj- ne trgovine.

Osebnosti

Belgrad, 18. marca. AA. S kraljevim ukazom je odlikovan z redom sv. Save 2. stopnje dr. Rudolf Andrejka, načelnik oddelka splošne držav- ne statistike ministrstva v p.

Belgrajske novice

Belgrad, 18. marca. m. Davi se je vrnil v Bel- grad predsednik dr. Kulovec in je popoldne s prosvetnim ministrom dr. Krekom obiskal finančnega ministra dr. Šuteja. Oba slovenska ministra sta se s finančnim ministrom razgovorila o vseh slovenskih zadevah, ki so v zvezi z novim proračunom.

Belgrad, 18. marca. m. Na prošnjo Delavske zbornice, Jugorasa in zasebnih nameštenskih or- ganizacij je uprava mesta Belgrada sklicala se- stanek zastopnikov vseh delodajalskih in name- štenskih organizacij zaradi zvišanja plač zasebnim nameštencem. Na sestanku so zastopniki deloda- jalskih organizacij izjavili, da so že sami povišali plače svojim nameštencem. Poudarjali so tudi, da bodo morali v primeru, da bi se znova morale plače povišati, odpustiti velik del uslužbenstva. Zastopniki nameštstva so se v svojih izjavah iz- javljali, da to naj uprava mesta Belgrada sama izda naredbo za zasebne nameštence in trgovske pomočnike, s katero bi bila določena začetna mi- nimalna plača 1800 din, za trgovske pomočnike pa 1500 din. Oženjeni naj bi dobivali še posebne do- klade. Uprava mesta Belgrada bo preučila pred- logo obeh strank in bo sama določila minimalne plače.

Belgrad, 18. marca. AA. Trgovinski minister dr. Andres je danes sprejel v svojem kabinetu italijanskega poslanika na našem dvoru Mamellija, ki ga je pri tej priložnosti povabil na obisk mi- lanskega veleposlana, nato pa še v Rim. Dr. Andres in Mamelli sta se pomudila v daljšem razgovoru.

Iz banovine Hrvatske

Zagreb, 18. marca. b Hrvatska nogometna zve- za je poslala snoči radiobrojajko nemški zvezi. V brzojavki predlaga, da se reprezentativna tekma med Hrvatsko in Nemčijo igra 30. t. m. v Zagrebu.

Zagreb, 18. marca. b Policija je v 48 urah pri- jela morilce znanega zagrebškega športnika Fedor- ja Freudenreicha, ki je bil predvečerašnjim ponoči zaklan v svojem stanovanju. Morilec sta Stjepan Kurir in njegov pomočnik Nikola Banko.

Zagreb, 18. marca. b Večera popoldne je vozil skozi Zagreb italijanski sanitetski vlak, sestavljen iz 16 Pullmannovih vagonov, ki so bili spreme- njeni v bolniške vagon. V vlak so se nahajali težje ranjeni grški vojak, ki so se borili na albanski fronti in so padli v roke italijanskim vo- jakom.

Bugojno, 18. marca. b V hiši kmeta Juka Gla- vasa v vasi Borič v bližini Bugojna se je dogodil

Cilji potovanja Macuoke

Tokio, 18. marca. DNB: Posebni dopisnik To- kio Asahi Šimbuna, ki je spremljal japonskega zunanjega ministra Macuoka do obmejne postaje v Mandžuriji, je navedel cilje potovanja ministra Macuoke ter poudaril velik pomen tega njegovega obiska v Evropi. Po izjavah japonskega Asahi Šim- buna se pomen potovanja ministra Macuoke lah- ko na kratko povzame takole:

1. Na svojem potovanju po Evropi se bo Ma- cuoka lahko osebno prepričal o tamkajšnjih raz- merah.

2. Macuoka bo obiskal zasedene kraje, kjer bo na kraju samem proučil način, kako se izvaja nemško gospodarstvo, istočasno pa se bo japonski zunanjí minister lahko seznanil z novim redom v Evropi, ki mu bo obenem služil kot podlaga za uvedbo novega reda v Vzhodni Aziji.

3. Ker je trojna zveza zasnovana na podlagi enakosti, kar se tiče osnovne politike in novega reda v Evropi in prav tako tudi na Daljnem vzhodu, je potrebno, da se prouče nadaljnje podrobnosti, da bi se mogli izdati potrebni ukrepi za do- sego ciljev, ki si jih je postavila trojna zveza. Istočasno bo japonski zunanjí minister lahko raz- ložil v Berlinu in Rimu japonsko politiko, kakor tudi ukrepe, ki so bili izdani za uvedbo novega reda v Vzhodni Aziji.

4. Za časa svojega bivanja v Evropi bo imel Macuoka priliko izmenjati z vodilnimi ose- bnostmi Nemčije in Italije mnenja o tem, kakš- no stališče, tako politično, gospodarsko, kakor tudi vojaško, je treba zavzeti glede na stanje, ki je nastalo s sprejetjem ameriškega zakona o podpiranju Anglije.

5. Zastopnik japonske vlade se bo imel pri- liko porazgovoriti o izvajanju trojne zveze gle- de na razvoj zadnjih političnih dogodkov.

Slovenska čitanka na Madžarskem

Belgrajska »Ravnopravnost« piše, da je bila izdana l. 1939. »Vend« — slovenska knjiga štenja za I. II. in III. zlož narodne šole. Knjiga je pi- sana v narečju ter ima madžarsko patriotskega in katoliškega duha. »Ravnopravnost« pozdravlja dejstvo, da so prvič po vojni izdane na Madžarskem šolske knjige za naše otroke. »Ta korak je treba vsekakor pozdraviti, čeprav gre še vedno za uč- benike, pisane v krajevnih narečjih; knjige so bile izdane še 1939. leta; zaradi tega se pisci niso do- volj ozirali na nqvega duha političnih in kulturnih odnosov med Jugoslavijo in Madžarsko, s katerim je navdihneno jugoslovansko-madžarsko zbliža- nje.«

„Bremen“ hudo poškodovan

Berlin, 18. marca. DNB: Na velikem ocean- skem parniku »Bremen« je 16. marca nastal hud požar. Večera so požar zadušili. Ladja trpi veliko škodo. Uvedena je preiskava, da se dožene vzrok požara. (AA.)

Govor dr. Göbbelsa v Poznanju

Berlin, 18. marca. AA. DNB: O priliki po- novne otvoritve preurejenih gledališč je pro- pagandni minister dr. Göbbels danes govoril v Poznanju. Orisal je delovni program na kul- turnem polju, ki bo veljal za vse vzhodne kra- je, pridružen Nemčiji. Minister je najprej po- udarjal politični, kulturni in narodnostni po- men vzhodnih krajev za nemški narod, rekel je med drugim, da gleda Nemčija na vzhodne kraje mnogo pravilneje, kakor so gledali ne- kdanji voditelji Nemčije. Za te nekdane vo- ditelje, je rekel Göbbels, so bili vzhodni kraji nekakšno skladišče za uradnike, ki niso imeli sreče v karieri. Ti kraji so bili za nekdane voditelje Nemčije ne samo pokrajina, kamor so kazensko premeščali uradnike, ampak tudi nekakšno poskusna postaja za vse mogoče go- spodarske teorije. Kratkovidni voditelji ne- kdanje Nemčije, je rekel Göbbels, so mislili, da so ljudje, ki niso primerni za druge kraje, dobri za vzhodne kraje, morda celo predobri. Takšno napačno pojmovanje je pa v nasprotju s tistim, kar narodni socializem pojmuje pod načeli nacionalne politike v vzhodnih krajih. V te vzhodne kraje je treba pošiljati ravno najboljše ljudi. V nadaljevanju svojega govo- ra je Göbbels dejal, da so gledališča in šole bile in bodo ostale trdni gradovi nemške kul- ture. Zato ni navzkriž z duhom in potrebami teh resnih dni, če že zdaj sredi vojne spet od- piramo vrata preurejenih gledališč v tem mestu. Dalje je propagandni minister dejal, da bo mo- ral v bodoče vsak mlad Nemec videti svojo narodno dolžnost v tem, da bo prebil po nekaj let v vzhodnih krajih. Mnogo izmed teh mladih ljudi bodo vzbujali te kraje in se stalno na- selili v njih. S tem se bo okrepil živi okop, ki varuje domovino. Dalje je propagandni mi- nister rekel, da je preureditev gledališč v Po- znanju šele začetek obsežnega in načrtnega kul- turnega dela v vzhodni Nemčiji. Podčrtal je, da bo velika pozornost veljala tudi drugim veli- kim kulturnim središčem vzhodnih krajev, ka- kor so Gdansk, Vratislava, Königsberg, Kato- vice. Z združitvijo močnih kulturnih sil v teh velikih mestih, je rekel minister, se bo pospe- šilo kulturno in ustvarjalno delovanje v vzhod- nih krajih, tako da bi se v dolednjih časih mo- gli ti kraji v kulturnih krajih popolnoma iz- enačiti v ostalih delih Nemčije. Göbbels je po- novno poudaril, da se na to delo ne bo čakalo do konca vojne. Seveda se bo pa po končani vojni to delo nadaljevalo z dvojno silo. Na koncu svojega govora je Göbbels pozval nem- ške umetnike, da zastavijo čim več truda in dela pri umetniškem delu in ustvarjanju v vzhodnih krajih.

Ankara, 18. marca. Anatolska agencija po- roča: Danes proslavlja Turčija 25 letnico zmagov- vite bitke pri Canak-Kaleju. (AA.)

Ameriška živila za nezasedeno Francijo

Prva pošiljka vredna 100 milijonov dinarjev

Jersey City, 18. marca. AA. DNB: Večera je iz tukajšnjega pristanišča odplul ameriški parnik »Esmouth« z velikim tovorom blaga ameriškega Rdečega križa. Tovor je namenjen v nezasedene dele Francije. Vrednost celega tovora cenijo pri- bližno na 1.250.000 dolarjev (100 milijonov din). Na parniku so naslednji predmeti: kondenzirano mle- ko in mleko v prahu, obleke, insulin, vitaminski izdelki in razna zdravila.

Washington, 18. marca. Havas: Predsednik Roosevelt je sprejel v avdienco francoskega ve-

leposlanika Henryja Hayeja. Veleposlanik je po avdienci rekel zastopnikom tiska, da je predse- dnik Roosevelt izjavil, da bo s posredovanjem ame- riškega Rdečega križa skušal oskrbovati z živila nezasedene francoske pokrajine. (AA.)

Darlan spet v Parizu

Pariz, 18. marca. DNB: Večera so v palači »Matignon« priredili kosilo, katerega so se ude- ležili predsednik francoske vlade admiral Darlan, zastopnik nemške vlade v Parizu Abetz in gene- ralni zastopnik francoske vlade v zasedenih po- krajinah veleposlanik de Brinon. Na tem kosilu so bile še nekatere ugledne osebnosti z nemške strani in več francoskih zastopnikov. Po kosilu je imel zastopnik nemške vlade v Parizu Abetz dalj- ši razgovor s podpredsednikom francoske vlade admiralom Darlanom. Večera je admiral Darlan sprejel pariškega nadškofa kardinala Suharda. Da- nes dopoldne je admiral Darlan zapustil Pariz in odpotoval v Vichy. (AA.)



Umrli nam je naš dragi

LOJZE

v 33. letu starosti, dne 18. marca 1941, ob 6. uri popoldne.

Pokopali ga bomo v četrtek, dne 20. marca 1941, na farno pokopališče v Zalni ob pol desetih dopoldne. — Priporočamo ga v molitev.

Zalujoča družina Koprivčeva: oče in mati, France, Janez, Francka in Manca, brata in sestre.

„Bitka za Atlantik“ – bo odločila o usodi ameriških prevozov v Anglijo

Churchillove izjave pri kosilu na čast ameriškem poslaniku v Angliji
Ameriški poslanik zagotavlja Angliji pomoč Amerike

London, 18. marca. Reuter: Predsednik vlade Winston Churchill se je udeležil slovesnega kosila »romarjev« (pilgrims), organizacije Američanov, živčih na Angliškem. Na kosilu je bil tudi novi ameriški poslanik v Angliji Winant (izg. Uajnant), ki je prvič javno govoril. Predsednik vlade Churchill je v svoji napitnici med drugim dejal:

Churchillov govor

Pozdravljamo Vas z dobrodošlico v svoji domovini, gospod Winant, v trenutku, ko se velika »bitka na Atlantiku« razvija z vso silitostjo. Vaša vlada in vaš narod sta zelo zainteresirana glede izida te bitke. Potrebno je, da se v tej bitki izvojuje odločilna zmaga. To je potrebno, ker moramo pokazati svetu, da se politika, na katero pristaja vlada USA, ne želi umakniti pred silo. Doslej so se pojavljale ob ameriški obali ne samo sovražnikove podmornice, ampak tudi težke križarke, ki so v ameriških vodah potopile nekaj angleških ladij, ki so plule izven konvojov. Najznačilnejši kraj, kjer so se pripetile te potopitve, je rekel Churchill, so na 42. stopinji. V vodah, ki so blizu angleškega otočja, se že bije velika, srdita in neizprosna bitka. Prav tako se srdita bitka bije na bližnjem vzhodu, kjer Anglija ne želi zapustiti svojih postojank. Zdej so naše izgube spet znatno poskočile. Izrabljamo vso svojo moč, vse svoje materialne vire in vse sposobnosti svojih znanstvenikov, da bomo mogli kljubovati grožnjam, za katerimi se skrivajo smrtno nevarnosti. Naša moč raste od tedna do tedna. Ameriški rušilci, ki smo jih dobili jeseni in pozimi, prihajajo postopno v boj. Tudi naše lastne flote rušilcev številčno naraščajo. Prav tako stalno narašča naše letalstvo, tako nad otočjem kakor na morju. Naš odpor postaja čedalje močnejši in uspešnejši. Prav včeraj sem dobil poročilo, o potopitvi treh nemških podmornic. Od 13. oktobra do danes ni bilo ugodnejše novice, ki bi me tako ohrabril, kakor me je ta vest o trojni zmagi nad sovražnikovimi podmornicami.

Kakor veste, je nadaljeval Churchill, se držim načela, da našemu narodu ne smemo prikrivati resnosti in varnosti. Zato mislim, da smem z vso pravico zahtevati, da se mi verjame, ko izrečem naše trdno prepričanje, da bomo te nevarnosti premagali.

Ministrski predsednik je rekel dalje, da je vsakomur jasno, kako nujno je za nasprotnika da pretrga prometne zveze med Anglijo in Ameriko, da odtrga dva močna naroda drugega od drugega in da potem vsakogar posebej porazi. S tega stališča, je rekel Churchill, je treba videti v sedanji bitki na Atlantiku eno izmed najpomembnejših bitk, ki so se kdajkoli bile v vojnah.

Churchill je nadaljeval: Gospod Winant! Prišli ste k nam v času velikega preobrata v zgodovini sveta. Delite z nami naše cilje, delite naše nevarnosti, delite naše koristi in naše skrivnosti. Prišel bo dan, ko bosta angleški imperij in Amerika prav tako z ramo ob rami izvrševala svečane, težke in vzvišene naloge, ki bodo kronane z zmago. (AA.)

Ameriški poslanik Winant se je zahvalil za pozdrave ter menil, da besedam predsednika Roosevelta ne more ničesar boljšega dodati. Amerika bo sedaj pomoč, ki jo je obljubila, tudi dala. Amerika je pri svoji odločitvi mislila resno in bo pri tem ostala. Na koncu je izrazil svoje želje, da bi angleški imperij s pomočjo Amerike izšel zmagovit iz te boje v skupno dobro vseh narodov, ki ljubijo svobodno življenje.

Mornariški minister Knox

Mornariški minister Knox je imel včeraj v Baltimoru govor, v katerem je med drugim rekel:

Paul C'audel: Krížev pot VL postaja.

Vsi učenci so zbežali, celo Peter več Ga ne poznal.

Neka žena se v največje zasramovanje in smrt poda,

Pade pred Jezusa in vzame Njegov obraz med svoje dlani.

Nauči nas, Veronika, da se ne bomo ozirali nič na ljudi.

Kajti ta, kateremu Jezus Kristus je Resnica in ne le slika,

Ljudem takoj postane drugim nevšečen in spotika.

Niso njegovi nagibi njihovi, njegov način življenja njim nasprotje.

Vedno je nekaj v njem, kar ne morejo umeti, ker jim je tuje.

Mož, ki molí svoj rožni venec, ki spovedi iti se ne plaši,

Ki se v petek postí, ki ga vidiš med ženami pri maši,

Vzbuja smeh in spotikanje, kakor stvar čudna in dražljiva.

Naj pazi kaj dela, kajti mnogo oči na njem počiva.

Naj pazi, on je znamenje, vsaka njegova stopinja naj bo zgledna.

Ker vsak kristjan je resnična Kristusova podoba, čeprav nevredna.

Obraz, ki kaže ga, je le vsakdanji odsvit

Obličja božjega v njegovem srcu, izmalichen ali božjega!

Veronika, še enkrat nam odkrij

Na prtu vtisnjeno obličje križeve potil

To pobožno platno, med katerega robove je skrila Veronika Viničarjev obraz na dan omahlosti njegove.

Zato, vsa njegova podoba za večno v njem bi vtisnjena bila,

Podoba, ki je narejena iz naših pljunkov, Njegove krvi in Njegovih solz!

Če bi se kdaj neke v bodočnosti zgodilo, da bi Amerika bila prisiljena braniti se, tedaj nas sovražnik ne bi zatekel nepripravljeno. Nato je Knox izjavil, da strankarske zadeve ne smejo zavirati dela in da morajo vsi dobri sinovi Amerike biti pripravljeni, da se bodo odzvali, ko jih bo poveljavalo poklicalo. Nato je minister Knox izjavil, da gre predsedniku Rooseveltu vse priznanje za trud, ki bo rodil sad.

Reuter: Parlamentarni krogi izjavljajo, da bo Amerika poleg drugega kot pomoč Angliji poslala tudi veliko število rušilcev, ki jih sedaj ne uporabljajo. (AA)

Rooseveltov odposlanec admiral Harriman izjavlja

Reuter: Rooseveltov osebni zastopnik admiral Harriman je danes sprejel častnike in jim dal tole izjavo:

Imel sem več sestankov s predsednikom vlade Churchillom, verjetno je pa, da se bom sestal s vsakim tistim članom angleške vlade, ki se kakor koli bavi z ameriški dobavami. Ameriška proizvodnja narašča čedalje bolj, čimdalje traja vojna. Harriman je dalje govoril o prehrani, o trgovinskih ladjah in o municiji ter rekel, da jih je med Američani mnogo, ki bi bili srečni, če bi mogli prispevati svojo žrtv s tem, da skrijajo svoje obroke in jih dajo Angliji. V celoti se strinjam s sleherni besedo predsednika Roosevelta. O obsegu ameriške pomoči je Harriman izjavil: Ne bom se spuščal v prerokovanja: »Rekel vam bom samo to, da so Američani to vprašanje razumeli kar najresneje. Mislim, da se v tem pogledu ne boste razočarali.« (AA)

Lord Halifax o nevarnosti podmorniške vojne

Washington, 18. marca. b. Lord Halifax se je včeraj sestal s predsednikom Rooseveltom in z državnim podtajnikom Sumner Wellesom. Potem pa je sprejel častnike, ki so ga vprašali za njegovo mišljenje glede nevarnosti nemške podmorniške vojne. Halifax je odgovoril, da bo bodočnost pokazala, da so točne one domneve, ki trdijo, da nevarnost ni takšna, da bi resno ogrožala ameriški izvoz v Anglijo.

Številke o ameriški pomoči: 784 tovarn izdeluje orožje Kredit 550 milijard

Washington, 18. marca. Associated Press. Danes so bili objavljeni nekateri podatki o tajni seji odbora za narodno obrambo, kjer so poročali nekateri načelniki odsekov narodne obrambe. Generalni ravnatelj za obrambo države Knudsen je izjavil, da ima Amerika na razpolago 784 tovarn za proizvodnjo vseh vrst orožja in municije. Anglija je dala denar za gradnjo in vzdrževanje 78 tovarn za orožje. Direktor proračunskega oddelka Harold je izjavil, da znaša vrednost dosedanjih angleških naročil 2 milijardi 700 milijonov dolarjev (okroglo 200 milijard din). Od tega je Anglija že plačala dve tretjini. Ostalo se bo plačalo iz kredita 7 milijard dolarjev (550 milijard din), ki jih novi zakon o pomoči daje na razpolago predsedniku Rooseveltu za nabavo orožja za Anglijo. Angleške naložbe v Ameriki znašajo 616 milijonov dolarjev (480 milijard din), ki jih je mogoče takoj spremeniti v denar, ter 9 milijard dolarjev (700 milijard din), ki so naložene tako, da bi jih ne bilo mogoče takoj uporabiti.

Washington, 18. marca. Associated Press. Pred poslansko zbornico se je danes začela debata o kreditu 7 milijard dolarjev (550 milijard din), ki jih Amerika potrebuje za pomoč Angliji. V začetku debate je zastopnik pomožnega odbora v imenu vlade opozoril zbornico, da mora zelo hitro sprejeti zakon o dodelitvi tega kredita. Govornik je opozoril poslance na dejstvo, da nemške križarke križarijo ob ameriški obali in da potemtakem ni več časa za dolga debatiranja.

Novi krediti

Washington, 18. marca. Reuter: Predsednik Roosevelt je sredi podpisal izglasovani zakon o dopolnitvi kreditih za državno obrambo, in sicer v višini ene milijarde 532 milijonov dolarjev (120 milijard din). Iz tega kredita bodo dali 13 milijonov dolarjev za povečanje pomorskih oporišč na Guam in na Samoa.

Nova letala za obrambo atlantskega pomorskega prometa

Neki angleški pomorski strokovnjak je povedal častnikom, da ima Anglija za obrambo svojih prevozov iz Amerike pripravljena velika vodna



„Grško - nemški odnošaji so prišli v kritično dobo“

Berlin, 18. marca. b. Dosedaj so na nemških pristojnih mestih odgovarjali na vprašanja tujih častnikov o nemško-grških odnosih. Danes so prvič rekli, da se je mišljenje glede tega spremenilo. Očitno je nastopil v odnošajih med Nemčijo in Grčijo novi trenutek, tigar vzrok leži nedvomno v prisotnosti angleških čet na grških tleh. V Berlinu ta dogodek spremljajo z velikim zanimanjem. Dejstva, da so se izkrcale angleške čete v Grčijo, ne zanikajo več niti z angleške strani. S tem v zvezi se izjavlja na pristojnem nemškem mestu, da so glasovi o nameravanem premirju med Italijo in Grčijo netočni in izmišljeni.

Ankara, 18. marca. m. Uradni krogi v Berlinu izjavljajo, da so stopili grško-nemški odnošaji v kritično dobo. V zvezi s tem izjavljajo v Berlinu, da je napočil čas, ko mora Nemčija preprečiti zasledbo Grčije s strani angleške vojske. Nemški poslanik v Atenah je že dobil od svoje vlade končno veljavna navodila, po katerih se mora ravnati.

Budimpešta, 18. marca. m. Današnje madžarsko časopisje objavlja pod senzacionalnimi naslovi poročila in informacije, ki se nanašajo na položaj na Balkanu. List »Uj Nemzedek« poroča iz Carigrada, da turško časopisje objavlja poročila, da se nahaja v Grčiji že večje število angleških čet. Madžarsko časopisje javlja, da prihajajo vedno nove ojačitve.

Istanbul, 18. marca. UP. Tukajšnji listi pišejo, da so postali odnošaji med Nemčijo in Grčijo zelo napeti. Berlinski dopisniki turških listov poročajo, da so tamkaj izjavili, da grško-nemški odnošaji ni mogoče več označiti kot normalne. Nemški poslanik v Atenah ima vsa potrebna navodila za nadaljnje ravnanje. Grški poslanik da pa je še vedno v Berlinu. Napetost je nastala zaradi prihajanja angleških čet na grško ozemlje.

Budimpešta, 18. marca. b. List »Pest« poroča iz Zürich, da NZZ objavlja informacije iz Berlina, po katerih smatrajo tamkajšnji merodajni krogi, da so se grško-nemški odnošaji zelo poslabšali. V nemškem zunanjem ministertvu poudarjajo, da grškim znanjem ni več mogoče verjeti, ker je nemško vrhovno poveljništvo dobro obveščeno o gibanju angleških čet v Grčiji.

Jugos'aviia

Italijanski listi o politiki Jugoslavije

Atene, 18. marca. Atenska agencija: Informacijsko ministertvo je razširilo službeno poročilo, v katerem pravi, da je pooblaščen najbolj odločno zanikati neka tuja poročila, ki zatrjujejo, da so se angleške čete že izkrcale na grškem ozemlju.

Temu zanikanju nasproti pa vtraja dopisnik United Pressa pri svojem zatrdilu, da Angleži že prevažajo oddelke svoje egiptске armade v Grčijo.

Rim, 18. marca. b. Opozarjajoč na uspešno delo stalnega jugoslovansko-italijanskega odbora, ki je zasedal v Rimu od 3. do 4. t. m., in ki je na koncu svojega zasedanja podpisal važen protokol o ureditvi trgovske izmenjave, piše »Popolo d'Italia«: »Za Italijo in Jugoslavijo kot neposredni sosedi in prijatelji, so trgovski odnošaji

letala, ki so nalašč zgrajena za preganjanje nemških podmornic. Največje letalo te vrste je »Sunderland«, ki nosi 10 ljudi posadke, ima 10 strojne in 2 topa. Poleg tega pa še vodne bombe. Ta letala so teška 22 ton. Poleg »Sunderlandov« bodo nastopile še ameriške vrste letal, in sicer vrste »Catalina«, »Consolidated« in »Martin 162«, od katerih pričakujejo veliko učinkovitost pri preganjanju sovražnih bombnikov in podmornic.

Nemške podmornice ob ameriški obali?

Newyork, 18. marca. m. AP poroča, da so opazili v bližini newyorškega pristanišča nemško podmornico. Angleške vojne ladje so takoj zapustile svoja oporišča in pričele zasledovati to nemško podmornico. Washington te novice še ni potrdil.

Turčija

Turški odgovor že v Berlinu

Zürich, 18. marca. b. Tukaj se je zvedelo, da je dospel v Berlin odgovor turškega predsednika İnönija na osebno Hitlerjevo pismo. Odgovor turškega predsednika Hitlerju vsebuje vpludne izraze hvalečnosti za njegovo izjavo da goji Nemčija do Turčije samo miroljubne namene. Nadalje je İnönij ponovno izrazil, da je Turčija odločena ohraniti z vsemi državami prijateljstvo in želi živeti z njimi v miru.

Bolgarija

Strogi predpisi o zborovanjih in trženju z nemškimi vojaki

Sofija, 18. marca. Listi priobčujejo tole poročilo: Z odlokom ministrskega sveta so do nadaljnjega prepovedani vsi redni in izredni letni občni zbori in kongresi vseh društev. Notranje ministertvo v smislu tega odloka poslalo posebno okroglisto okrajnim glavarjem, okrajnim načelnikom in županom. (AA.)

Sofija, 18. marca. Listi poročajo: Glavni komisarjat za oskrbo razglša, da bodo osebe, ki bi prodajale nemškim častnikom in vojakom hrano ali blago preko normalne ali tržne cene, najstrožje kaznovane kot špekulanti. To velja za trgovce, krmarje in gostilničarje ter za kmete in meščane. (AA.)

Rudarska nesreča na Japonskem

Tokio, 18. marca. DNB: V premoškopu v pokrajini Hokaidasu je danes nastala strahotna eksplozija. Po eksploziji se je utrgala zemlja in zasula več kot 200 rudarjev. Doselej še ni nič znano o njihovi usodi. Strojeno je vse potrebno, da rudarje rešijo. Na pomoč so poklicali tudi pomožne čete za reševanje. (AA.)

Tokio, 18. marca. DNB: Po deseturnem nepretrganem in napornem delu se je posrečilo pomožnim oddelkom izkopati izpod zemlje, ki se je podslala, 108 rudarjev. Mislijo, da je 20 rudarjev, ki so ostali pod zemljo, mrtvih. Po eksploziji je nastal silen požar, ki je zajel velik del rudnika. Reševalna dela se še zmerom nadaljujejo. (AA.)

Reševalna dela se še zmerom nadaljujejo. (AA.)

Nikolaj Titulescu umrl

Iz Vichyja je danes prišlo poročilo, da je nekaj minut pred polnočjo v Cannesu ob južnofrancoski obali umrl bivši dolgoletni romunski zunanji minister Nikola Titulescu. Bolehal je na tuberkulozi, ki je povzročila zastrupljenje krvi.



Z Nikolajem Titulescuom odhaja z evropske, lahko rečemo tudi s svetovne pozornice politična osebnost, ki je v 20 letnem premirju med zadnjo in sedanjo svetovno vojno dolga leta stala čisto v ospredju in v veliki meri pomagala oblikovati politični obraz Evrope, ki jo je rodila zadnja svetovna vojna in ki je izginil od prvih zamahih sedanje. Rodil se je v Craiovi 1. 1883., l. 1905. je bil že profesor civilnega prava v Jassyju, l. 1909. pa je prišel na vseučilišče v Bukarešti. L. 1917. je bil finančni minister. Na mirovni konferenci je bil delegat Romunije v Parizu in je v tej lastnosti sodeloval pri mirovni pogodbi v Trianonu, ki je uredila meje med Madžarsko in Romunijo. Leta 1922. je bil poslan za poslanika v Londonu, od koder se je l. 1927 vrnil ter prevzel romunsko zunanje ministertvo. Kmalu je moral odstopiti, zaman je sam sestavil vlado l. 1928. l. 1930 in 1931 ter nihal med Bukarešto in Londonom, kjer je obdržal poslansko mesto in bil obenem delegat Romunije pri Zvezi narodov. L. 1930 in 1931 je bil tudi predsednik Zveze narodov in je bila ta doba na zunanji najbolj blesteča v vseh 20 letih zgodovini te ustanove, tako ji je znal vtisniti sijaj svoje duhovitosti razgibanost svojega značaja. L. 1932 je spet postal zunanji minister in je na tem mestu ostal do l. 1936. V to dobo spada najbolj razgiban življenje Male zveze, snovanje in prvi uspehi Balkanske zveze. Titulescu je takrat skoraj stalno živel v svojem prisilovnem »sinjem vagonu«, s katerim je nešteto krat premeril Evropo od vzhoda do zahoda, od juga do severa. Konferenca so sledile konferenca. Državniki so se sestajali kar v železniških salonskih vozovih. Ko je Titulescu l. 1936 pripravil vse za sklenitev obrambne zveze s Sovjeti, ga je strmoglavil kralj Karel, ki se je takrat ravnal po nasvetih Anglije. Titulescu je moral v izemstvo, kjer je ostal do svoje smrti. Pade Titulescu je dejansko pomenil popolni preobrat v romunski zunanji politiki. Romunija je prišla v dobo velikih notranjih pretresov, novega notranje in zunanje političnega eksperimentiranja, ki so ga vodili delno nesposobni, delno sebični in grabež-

ljivi politični možje. Iz Pariza je Titulescu skušal posegati v romunsko politiko, toda zaman. Kralj Karel je bil nepristopen. Zadoščenje za Titulescu je bilo, ko je l. 1939 njegov politični nasprotnik Tatarascu, ki se ga je Karel posluževal za svojo politiko, kot romunski poslanik v Parizu prišel k Titulescu ter ga prosil odpustitja za svoje zmohte. Titulescu in Tatarascu sta ostala v Parizu do poluma, nakar se je Titulescu preselil na južno francosko obalo, kjer je dočkal še zadnje poglavje v zgodovini svoje domovine.

Titulescu je slovel kot izredno spreten diplomat, kot poselno nadarjen mednarodni pravnik, ki je kadarkoli je govoril v Ženevi ali kje na kakšnih konferencah kot mednarodno priznani mojster pravnih vprašanj v blesteči francoščini razlagal načela politike in so ga drugi državni prido in vdano poslušali kot da bi bili njegovi učenci. Tudi v Ljubljano ga je zaneslo njegovo diplomatsko delovanje v januarju l. 1935, ko je bila znana »leteča konferenca« v salonskih vozovih na ljubljanskem kolodvoru med njim, Jevtičem in dr. Benešem, ter v avgustu istega leta, ko je bil na posvetu Male zveze na Bledu. Takrat je Titulescu zagovarjal stališče, da je treba Avstriji dovoliti, da pokliče nazaj Habsburžane, a ni uspel. Znano je tudi njegovo najljubše načelo, da je namreč treba države Male zveze tako tesno med seboj povezati, da bi meje takorekoč izginile (spiritualizacija meja), ker da je le v tem rešitvi njihove samostojnosti. Tudi ta cilj, kakor oni drugi o obrambni zvezi med Romunijo in Sovjeti je ostal njegov prazen sen. Koliko predmetov za premišljevanja so pokončnemu Titulescu, velikiemu prijatelju Jugoslavije, nudila zadnja leta, ki jih je preživel v preganjanju v južni Franciji! Novega reda ta najbolj blesteči romunski državnik ni več dočkal. Naj mu bo ohranjen lep spomin.

Gospodarstvo

Obvezna prodaja presežkov žita, koruze in moke

V delu včerajšnje izdaje smo poročali, da sta minister za prehrano in prehrano ter ban banovine Hrvatske izdala uredbi o obvezni prodaji presežkov pšenice, rži, soržice, ječmena, koruze in moke vseh krušnih žit. Ta uredba prinaša v primeri z dosedaj veljavnimi uredbama o prometu s pšenico in koruzo znatne spremembe glede prisilne prodaje žitaric.

Predvsem je prepuščeno ministru in hrvatskemu banu, katere količine teh vrst pridelkov in moke smejo ostati producentom za njih potrebe, dočim morajo presežke obvezno prodati Prizadu, na Hrvatskem pa Pogodu. Veletrgovina s temi proizvodi je prepovedana, vendar so lahko veletrgovci, mlinci in zadruga komisijonari Prizada, odn. Pogoda.

Za koruzo in koruzno moko bodo veljale dosedanje cene, vendar samo v okrajih, katere določi minister odn. hrvatski ban. Za pšenico, rž, soržico, ječmen in moko iz njih bodo veljale izven območja, katerega določi minister, paritetne cene na osnovi Subotice, za koruzo in koruzno moko pa na osnovi Petrovgrada.

Kdor v določenem roku ne proda presežkov, mu država plača 20% izpod paritetne cene.

Se nadalje velja kontrola glede prevoza vseh vrst žita in moke.

Končno so določene v novi uredbi zopet ostre kazni za one, ki bi se pregrešili proti določilom uredb.

Namen nove uredbe je zajeti za potrebe države in pasivnih kraljev vse presežke pšenice in drugih vrst žita ter koruze, kar doslej ni bilo mogoče iz raznih razlogov. Novost uredbe je tudi v tem, da bodo določene tudi za ostale vrste žita (razen pšenice in koruze) maksimalne cene, ker so bile cene teh vrst žita daleč iznad pametnega razmerja s cenami pšenice. Zeleti je le, da bi uredba ne imela luknj in se striktno izvajala, da bi imeli od nje korist tudi pasivni kralji, med njimi Slovenija, ki se mora boriti za najtežji problemi pri vprašanju svoje preskrbe z žitom in moko in smo morali uvesti racioniranje, ki ne odgovarja našemu konsumu.

je nastal tudi problem naložbe teh kapitalov. Za lastnike teh kapitalov je bilo jasno, da jih je treba vložiti v posle, ki bodo nemoteno šli tudi v vojnih časih. Zaradi tega je tudi lanske leto kupila Dubrovniška paroplovna velika hotel Milinov v Zagrebu, neka druga družba znatne nepremičnine v Zagrebu, tretji pomorski kapitalisti pa so kupili veliko tekstilno tvornico na Hrvatskem. Najvažnejša preusmeritev pomorskega kapitala pa je nastopila zadnje čase z nacionalizacijo jugoslovanske združene banke.

Jugoslovanska združena banka je nastala iz fuzije med Hrvatsko eskomptno banko ter Hrv. slav. zemeljsko hipotekarno banko leta 1928 v Zagrebu v letu 1928. Pri banki je v veliki meri sodeloval inozemski kapital, lastnice delnice so bile med drugimi: Dunajski Creditanstalt-Bankverein, Peštanska madžarska komercialna banka, Češka eskomptna banka v Pragi, Anglo-International Bank, London, Banque de Paris et des Pays-Bas, Pariz, Švicarsko bančno društvo, Curih in Holandska bančna Unija, Amsterdam. Pri banki je torej vseboval vsemogoč kapital iz vse Evrope.

Sedaj pa je prišlo do nacionalizacije kapitala, kar so vse udeležene bančne skupine prodale svoje delnice domačim delničarjem in je na osnovi tega bil izvoljen tudi nov upravni odbor banke, v katerega so na novo prišli: dr. Dragutin Čekuš, Marko Lučič-Rocchi, Ceda Petrovič, dr. Pero Pleša (prejšnji vladni komisar pri banki), Milorad Smokvina in Božidar Švrljuga.

Izpadli iz upravnega odbora so: gg. Oskar Barth, Ernst Ehrlich, Zoltan Hajdu, Stevan Koen in Giulio Verozzi, še nadalje pa je ostal v upravi Robert Hapkar-Solway iz Bruslja.

Uprava si je na svoji prvi seji izvolila za predsednika zopet g. dr. Stanko Švrljuga, dočim je za podpredsednika izvoljen g. Marko Lučič-Rocchi.

Uveljavljanje uredb o ureditvi gospodarstva in o cenah

»Službene novice« z dne 15. marca (sobota) prinašajo naslednje tri uredbe: Uredba o pooblaščenih za uveljavljanje uredb o ureditvi notranjega prometa, razdelitve in potrošnje vseh vrst blaga. Uredba o ureditvi ministrstva preskrbe in prehrane in Uredba o cenah. — Z dnem objave, t. j. dne 15. marca, so te uredbe stopile v veljavo.

Bilanca Drž. hipotekarne banke

Za 28. februar izkazuje Drž. hipotekarna banka naslednje bilančne postavke (vse v milijonih din, v oklepajih podatki za 31. januar):

Aktiva: gotovina in blagajniški zapiski 669 (715.95), posojila: hipotekarna 1726 (1726.55), na dohodke in doklade 2435.14 (2431.1), vodnim za drugam 24.38 (24.39), lombardna 26.77 (29.5), menično hipotekarna 48.74 (50.8), menična 42.1 (42), eskont državnih bonov 261.95 (207.9), tek. račun ministrstva financ 688.15 (731.03), razni tekoči računi 836.53 (8138.5), efekti rezerv. sklada 473.26 (427.24), vrednosti sklada za zavarovanje bančnih zgradb 1.9 (1.9), vrednostni papirji 1171.03 (1147.2),

nepremičnine 214.1 (211.6), razna aktiva 46.3 (27.35), bilančna vsota 16.194.1 (15.918.04).

Passiva: samostojni skladi 598.76 (604.5), razni skladi 2035.2 (2035.8), kapitali javnih ustanov 549.4 (558.9), hranilne vloge 1182.33 (1158.44), tek. računi ministrstva financ 159.27 (123.08), razni tek. računi 10.066.6 (9875.9), zastavni listi in obveznice v obtoku 592.05 (592.05), predjuri tujih bank 113.3 (112.8), rezervni sklad 461.35 (461.35), sklad za amortizacijo bančnih zgradb 76.04 (76.64), sklad za zavarovanje bančnih zgradb 4.0 (3.97), pokojninski sklad bančnega osebja 26 (25.7), razna pasiva 329.2 (284), bilančna vsota 16.194.1 (15.918.04), izvenbilančne postavke 14.144.8 (13.625.9) milijonov dinarjev.

Bilanca za konec februarja kaže nadaljnje povečanje sredstev banke, vendar pa primerjava z januarjem ne kaže posebnih sprememb.

Zamenjava živil med obema deloma Francije

Da bi bila dosežena čim večja pravilnost ter da bi se uveljavilo čim bolj popolne ravnanje pri razdelitvi živil po vsem francoskem ozemlju, je francosko ministrstvo za prehrano napravilo v soglasju z zasedenimi oblastmi načrt za izmenjavo živil med zasedenimi in nezasedenimi deloma Francije. Oziroma se na vire in potrošnje obeh delov določa ta načrt za vsa najvažnejša živila množino, katero bo v določenem času pošiljal zasedeni del nezasedenemu in obratno.

Vse neizbežne formalnosti, ki so z pravilnim in uspešnim nadzorovanjem tega načrta neobhodno v zvezi, so bile kolikor le mogoče poenostavljene, tako da bo to izmenjavanje med obema deloma čim uspešnejše. Te formalnosti so bile uzakonjene 28. januarja ter objavljene 2. februarja. S 15. februarjem so bili dovoljeni prevozi iz enega dela v drugega in sicer v teži od 50 do 1000 kg za vse vrste blaga, ki je namenjeno za prehrano.

Iz navedenega sledi, da se francoska vlada na vse načine trudi, da bi življenjske prilike v obeh delih izenačila, kar jasno dokazuje, da so neutemeljene govorice, ki pravijo, da prepušča Petainova vlada zasedeni del njegovi usodi in pomankanju.

Hipotekarna banka trgoškega fonda, Beograd, ki izvršuje zavarovanje srbskih trgovcev, izkazuje za lanske leto pri glavnici 152.06 (138.46) in bilančni vsoti 222.5 (227.9) milij. din bruttodonos 13.06 (14.74) milij. din, od česar se porabi za dividendo 10.8 (8.8) milij. din.

Trgovna papirja Milan Vapa izkazuje pri glavnici 31 milij. din in bilančni vsoti 53.7 (53.74) ter bruttodonosu 22 (19.4) milij. din čistega dobička brez prenosa 2.83 (2.62) milij. din.

Borze

Dne 18. marca 1941.

Denar

Nemška marka 17.72—17.92

Ameriški dolar 55.—

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 15.728.999 din, na beograjski 15.550.000 din, od tega 189.420 in 697.942 mark, 64.6430 drahem, 120.000 din v devizi Solija, 97.961 švic. frankov in 6.460 dolarjev. V efektih je bilo prometa na beograjski borzi 600.000 din.

Ljubljana — Uradni tečajji

London 1 funt 174.57—177.77
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov 1028.64—1038.64

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 100 mark 1772.00—1792.00
Solun 100 drahem 37.50 den.

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt 215.90—219.10
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov 1271.10—1281.10

Zagreb — Zasebni kliring:

Solun 100 drahem 37.50 denar

Beograd — Zasebni kliring:

Solun 100 drahem 37.15—37.85
Solija 100 din 51.23—52.83

Curih. Beograd 10, Pariz 7.20, London 17.25, Newyork 431, Bruselj 69, Milan 21.70, Madrid 139.50, Amsterdam 229, Berlin 172.50, Stockholm 102.57.5, Oslo 98.50, Kopenhagen 83.50, Solija 425, Lizbona 17.25.5, Budimpešta 85.50, Atene 300, Carigrad 3.37.5, Bukarešta 2.00, Helsingfors 875, Buenos-Aires 99.50.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena.

Sombor. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet majhen.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 477.50—478

v Zagrebu 477 denar

v Beogradu 477.50—478

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 99—100, agrarji 56—58, vojna škoda promptna 477.50—478, begluške obveznice 85—86, dalm. agrarji 79—80, 8% Blerovo posojilo 104 do 106, 7% Blerovo posojilo 98—101, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—105, 7% stab. posojilo 97 do 100. — Delnice: Narodna banka 6.900—7.000, Trboveljska 380—390, Kranjska industrijska družba 142 denar.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invset. posojilo 100.50—101 (100.50), agrarji 56 denar, vojna škoda promptna 477 denar, begluške obveznice 83.50—84.50 (84), dalm. agrarji 79 blago, 6% šumske obveznice 79 blago, 4% severni agrarji 56 denar, 8% Blerovo posojilo 104 denar, 7% Blerovo 101 blago, 7% posojilo Drž. hip. banke 10—denar, 7% stab. posojilo 97—100. — Delnice: Priv. agrarna banka 205 blago, Trboveljska 387.50 do 390 (390).

Beograd. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 100 denar, agrarji 57 denar, vojna škoda promptna 477.50—478 (477.50), begluške obveznice 85 denar, dalm. agrarji 79.75—80 (79.75), 6% šumske obveznice 79.75 denar, 4% severni agrarji 56 denar, 8% Blerovo posojilo 104—105, 7% Blerovo posojilo 99—100 (99.50). — Delnice: Narodna banka 6.400 denar, Priv. agrarna banka 209 denar.

Živinski sejmi

Živinski sejem v Črnomlju, dne 11. marca t. l. Dogon: 49 telet, 90 juncev, 668 volov, 115 krav in 210 prašičev. Prodanih je bilo: 130 volov, 29 krav, 2 teleti in 54 prašičev. Cene so bile naslednje: voli II vrste 10 do 12 din, junci 11 do 13 din, teleta 11 do 12 din in krave 6 do 8 din za 1 kg žive teže. Mladi prašiči za rejo 350 din do 400 din za glavo.

Svinjski sejem v Ptuju dne 12. marca t. l. Dogon: 85 svinj in 48 prašičev. Prodanih je bilo 84 glav. Cene: pršutarji 12 din do 15 din, debele svinje 16 do 18.50 din in svinje za pleme 12 do 14 dinarjev za kilogram žive teže. Mladi prašiči za rejo 190 do 375 din za glavo.

Cene živil in kmetijskim pridelkom

Cene živil in kmetijskim pridelkom v Novem mestu na sejmu dne 3. marca in na sejmki dan 10. marca. Dogon je bil na sejm 3. t. m. naslednji: 198 volov, 124 krav, 54 telice, 33 juncev in 1231 prašičev. Prodanih je bilo: 122 volov, 81 krav, 82 juncev, 12 telic in 1136 prašičev. Kupčija je bila zelo živahna. Prodajalo se je po naslednjih cenah: voli I. 11—12, II. 10, III. 8—9; telice I. 11—12, II. 9—10, III. 8—9; krave II. 7 do 8, III. 7; teleta I. 12, II. 10—12; prašiči speharji 17—18, pršutarji 15—16 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. 18, II. 16, teletina 18 do 21, svinjina 18—21, slanina 28, svinjska mast 30 do 32, volna neopрана 45, oprana 60 din kg. — Ječmen 45—500, rž 55—600, oves 450, koruza 350, fižol 600—800, krompir 200, seno 100—125, slama 60—80, moka krušna 525—550, koruzna 400, ajdova 700—800 din za 100 kg. — Trd adrna 125 do 135 din kub. m, jajca 0.75—1 din komad, mleko 2—2.50 din liter, surovo maslo 45—50 din kg. Navadno mešano vino pri vinogradnikih 10—12, finiješe sortirano vino pri vinogradnikih 14—18 dinarjev liter.

Cene živine in kmetijskih proizvodov v okraju Črnomelj dne 4. marca t. l.: vol I. vrste 12.50, II. vrste 10—11.50, III. vrste 9; telice I. vrste 11 do 11.50, II. vrste 9—10, krave I. vrste 11, II. vrste 9—10.50, III. vrste 7—8; teleta I. vrste 12, II. vrste 10—10.50, prašiči speharji 16, pršutarji 13 din za kilogram žive teže. — Goveje meso 16 din, svinjina 20, slanina 26—28, svinjska mast 30 din za kg. — Ječnem 3.80, rž 4.20, oves 4, koruza 3.50, fižol 7—8, krompir 1.50—1.75, seno 1.50—1.60, slama 0.75, koruzna moka 5—5.50, ajdova moka 8—9 za 1 kg. — Trda drva 120 za kub. meter, jajca 0.50—0.75 za komad, mleko 2.50 za l, surovo maslo 60 din za kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 10—11 din za liter.

Cene živine in kmetijskim pridelkom v okraju Gornji grad dne 6. marca t. l.: vol I. vrste 9 din, II. vrste 8, III. vrste 7 din, krave I. vrste 7, II. vrste 6, III. vrste 5 din, teleta I. vrste 10, II. vrste 9, prašiči pršutarji 16 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 16 II. vrste 14, III. vrste 10—12; svinjina 20 din, slanina 24, svinjska mast 26, čisti med 30. — Pšenica 385, ječmen 350, rž 375, oves 300, poruza 325, fižol 600, krompir 200, lucerna 120, seno 110, slama 60, pšenična moka do 900, koruzna moka 400, ajdova moka 800 din za 100 kg. — Trda drva 115 din za kub. meter, jajca 1.25 za komad, mleko 2.50 za l, surovo maslo 32 din ja kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 6 din za liter, fineješe sortirano vino pri vinogradnikih 7 din za liter.

odkril velik meteor in se boji, da ga ni našel tudi doktor Haddleson.

To je bil torej vzrok temu nesrečnem sporu! Meteor, aerolit, drveča zvezda, kamen, velik kamen, če hočete, pa vendar le kamen, kup navadnega gramozja, ob katerem se naj razbije Francosov in Janin poročni voz.

»Zato,« je dejala Lou, »naj zloze vzame teorije in vso nebesno mehaniko.«

Medtem je mineval čas, mesec marec je minil in prepuštil mesto aprilu. Blizal se je dan poroke. Toda ali se ne bo prej še nekaj zgodilo? Doslej je ves ta spor počival na predpostavkah, toda če bi se zgodilo nekaj, kar bi slučaj meteorja uradno potrdilo, ali ne bi tedaj nasprotja trčila drug ob drugega?

Ta upravičen strah pa ni prekinil priprav za poroko. Hoteli so, da bo de svahte vse gotovo, tudi obleka male gospodične Lou.

Prva polovica aprila je minila v slabih ozračnih prilikah. Neprestano je deževalo in nebo je bilo zakrito z gostimi oblaki. Ni bilo sonca, ki je tedaj opisoval svojo pot visoko nad obzorjem, niti meseca, ki bi osvetlil ponočno nebo, še manj pa se je prikazal ubegli meteor.

Francis in Haddlesonova družina niso žalovali, da je bilo tako slabo vreme. Celotilo Lou, ki je vedno mrzila dež, se ni bila nikoli tako veselila jasnega neba kot zdaj dežja.

»Tako naj bo do poroke,« je pravila, »in naj se tačas ne prikaže sonec, ne mesec in nobena zvezda.«

V posmeh želji male Lou pa je to vreme nenadoma prestalo in v noči med 15. in 16. aprilom je severnik razgalil vse oblake. Nebo se je zvedrilo. Gospoda Forsyte in Haddleson sta znova pričela obračata svoje daljnogleda. Toda videti ni bilo nič Preiskovalna sta vse nebo od obzorja do zenita, toda v vsej nebesni neizmernosti nista našla ničesar. Jela sta obupavati, sta morda imela opravka z meteorjem, ki se je za vedno umaknil zemlji.

Lov na meteor

Tu je bila prostorna terasa z ograjo. Od tu se je nudi razgled. Videli so Potomak in malo dalje v ravnini vasico Still. Videli so vse mesto, zvoniki njegovih cerkva, visokimi strehami javnih zgradb in zelenimi vrhovi dreves.

»Glej trg Ustave,« je dejala Jane in gledala skozi daljnogled, ki so ga po Francosovem nasvetu vzeli s seboj. »Tam je ulica Morris... Vidim našo hišo s stolpom in zastavo, ki plapolja v vetru. Glej, nekdo je na stolpu!«

»Oče,« je hitro rekla Lou.

»Samo on more biti,« je dodala njena mati. »Res je on,« je potrdilo dekle in obdržalo daljnogled. »Teleskop obrača. Ne bo se spomnil, da bi ga obrnil k nam... Ah, da bi bili na mesecu!«

»Če vidite svojo hišo,« je dejal Francis, »lahko vidite tudi hišo mojega strica.«

»Čakajte, da jo najdem,« je rekla deklica... »lahko jo bom našla z njenim stolpom... Na tej strani bo... Čakajte... Dobro! Glej jo!... Jo že imam!«

Ni se motila. To je bila res Forsytova hiša. »Nekdo je na stolpu,« je nadaljevala.

»Gotovo moj stric,« je odgovoril Francis.

»Ni sam.«

»Omikron je z njim.«

»Ni treba vprašati, kaj delata,« je dodala gospa Haddlesonova.

»Delata isto kot moj oče,« je dejala Jane tožno, ker ji je pritaženo tekmovalje med očetom in gospodom Forsytem delalo nemalo skrbi. Ko so pregledali stanovanje, so se počeli vrniti domov. Takoj drugi dan so nameravali naredi pogodbo in prišli z ureditvijo.

Ta čas pa Forsyte in Haddleson nista izgubljala časa. Mnogo fizičnega in moralnega truda, dolgih dni in noči ju je stalo iskanje meteorja, ki je podivjal in se ni hotel več vrniti. Oba zvezdogleda doslej nista imela sreče. Niti podnevi, niti ponoči nista mogla opaziti meteorja nad westonskim obzorjem.

»Ali se bo sploh prikazal?« je vzdihnil včasih Forsyte, ko je dolgo časa presedel pri daljnogledu.

»Bo prišel,« je potrdil odločno Omikron. »Še več, rečem, prihaja nad Weston.«

»Zakaj ga pa potem ne vidiva?«

»Ker se ne vidi.«

»Zalostno!« je vzdihnil gospodar, »toda če je neviden za naju, mora biti neviden tudi za ves svet, posebno za Weston.«

»To je razumljivo,« je potrdil Omikron. Tako sta razmišljala gospodar in sluga, a vse te razgovore, ki sta jih imela, je imel doktor sam s seboj in je tudi obupaval radi svojega neuspeha.

Oba sta bila dobila od zvezdarn odgovor na pismu. Njuno sporočilo je bilo vzeto na znanje. Javili so jima, da doslej meteorja še niso odkrili, toda čim ga bodo zaznali, ju bodo takoj obvestili. Zvezdarni sta odgovorili ločeno, ne vede, da si dva ljubitelja zvezdoslovja delita čast odkritja.

Takoj ko sta prišla odgovora, bi tekmeča lahko nehala s svojim napornim opazovanjem. Zvezdarni so imeli močnejše teleskope in točnejša orodja in če meteor ni drveča snov, ampak gre po svoji poti in se bo vrnil v svoj prejšnji položaj, ga bodo zvezdrski teleskopi gotovo ujeli. Zato bi bila tekmeča modro storila, če bi se bila naslonila na učenjake teh slovitih ved.

Toda Forsyte in Haddleson sta bila zvezdogleda in ne modrece. Zato sta se odločila, da bosta še naprej sama opazovala. Z vedno večjim navdušenjem sta se podajala na delo. Čeprav nista kazala eden drugemu svojih skrbi, sta vendar čutila, da lovita oba isto divjačino, in strah, da ne bi kdo drugega dohitel, jima ni dajal niti mi-

Slovenskim fantom za praznik sv. Jožefa

Živimo v velikih časih. Evropo pretresa vihar! Bolj, ko kdaj prej — moramo stati trdno, kot utrjen tabor neustrašnih mladih ljudi: Zvesti veri očetov, zvesti jugoslovanski državi, zvesti slovenskemu narodu; vojaki domovine in nje branilci. Ne vemo, kako se bodo dogodki razvijali, kaj bo vihar razdjal, kje se bo razbesnel, kdaj ustavil. Vemo pa, da je skozi to vihor samo ena pot, samo en možen prodor: zvestoba stoletnim narodnim izročilom in vera v vekovito narodovo življenje.

Slovenski narod ni nikdar kolebal med Bogom in lastno prevzetnostjo. Svoje narodne težnje smo vedno združevali v božjo pravico. Sledili smo svojim voditeljem: Slomšku, Kreku, Jegliču in Korošču. Po teh mejnikih bomo šli dalje z novim voditeljem.

Z Bogom za narod! To je naše načelo, od katerega ne odstopi slovenski fant ne koraka! Nikdar ne delamo blelih kompromisov! Ni sloge med dnevom in nočjo. Ogenj in voda se ne spajata. Spoštujemo vsakega, če je tega vreden. Načelno pa se ne uklonimo niti za ped! Ni igre z življenjem naroda! Ali smo za njega, celega, takšnega, kakor je — ali smo pa proti!

Poglejmo cerkve po gričih in znamenja ob potih in povejte, ali je to narod socialistov, komunistov, boljševikov ali brezvercev?

Sam odpade in se izkorenini, kdor se od-pove krščanskemu narodovemu izročilu.

Vsi slovenski fantje smo duhovna fronta za bit slovenskega naroda. Zavedajmo se fantje, da smo veliki v tem boju. Zavedajmo se, da nas je silno veliko, ki vsi tako mislimo, ki nas je vseh eden in isti veliki ideal: Bog, narod, država. Druge fronte so se porušile, ker ni bilo discipline. V naši duhovni fronti te ne sme manjkati. V slogi je moč! To še vedno drži.

Največje discipliniranosti vzgled nam je sv. Jožef, ta zaščitnik sv. Cerkve in strah zlih duhov. V vsem sv. pismu se niti enkrat ne omenja, da bi bil spregovoril, da bi kaj vprašal, da bi rabil kakega pojasnila. Molčal je in ubogal. Pa naj je bilo treba v gluhi, temni noči bežati v daljni Egipt ali v skrbih iskati Jezusa v Jeruzalemu! Bil je popotnik pokoren! Saj je šlo za Jezusa, za Marijo! Za najvišje vrednote.

Kadar gre za kaj velikega — ne moremo vprašati — zakaj tako in ne drugače? Ne! Treba molčati in ubogati. Proč z nergačji! Nam gre za veliko, za največje dobrine, ki jih večjih ni, Bog, narod, država. Okrog teh se tesno strnimo in molče poslušajmo vodstvo, zaupajmo mu brez besede, brez razlag in bodimo složni, ne klonimo glave.

Ponovni uspehi in delo naših fotoamaterjev

Razširjena švicarska fotografska revija »Camera« v Luzernu prireja vsako leto natečaj za najboljša fotografska dela. Zaradi lepih denarnih nagrad, diplom in priznanj, je udeležba teh natečajev vsako leto prav znatna. Naši fotoamaterji seveda ne zaostajajo za svojimi tovariši v drugih državah in tako so se udeležili tudi natečaja za leto 1941. Zadnja številka »Camera« je prinesla rezultat tega tekmovanja in iz nje posnemamo, da je žirija od desetih prvih nagrad prisodila kar tri našim fotoamaterjem, in to g. Petru Kocjančiču za delo »Od njega«, g. Ante Korniču za posnetek »Gozdna nimfa« in g. Avgustu Frajtiču iz Zagreba za sliko »Naš vsakdanji kruh«. V tej številki sta reproducirani tudi navedeni slike gg. Kocjančiča in Frajtiča. Nad vse zanimiva pa je kritika, ki jo prinaša revija k reproduciranim posnetkom in ki kaže, kako po svetu gledajo na naše mojstre in na našo umetniško fotografijo, kaže pa tudi, kako velik ugled uživamo v širnem fotografskem svetu, saj pravi o Kocjančičevem posnetku doslovno: »Nova pota utirajo mojstri Fotokluba Ljubljane in ni dvoma, da se bo iz tega stila rodila nova šola.« Ta izjava ni samo vljudnost poklon, pač pa resnično priznanje in za-služena pohvala ljudi, ki imajo širok razgled nad gonilnimi in tvornimi silami moderne fotografije, in smo lahko ponosni, da vprav slovenskim mojstrom prisojajo možnost in nalogo, da dajo tje umetnosti morda za nekaj desetletij novo smer, novo gledanje in nove ideje.

Te dni je izšla tudi tretja številka »Savremene fotografije«. Ko je po novem letu izšla prva številka, smo konstatirali, da je na edino pravi poti, da so jo slovenski fotoamaterji sprejeli z navdušenjem, ki ga zasluži, in smo ji prorokovali lepo bodočnost. Sedaj se že vidi, da se nismo zmotili. Nova revija si je pod spretnim vodstvom nad vse agilnega in zmogljivega g. Avgusta Frajtiča pridobila lepo število prijateljev tudi izven meja naše domovine. O tem zgornjo pričajo laskava prijateljska pisma, ki jih dobiva od sorodnih publikacij. Med drugimi ji je čestitalo uredništvo znane revije »Die Galerie« na Dunaju in v imenu romunskega fotoamaterskega gibanja g. dr. Spiro Constantinescu, predsednik Zveze romunskih fotoamaterjev in ravnatelj tudi pri nas znanega časopisa »Fotografija«. Pa tudi v krogih slovenskih fotoamaterjev razumevanje za »Savremene fotografije« lepo napreduje. Dočim Zveza slovenskih fotoamaterskih organizacij kot najvišji forum slovenskih fotoamaterskih društev še ni zavzela dokončnega stališča do tega časopisa, je vendar že večina naših vidnejših mojstrov ponudila svoje sodelovanje s prispevki v slikah in člankih, od katerih omenimo le nekatere: gg. J. Trpina, P. Kocjančiča, J. Branca, A. Korniča, L. Pengala, dr. Frelia, Marenčiča, S. Smoleja, dr. Krisperja, K. Bolafija in številnih drugih. Prispevki slovenskih fotoamaterjev so tako številni, da se je uredništvo odločilo prinesiti v četrti številki kar tri reprodukcije slovenskih avtorjev, in to dela gg. dr. Krisperja, Korniča in P. Kocjančiča. Lepo gesto je pokazal tudi Fotoklub Maribor, ki se je prvi od slovenskih klubov otrese predsedkov do »Savremene fotografije« in je na svojem letošnjem običnem zboru dne 24. februarja prebil led ter jo izbral za svoje službeno glasilo, s čimer je gotovo v znatni meri prispeval k oficialni poglobitvi prijateljskih odnosov med slovenskimi in hrvaškimi fotoamaterskimi organizacijami. — Upamo, da bodo temu vzgledu sledili tudi drugi klubi, kajti dobri bratski odnosi na vsej polji so nam prav v teh časih močno potrebni.

Vsebinska tretja številka »Savremene fotografije« je izredno pestra in bogata. G. A. Frajtič prinaša članek »Njegova ekselena recept« v katerem obračunava z onimi laiki, ki sami sestavljajo recepte razvijalcev in jim prav prijateljsko svetuje, da opustijo brezplodno eksperimentiranje in posvetijo svoje moči le fotografiranju. Zanimiv, globoko zajet in izčrpen je daljši tehnični članek »Obseve« g. J. Branca, ki ga bo nadaljeval še v prihodnji številki in v katerem obravnava problem mehčanja fotografskih posnetkov s tako jasnostjo, kakor doslej tega menda še nihče ni storil. G. Skrygin razpravlja o »Fotografiranju v gledališču«, g. E. Singer o »Snemanju v megli«, g. V. Marinkovič o »Otroških igrah kot modeli« in g. dr. O. Croy prinaša svoje drugo »Mojstrsko pismo«. Od osmih celostanskih reprodukcij omenimo samo sliko »Nosač« g. J. Branca, ki je bila že večkrat reproducirana v tujih časopisih in je na vsaki ravni dosegla siguren uspeh. Med »Raznimi vestimi« čitamo, da je Fotoklub Zagreb na svojem zadnjem običnem zboru ustanovil zlat klubski znak, ki služi za odlikovanje zaslužnih klubskih članov. To odlikovanje sta letos prejela in gotovo tudi zaslužila g. Frajtič in g. Marjan Szabo. S tem činom je Fotoklub Zagreb pokazal, kako zna ceniti in spoštovati svoje zaslužne mojstre.

Ob koncu navedimo še, da je Fotoklub Zagreb povabil našega prvega in največjega mojstra v barvni fotografiji g. J. Branca, da predvaja svoje barvne diapozitive v Zagrebu. Le škoda, da za njegovo predavanje v Ljubljani večina skoraj ni vedela in da so njegova izredno lepa dela mogli videti samo nekateri.

Velik uspeh propagandnega predavanja SPD v Belgradu

Za našo Slovenijo, ki je kot planinsko-tujsko-prometna pokrajina v veliki meri navezana na obisk turistov iz drugih pokrajin naše države, zlasti sedaj, ko je usahnil ves tok iz inozemstva, je velike važnosti, da privabi tuje v zimi in poletju zlasti iz srbskih krajev naše države. V namenu, da pokaže lepote Slovenije srbskemu občinstvu, je priredilo Slovensko planinsko društvo v soboto, dne 15. t. m. zvečer v znani veliki dvorani Kolarčeve narodne univerze v Belgradu predavanje pod naslovom »Slovenija v barvi in pesmi«. Za to predavanje je društvo pripravilo okrog 250 fotografskih barvnih posnetkov naših najboljših fotoamaterjev ter jih razvrstilo tako, da prikazuje lepo pot našo Ljubljano, njene okolice, vinorodne Dolenjske, zelene Štajerske s Pohorjem, Kamniških planin, Karavank in Triglavskega pogorja, zanimivosti naše vasi in slovenskega ljudstva, in to razvrščeno po poedinih letnih časih. Znano je, da vzbujajo med občinstvom izredno zanimanje predavanja z barvnimi slikami, kar se je videlo zlasti pri predavanjih v Ljubljani in drugih mestih Slovenije, ki jih je v teku letošnje zime uvedlo Slovensko planinsko društvo. Da ta način prikazovanja pokrajinske lepote še bolj poudari, je SPD za predvajanje barvnih slik iz Slovenije poleg kratkega tolmačenja v besedi priredilo tudi spremljanje s slovensko pesmijo.

Prireditve predavanja »Slovenija v barvi in pesmi« je vzbudila v Belgradu izredno zanimanje, kar dokazuje zlasti to, da so bile vstopnice za dvorano, ki ima prostora za okroglo 1500 ljudi, razprodane že v predprodaji. Poleg občinstva iz kroga srbskih planincev in ljubiteljev narave in častne udeležbe belgrajskih Slovencev, so obiskali pri-



BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščaje, rane, praske, opekline, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in odraslih, Naglo suši od potu ali seči vneto in odrgnjeno kožo. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 12.— za škatlico

Ob obletnici ozaljske železniške nesreče



Železniški strojevodja
Janez Pogacar

proti Kolpi tako, da je en vagon ves razbit obleskal v Kolpi, drugi pa še napol gledal iz vode. Vlak je bil tedaj dobro zaseden in ker so se tudi naslednji osebni vagoni, ki so ostali na progi, hudo razbili, je bila nesreča tem hujša. Na čudovit način sta ušla smrti tedaj strojevodja in kurjač. Med potniki pa je bilo deset smrtnih žrtev in nad 30 ranjenih. Dolgo časa so reševali celo s pomočjo potapljačev trupla ponesrečenec iz Kolpe, še dalj časa pa so potrebovali, da so popravili razbitine vagonov in očistili ter popravili progo. Strojevodja, ki je tedaj vozil vlak je bil 59 letni Janez Pogacar, doma iz Gorji pri Bledu. Že dolgo vrsto let živi v Ljubljani, zadnjih šest let pa vozi ves čas na dolenski progi med Karlovcem in Ljubljano.

Kdo bi si mislil, da bo naključje hotelo, da bo prav na obletnico nesreče, zopet vodil lokomotivo z vlakom iz Karlovca isti strojevodja Janez Pogacar. In vendar se je to zgodilo včeraj.

Še bolj zanimivo pa je vsekakor dejstvo, da je bila tudi lokomotiva, ki je včeraj vlekla osebni vlak iz Karlovca proti Ljubljani, prav ista, ki se je pred letom ob nesreči prevrnila po pobočju do Kolpe. Lahko si mislimo, s kakšnimi občutki je vozil strojevodja Janez Pogacar v ponedeljek z lokomotivo od Ozlja proti mestu nesreče. Gotovo je v duhu doživel še enkrat vse strašne prizore, ki so se tedaj odigrali pred njegovimi očmi in v duhu slišal strašne krike ponesrečenec. Ali je kaj čudnega, če je zavrl lokomotivo in ko je pripeljal na mesto nesreče, ustavil vlak. Medtem, ko je lokomotiva zadržano sopla, je strojevodja Janez Pogacar tiho zmolił očenaš za dušni mir in pokoj vseh tistih, ki so se pred letom dni tako nenadno poslovili od življenja, morda še polni lepih načrtov. Hitro je minila minuta, posvečena spominu žrtvam ozaljske nesreče in lokomotiva je spet potegnila vlak naprej.

Vse priznanje zasluži ta nepričakovani spomin, ki ga je posvetil žrtvam grozne ozaljske nesreče strojevodja Janez Pogacar. Vsi svoji ponesrečenec so mu gotovo od sra hvaležni. — Naj nam ne zameri, če izdamo sedaj še drugo njegovo skrivnost. Prav ta dan je obhajal 60 letnico svojega življenja, katerega večjo polovico je prebil v železniški službi. Čeprav že nekoliko prekasno, mu k temu lepemu jubileju pozdravovalega in naporenega življenja iskreno čestitamo, z željo, da bi še dolgo vrsto let krepak in zdrav vozil vlake po naši lepi domovini.

Nadaljevalno šolstvo v Beli Krajini

Pretekli teden je končala v Crnomlju gospodinjsko-nadaljevalna šola, ki zelo dobro uspeva pod vodstvom učiteljice Primožice Pepce in vsako leto izuči po 12 deklet za dobre gospodinje in jim da dobro podlago in znanje za uspešno vodstvo naših kmečkih domov. Dvakrat tedensko so hodila dekleta iz okoliških vasi k celodnevni pouku, kjer jih je poučevala poleg voditeljice same še učiteljica ženskih ročnih del, zaščitna sestra in banovinski zdravnik dr. Sobar. Šola, ki je zaradi pomanjkanja prostorov prisiljena biti nastanjena v Komendi, je že tako udomačena, da je vsako leto več prijavljenk, kot jih je zmogoče sprejeti. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se zaradi velikega zanimanja deklet tudi mesto samo bolj zanima za to šolo in ji omogoči boljše pogoje in potrebno podporo v svojem proračunu. Istotako tudi okoliške občine, saj je večina ukaženih deklet baš iz okolice, kar je hvalevredno, da stremijo naša dekleta po višji izobrazbi.

Ob sklepu šole so dekleta uprizorila gledališko predstavo z dvema kratkima igricama, kar je bilo dobro obiskano. S čistim dobičkom so bili delno kriti stroški šole.

Tudi v Semicu je uspešno delovala taka šola, ki jo vodita izmenoma vsako leto ena gđ. Vardjanova in gđ. Hudetova. V Metliki pa stalno vodi to šolo gđ. Višnerjeva in v njej poučujejo tudi ostale učne moči tamošnje ljudske šole.

V Crnomlju je končala kmečko-nadaljevalna šola, ki pa ni tako uspešna, kot si jo je zamislil nadaljevalno-šolski odbor. Kljub vsemu prizadevanju g. dekana Bitnarja, ki je tudi odstopil učilnico v Komendi in si še drugače prizadeval, da bi bil odziv čim številnejši, je bilo komaj 21 učenec na tej šoli. Dosti več zanimanja pa je po okoliških vaseh. Na Preloki pride ob nedeljah k izrednim predavanjem do 79 poslušalcev. Tudi na Selih pri Jugorju je za šolo veliko zanimanje. Gg. župnik poučujejo v šolah tudi verouk in gredo tje potrebni ustanovi za širjenje kmečke izobrazbe zelo na roke. Zaradi nastopajočega poljskega dela bodo te šole do Velike noči zaključene in prekinile svoje delo do prihodnje jeseni.

F. S. Finžgar:

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

23.



Težko oborožene čete Bizantincev — z velikimi ščiti, sulicami in meči, vsi v železnih oklepih — so korakale naprej. Za njimi je jahal Hilbudij, zadaj pa lokostrelci in pračarji. Počasi se pomika vojska po globeli. V mladih Slovenih, ki preže na rebri, zavre kri. Hilbudij se bliža Iztoku.

24.



Iztok prime za lok, napne tetivo, dvigne se izza vej in — drink! — tetiva je zapela, strelica se sprožila in z njo Iztokov klic: »Moj si, Hilbudij!«

24.

Spodaj pa je kričnil s strašanskim glasom Hilbudij: »Kirie elejson!« zakrilil z rokami po zraku, segel z roko k sencu, kjer je tičala strelica — pa omahnil s konja.

25.

Pračarji in lokostrelci so naperili puščice na Iztoka in njegovo skupino. Kazalo je že, da se bo Iztok moral umakniti. Tedaj pa se razleže krik z nasprotnega brega...

26.

Sloveni so navalili z brega kot divji nereseč in zmagali. Plavalci pa so zmagali s potoki krvi.

25.



26.



Dolne novice

Koledar

Sreda, 19. marca: Jožef, ženin Devica Marije; Kvarila, mučenica; Amancij, spoznavalec.

Cetrtek, 20. marca: Kutbert, škof; Aleksandra, mučenica; Pavel, mučenec.

Lunina sprememba: zadnji krajec ob 3.51. Herschel napoveduje sneg in vihar.

Petek, 21. marca: Benedikt, opat in ustanovitelj reda; Serapijon, škof; Dominin, mučenec.

Letopis

19. marca 1849. leta se je rodil kasnejši nemški admiral Tirpitz, tvorec nemške predvojne mornarice, zlasti visokomorske, dalekovidni državnik in narodni borec. Hotel je ustvariti mornarico, ki bi lahko tekmovala z najmočnejšimi brodovji na svetu, ta želja pa je morala zaplesti Nemčijo v boj z Angležmi. V svetovni vojni se je zavzemal za takojšnjo in neomejeno podmorniško vojno, kar ga je pa privedlo v spor z cesarjem in vrhovno komando, nakar je odstopil. Umril je 6. marca 1930 v Münchenu.

19. marca 1869. leta je bil odprt svedski prekop, delo genialnega Francoza Lessepsa. S tem je dobil starodavni Egipt nov pomen za ves svet, v prvi vrsti pa za Angležje. Ti so se prej brezuspešno upirali zgradbi, sedaj so pa skušali prekop dobiti v svojo oblast. Leta 1875. so kupili od egiptovskega vladarja njegovo polovico delnice, ko pa je prišlo l. 1882. do krvavega upora proti Evropejcem, so Angležji upor zadušili in Egipt zasedli, da si tako za vedno zavarujejo najkrajšo pot v Indijo.

20. marca 1239. leta je umrl Herman von Salza v letih 1210-11. veliki mojster nemškega viteškega reda, važen je posebno za prusko zgodovino, ker se je v njegovem času razširila in utrčila oblast nemških viteзов v Prusiji.

20. marca 1811. leta se je rodil Napoleonu in Mariji Luizi sin »rimski kralj«, o katerem je sanjal oče, da bo vladal Evropi kot rimski cesar. Toda usoda je odločila drugače. Napoleona so odpeljali Angležji na otok Svete Helene, žena Marija Luiza, hči avstrijskega cesarja Franca I., je vladala v italijanskih pokrajinah Parme, Piacenzi in Guastalli, sin Velikega Korzičana pa je živel klavirno življenje pri svojem dedu Francu I.

20. marca 1815. leta se je Napoleon, ki se je v začetku marca izkrcal v Cannesu in ki so se mu zoper njega poslale čete z navdušenjem priključile, nastanil v Tuilerijah, od koder je v naglici zbežal Ludvik XVIII. To je začetek »100 dnevne Napoleonove vladave«.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v 92. letu starosti mirno v Gospodu zaspal Fran Blažon, višji revident južne železnice v pokopju. Pogreb bo v četrtek ob 4 popoldne z Zal, kapela sv. Andreja, k Sv. Križu. — Na Vodmatskem trgu št. 5 je umrl gospod Andrej Lavrič, posestnik. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Križu.

† V Ljubljani je družini g. Mire in Ceneta Marinko neizprosna smrt ugrabila sinčka Joška. K zadnjemu počitku ga bodo spremili danes ob 3 popoldne z Zal, kapela sv. Marije, k Sv. Križu. Naj se veseli med nebeskimi krilatci.

† V Ljubljani je v 74. letu svojega življenja šel k Bogu po plačilo g. Vinko Borštnar, poštni zvičanec v pokopju. Pogreb bo v četrtek ob pol 5 popoldne izpred hiše žalosti, Verovškova ulica 22, na pokopališče v Dravljah.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Smrt ugledne gospodnje in blage matere



Na svojem domu v Srednjih Gamelnih št. 7 je mirno v Gospodu zaspala g. Frančiška Ložar, soproga uglednega in poljedelskega gospodarja, ki je bil 59 let.

Rajna je bila nad vse skrbna mati treh odraslih sinov in treh hčera, ki so z otroško ljubeznijo viseli na svoji materi. Bila je vzorna gospodinja in velika dobrotica siromakov, ki bodo zelo težko pogrešali dobrotljive roke pokojne gospodnje.

Doma je bila pokojna gospa iz ugledne hiše Sušnikove na Zduši pri Kamniku in odina

sestra pokojnega ministra, profesorja g. Antona Sušnika v Ljubljani.

Velikasten pogreb na pokopališču v Šmartno pod Šmarno goro je pričal o veliki priljubljenosti pokojne matere in gospodnje. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje.

Osebnice

Profesorjski izpit z odličnim uspehom je opravil Valentin Orel, prof. v Celju.

Na zagrebški univerzi je bil diplomiran za inženirja agronomije gosp. Seljak Jože iz Razora pri Vrhniki. Delavnemu članu zagrebške »Danice«. Iskreno čestitamo!

Kako napredujejo dela pri gradnji proge Črnomelj—Vrbovsko

Iz Vrbovskega prihaja vest, da je bil veliki predor »Lovnik«, dolg 2237 m, dne 18. t. m. ob 6 jutraj prebit in sicer se je to zgodilo pri 880 m od vzhodne strani, t. j. 1377 m od zapadne strani. Oba rova sta trčila drug na drugega popolnoma pravilno glede smeri, višine in dolžine. Tunnel se nahaja v dolžini dobre četrtine v dolomitu, ostali del v pa v trdem apnenču. Dolomitni del je že ves obzidan. Niveleta pada enakomerno ob vzhoda proti zapadu s 7%. Vzhodni rov je naletel zaporedoma na 3 kamine, zveze dna dolin nad tunnelom v nepoznane globine, od katerih je eden širok kakor soba, a v njem šumi pravcati vodopad. Tunnel so začeli vrtati 8. VIII. 1939 od zapadne strani, delalo se je v 3 izmenah noč in dan razen ob nedeljah in praznikih. Delo sta ovirala dva štrajka spomlad lanskega leta, ki sta trajala skupaj nad 2 meseca.

Prebitje tega tunela je pomemben trenutek pri gradbi te proge, od katere je danes izgotovljeno že 40%, saj je s tem odprta pot krajši zvezi Slovenije z morjem. Kdor se vozi po cesti vzdolž proge, vidi, kako so dela že napredovala, številni usekovi, nasipovi, podvoznjakovi itd. je že izdelano. Posebno impozanten je viadukt čez reko Dobro in sušasko progo pri Vrbovskem, s 3 ovorji (2x24 m, 1x14 m) iz železobetona. Dela so bila novembra lanskega leta razen v tunelu zaradi zime ustavljena. Zato se sedaj delo ne more nadaljevati, ker je zmanjkalo kreditov. Toda upanje je upravičeno, da se bodo prav kmalu našla nova sredstva, saj je to delo važno ne samo za prebivalstvo v dotičnih krajih, ampak tudi za celo Slovenijo in državo.

Na Šmarni gori se bo z današnjim dnem spet začela redna služba božja, ki bo skozi celo leto vsako nedeljo in praznik ob 10, le ob primerih prav elabega vremena je ne bo.

Dnevna prošnja vsem društvom. — Protituberkulozna zveza v Ljubljani priredi v času od 11. do vključno 17. maja t. l. svoj običajni protituberkulozni teden pod geslom »Vsakemu jetičnemu bolnišni postojlo! Zveza želi, da bi dosegel letošnji protijetični teden najboljši moralni uspeh ter tudi z zbiranjem gmočnih sredstev nadkrilil vse slične dosedanje prireditve. Čeprav divja okrog naša vojna vihra, naša srca ne smejo kloniti, marveč moramo baš v teh resnih časih bolj kakor kdaj koli skrbeti za zdravje in odpornost naroda. Da bo naš protituberkulozni teden kronan s popolnim uspehom tako v moralnem kot v gmočnem oziru, prosimo vsa društva brez izjeme, da določijo za svoje prireditve in morebitne nabiralne akcije kak drug primeren čas. Za uvidevnost se vsem društvom že vnaprej kar najtopleje zahvaljujemo. — Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Iz Legije koroških borcev. Preteklo nedeljo sta bila dva občna zbora kraj. organizacije Legije in sicer v Hrastniku ter Dol. Skopceh pri Krškem. V Hrastniku je vodil občni zbor predsednik g. Jože Groznik, šol. upr., ki je ob burnem odobravanju prisotnih članov predlagal, da pošljejo koroški borec vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru ter pozdravno brzojavko ministru vojske in mornarice, armadnemu generalu Pešiču. Obširno poročilo, katero je nato podal predsednik, je sprejelo članstvo z največjim navdušenjem na znanje ter je prav tako z zahvalo sprejelo na znanje izvršno poročilo zastopnika glavnega odbora g. Kristana iz Ljubljane. Članstvo je na predlog g. Jagra ponovno izvolilo vso dosedanje upravo kraj. organizacije. V Skopceh, ki leže približno 12 km od Brežic, je tudi bila pred leti ustanovljena kraj. organizacija koroških borcev. Tudi ti so se preteklo nedeljo zbrali, da prisostvujejo

Naročite »Slovenca« takoj!

Roman »Pod svobodnim soncem« v slikah bo izhajal 2 meseca!

Ze izšli številke »Slovenca« z romanom Vam bomo pa željo poslali!

»Slovenca v vsako hišo!

Ljudje umirajo in izginjajo, a njihova dobra dela in spomini, ki so odsev prave ljubezni, živijo naprej... Tako živi po svoji dobroti in ljubezni naprej v spominu preminogih zvesta žena, zlata mati in posebjena dobrota, gospa Minka...

Na Jožefovo lanskega leta smo dvignili v Ptuj »v jasne višave in k božjemu soncu« svetlega orla — prekrasno prenovljen staroslavni orlovski prapor ptujskega Fantovskega odseka. Se je odmevala po veličastni akademiji, v mestnem gledališču, po ptujskih ulicah naša himna, se se je dvigala visoko proti višinam ponosni prapor, ko se je v ptujski bolnišnici poslavljala od sveta, ljubljene-ga moža in malih otročičkov, preblaga gospa Minka...

Drugo jutro se je naš visoki prapor prvič globoko nagnil in orek na njem je prvič ob svetli krsti povzel svoja krila... Iz fantovskih in dekliških ust je zadel poslednji »Bog živi!«

Od tistega žalostnega jutra 20. marca 1940 je tekel čas hitro naprej. Imeli smo prireditve, sestanke in predavanja, toda na vseh smo pogrešali gospo Minko z njenim značilnim in milim smehljajem. Pogrešali smo zgodnjo soproga, ki je trpel... Pogrešali smo zvonega smeha hčerke in sinčka, ki sta živela s svojim atekom žalostne dneve... Vsi, ki smo bili preblagi gospe vsaj malo blizu, smo občutili, da smo izgubili iz svoje srede največjo prijateljico in podpornico, ki je bila tako zelo dobra in ljubezniva, da smo jo resnično spoštovali... Kdor je okusil le enkrat njeno dobroto, kdor je le enkrat z njo govoril, ta je vedel, da gori v njej sama ljubezen, ki vse greje in osrečuje...

občnemu zboru svoje krajevno postojanke ter si na ta način ustvarijo pravilno sliko o situaciji, ki vlada v zadevi zasluženega priznanja. Poslovanje kraj. organizacije je bilo najbolj točno razvidno iz poročila skrajno marljivega in požrtovalnega tajnika, g. Črnolagarja. Tudi ostala poročila društvenih funkcionarjev so pokazala prav razveseljivo sliko. Tudi za novo poslovno dobo je bil izvoljen stari upravni odbor.

— Sami si skuhajte fino milo! Vse potrebno kot lužni kamen, terpenin, sredstvo za penit, pepeliko, kolofonijo in izvršen recept — odprema tudi po pošti — dobite v drogeriji Gregorij, kr. dv. dobavitelj, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Proti kašlju se priporočajo prsne karamelo »RAVE«. Originalni zavitki po 5 din v apotekah. Zahtevajte izrecno prsne karamelo domače tovarne Rave.

— Glavna skupščina Zveze lovskih društev v Dravski banovini bo v nedeljo dne 6. aprila 1941 ob 10 dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22.

— Sadjarji! Pri nakupu cepilne smole pazite na zaščitni znak trdke Chemotehna družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

— Društvo zabotnikov za dravsko banovino vabi svoje člane na občni zbor, ki bo v soboto, dne 22. t. m. ob 20 v restavraciji Slamič v Ljubljani.

— Zveza sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev za dravsko banovino sporoča javnosti, da je na svoji redni skupščini v Celju dne 9. marca 1941 z ozirom na ponovni povišje cen materialu sklenila ponovno zvišati tudi cene svojim izdelkom za sobo-črkoslikarsko, pleskarsko in ličarsko delo za nadaljnjih 30%.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim srca, ledvic, želodca, jeter, žolča, raznim katarom, normalizira notranje žleze in živce ter čisti kri in organizem raznih strupov.

Slovenci v Zagrebu

V nedeljo, dne 16. marca je nastopila pred tukajšnjo javnostjo »Krekova kreditna zadruga z. o. z.«, s koncertom, ki so ga izvajali slovenski pevci iz Brežic ob pol petih popoldne v franciškanski dvorani na Kaptolu št. 9. Z našim program in besedilo pesmi sta nam obetala svojvrsten užitek ob slovenski umetni in narodni pesmi. Marsikdo je željno pričakoval ta dan, da se prepriča, kako bodo pevci kos zlasti nekaterim zares težkim kompozicijam. Toda up poslušalcev ni varal! Zbor je pokazal toliko izurjenost in razgibanost, da mu je nabito polna dvorana znova in znova dajala priznanje z burnim aplavzom. Priznati moramo, da so vsi pevci odlično izvršili svojo dolžnost in izpolnili naloge, ki jim je bila naložena. Glavna zasluga za to gre seveda marljivemu in požrtovalnemu g. pevovodji Vladimiru Lemplju, ki se ni ustrašil truda in ne izgube časa, samo da je iz svojega zbora ustvaril to, kar danes je.

Tudi izbor pesmi je bil zelo posrečen. Ni bil to kup med seboj neodvisnih in na program zmehanih pesmi, temveč lepo v tri dele razdeljena povezanost, od katere vsak del daje zase enotno sliko, — razen tretjega, ki nam je nudil zbirko narodnih, najpopularnejših slovenskih pesmi.

V prvem delu smo zrlj tragično sliko slovenskega fanta, ki si je doma izbral življenjsko družico, a je moral pokopati vse upe in iti v boj za svojo domovino, kjer žrtvuje svoje mlado življenje. V drugem delu pa smo zrlj pred seboj vesellega fanta, kateremu je usoda odvzela ljubljeno bitje in ga izročila drugemu, ki je življenje gledal resneje kot on. Toda prva iskra ljubezni ni ugasnila v srcu mlade žene. Vest o smrti njenega fanta jo tako zadene, da ji od žalosti poči srce.

Tretji del pa nas je razveseljeval s hudomušnimi in veselimi narodnimi pesmicami, ki so nekako še najbližje slovenski duši.

»Krekova kreditna zadruga«, v katere okrilju se je vršil ta koncert, je s to gesto storila tukajšnjim Slovincem veliko veselje. V začetku se je g. Glavina Franc v kratkem na jedrnatem govoru ozrl v preteklo in bodoče delo »Krekove kreditne zadruge« in prikazal to prekrasno ustanovo vsej javnosti v pravi sliki. Omenil je, da si je zadruga stavila za cilj dvigniti socialni nivo zlasti naših slovenskih deklet tu v Zagrebu in jim pri-skočiti na pomoč posebno takrat, ko jim je ta najpotrebnejša, to je v času nezaposlenosti. Med drugim ima zadruga v svojem programu tudi zgraditev »Krekovega doma« za tukajšnje Slovence in čisti dobicek koncerta je šel v ta namen.

Vsi zagrebški Slovenci želimo Krekovi kreditni zadrugi obilo uspeha v njenem plemenitem prizadevanju in prosimo tudi vse Slovence v domovini, naj ji gredo zlasti s prispevki za gradnjo doma na roko.

Omeniti moramo tudi to, da so bratje Hrvatje v lepem številu obiskali ta koncert, kar nam dokazuje, da tudi oni z nami bratski sočustvujejo in nam želijo uspeha pri našem delu in prizadevanju. Za to naklonjenost se jim najlepše zahvaljujemo.

Ljubljana, 19. marca

Gledališče

Drama: Sreda, 19. marca: »Romeo in Julija.« nižane cene od 20 din navzdol. — Cetrtek, 20. marca: »Brez tretjega.« Red Cetrtek. Gostovanje Vike Podgorske in režiserja Hinka Nučiča, članov zagrebške Dramе. — Petek, 21. marca: »Brez tretjega.« Red B. Gostovanje Vike Podgorske in Hinka Nučiča.

Opera: Sreda, 19. marca ob 15: »Hlapec Jernej. Ljudska predstava po globoko znanih cenah od 24 din navzdol. — Ob 20: »Ples v maskah.« Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Cetrtek, 20. marca: Zaprti. (Generalika.

Radio Ljubljana

Sreda, 19. marca: 9 Jutranji pozdrav, napovedi, poročila. — 9.15 Za boljše voljo (plošče). — 9.45 Verski govor (g. dr. Ignacij Lenček). — 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11 Cimermanov kvartet. — 11.45 Pevski zbor »Gospodstviški zvon«. — 12.30 Objave. — 13 Napovedi. — 13.02 Jožefom in Jožicam! (Igra Rad. ork. od 14.30. — 17.40 letno misijonsko delo (g. dr. L. Ehrlich). — 17.50 Veseli zvoki. Sodelujeta: Šrnelc Ljubljana in Rad. ork. — 19 Napovedi, poročila. — 19.25 Nacionalno predavanje: Vojaška oddaja. — 19.55 Uvod v prenos. — 20 Prenos iz ljubljanske opere — v odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar), napovedi in poročila.

Cetrtek, 20. marca: 7 Jutranji pozdrav. — 7.05 Napovedi, poročila. — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 7.45. — 12 Operne fantazije (plošče). — 12.30 Poročila, objave. — 13 Napovedi. — 13.02 Plesne pesmice pojeta Jožek in Ježek. — 14 Napovedi. — 17.30 Ruske romance, poje g. Aleksander de Make, pri klavirju g. D. Kaškarov. — 18.20 Komorna glasba (plošče). — 18.40 Slovenščina za Slovence (gosp. dr. Rudolf Kolarič). — 19 Napovedi, poročila. — 19.25 Nacionalno predavanje: Belgrad govori. — 19.40 Plošče. — 19.50 Deset minut zabave. — 20 Citraški trio Vesna. — 20.45 Reproduciran koncert simfonične glasbe. — 22 Napovedi, poročila.

Drugi programi

Sreda, 19. marca: Belgrad: 20 Opera. — Zagreb: 20 Orkestralni koncert. — Praga: 19 Dvorkove skladbe. — Sofija: 20 Brahmsove skladbe. — Beromünster: 20 Puccinijeva opera »Turandot«. — Budimpešta: 20 Operni spored. — Bukarešta: 21.20 Zbor. — Italijanske postaje: 21.10 Vokalni koncert. — Sottens: 20.35 Haydn-Mozart. — Švedske postaje: 20.30 Orkestralni koncert.

Belgrajska kratkovalov. postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini. — YUF (16.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko. — YUG (16.69 m): Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Cetrtek, 20. marca: Belgrad: 21.10 Jugoslov. narodne. — Zagreb: 21.15 Operna gl. — Praga: 22.30 Češka glasba. — Sofija: 18.45 Valčki. — Beromünster: 19.30 Jodlerji. — Budimpešta: 22 Vojaška godba. — Bukarešta: 19.20 Orkestralni koncert. — Italijanske postaje: 19.30 Verdijeva opera »Moč usode«. — Sottens: 21.05 Francoska glasba. Švedske postaje: 20 Lahka glasba.

Belgrajska kratkovalov. postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini. — YUF (16.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko. — YUG (16.69 m): Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Prireditve in zabave

Slovensko glasbeno društvo Ljubljana ponovno opozarja občinstvo na svoj koncert, ki ga priredi dne 31. marca ob 8 zvečer v stolnici. Koncert bo imel dva dela. V prvem delu se bodo izvajali Lukačičevi moteti, v drugem delu pa Palestirina maša »Missa Papae Marcelli«, njegovo najslavnejše delo. Vstopnice bodo v kratkem na razpolago. Kraj prodaje bomo pravočasno naznanili.

Sestanki

Društvo brezposelnih profesorjskih kandidatov bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 23. marca 1941 v društvenem lokalu, Gosposka ulica 12 (Novinarski dom). Vsi profesorjski kandidati naj se ga zanesljivo udeležijo. Odbor.

Predavanja

V društvu »Pravnik« in ljubljanski sekciji kriminalističnega udruženja kraljevine Jugoslavije bo predaval v četrtek, dne 20. t. m. ob 18. uri v dvorani št. 79 pravosodnega palače namestnik vrhovnega državnega tožilca dr. Anton Stuhec o temi: »Praksa in pomen pridržbe po prestani kazni.«

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v sredo: mr. Sušnik, Marjin tr 50; mr. Kurat, Gosposvetska cesta 31; v četrtek: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta 48.

Poizvedovanja

Štampiljka mi je bila odnešana iz pisarne: Ivan Zakotnik, mestni tesarski mojster, parna žaga — tovarna furnirja, Ljubljana. Najdite jo prav lepo prosim, naj odda štampiljko v upravi »Slovenca«.

Svetli spomini ob obletnici smrti Minke Maležičeve

»Ljudje umirajo in izginjajo, a njih dobra dela in spomini ostanejo...«



Eno leto je v zgodovini narodov in držav majhen trenutek, v človeškem življenju pa je eno leto zlati čas, precejšnja doba, v kateri lahko ustvarimo marsikaj, če jo vemo pravilno in vsestransko izrabiti. Vendar je tudi tu kratek utrinek, če v človeških srcih ohrani tako svetel spomin, kakor ga je po svoji mnogo prerani smrti zapustila v srcih starih, ki so jo poznali, in v srcih mladih, ki so jo spoznali.

blagopokojna Minka Maležičeva, soproga banskega svetnika in notarja g. Petra Maležiča v Ptuj. Danes, na praznik sv. Jožefa poteče eno leto, odkar je sredi noči ugasnilo po hudem trpljenju njeno še mlado življenje...

Tisti, ki so odšli od nje zmeraj z njeno dobroto nasičeni, tisti, ki jo že eno leto pogrešajo, tisti danes, ko vidijo v spominu ves njen svetel lik, govorijo: odšla nam je dobrota!... Res, ljudje izginjajo, a njih dobra dela živijo...

Biti prava slovenska mati, je velika odgovornost! Blagopokojna gospa Minka se je te odgovornosti v največji meri zavedala, saj je vzgajala svoja otroka tako, kakor more biti slovenski katoliški materi le v čast. Ob svetlem spominu na preblago pokojnico, razumemo šele danes njeno veličino, ki bi jo lahko izrazili z besedami: posebjena dobrota in žrtvujoča se mati...

Danes, ko se je zopet dvignil v Ptuj ponosni prapor ob prazniku slovenske katoliške mladine, ob svetlih spominih na prijateljico in dobrotnico naše mladine, danes hitijo molitve mnogih k Bogu za svojo podpornico. Mnogi jo danes gledamo v duhu, kako se smehljaja nam mladim, ki smo ji večkrat pripravili z našimi prireditvami skromno veselje. Se danes občutimo njeno ljubeznivost in dobroto, zato naj bodo te kratke vrstice majhen izraz hvaležnosti ob spominu, ki ne more mimo današnjega dne... Vem, da ne morem najti besed, s katerimi bi preblago pokojnico dovolj zadostno orisal in počastil njen spomin. Te vrstice so le skromen zunanji izraz, vse pa lahko zajame in pove srce, ki je občutilo vso toplino dobrote in veselja nepozabne pokojnice...

Slava spominu, dobroti in ljubezni umrle Minke Maležičeve!

V imenu mnogih napisal hvaležni Franci Qun-žer.



Mož navade.

»Nič se ne bojte, gospod paznik, jaz namreč pri zaprtih oknih ne morem spati.«

LJUBLJANA

Podražitev mesa nas je hudo zadela

Kruh in meso sta, lahko rečemo, glavni živila vsakega mestnega prebivalca, ki ničesar sam ne pridela in vse sproti kupuje za pod zob. Časi so taki, da nam tudi izbirati ni več mogoče. Kruh in meso sta na nakaznice in je vsakemu posamezniku točno odmerjena dovoljena količina. Marsikdo se je potolažil s tem, da je dejal: Bomo pa namesto močnatih jedi in kruha jedli malo več mesa. Ta tolažba je z zadnjim sedaj objavljenim povišanjem cen mesa mnogo izgubila na svoji vrednosti. Tudi meso je postalo že tako drago, da se bo povprečen Ljubljančan, državni ali samoupravni, kakor tudi zasebni nameščenec gotovo odločil, da bo iz svojega vsakodnevnega jedilnika še večkrat črtal meso, kakor ga je že sedaj. Vprašanje je le, kako si bo pomagal iz te zagate. Prav tako so s tem povišanjem cen mesa prizadeti vsi drugi delovni sloji, ki že zaradi svojega posla morajo imeti tečno in močno hrano, ki vsaj sem in tja računa z mesom. Tudi za te bo vprašanje prehrane postalo še bolj trd oreh in bo verjetno v doglednem času privedlo do samo po sebi razumljive zahteve po povišanju mezd.

Razumemo, da je tudi mesarska obrt bila zadnje čase v težavah zaradi maksimiranih cen, zlasti zaradi tega, ker so cene živini narasle. Zanimivo pa je, pogledati medsebojno zvezo med cenami žive živine in mesa pred nekaj leti, lani in na primer letos. V letu 1937 v marcu so v Ljubljani na živinskem sejmu prodajali vole I. vrste po 4,50—4,75, vole II. vrste po 3,75 do 4,25, vole III. vrste 3,25—3,50 din za kg žive teže. Teleta so bila tedaj 6—7 din za kg žive teže. V letu 1940 prav tako v marcu so prodajali vole I. vrste 6—7, vole II. vrste 5, III. vrste 4 din, teleta 6 din za kg žive teže. Letos pa so na sejmih na prodaj voli I. vrste po 11, II. vrste po 9 din, III. vrste 8 din, teleta pa 10 do 12 din za kg žive teže.

Cene mesa pa so bile v Ljubljani leta 1937 za govedino I. vrste 10 do 12 din, II. vrste 8 do 10, III. vrste 6 do 8 din, teletina pa I. vrste 12 do 16 din, II. vrste 10 do 14 din za kg. Leta 1940. so bile začetkom marca cene mesa naslednje: govedina 8 do 14 din, jezik 14 do 16, vami 8 do 10, pljuča 5 do 6, jetra 10 do 12. Teletina 12 do 16, jetra 18 do 20, pljuča 10 do 12 din za kg. Najnovejša odredba pa določa sedaj nove cene za govedino I. vrste 21 do 23 din, II. vrste 16 do 18 din. Teletina pa največ 24 din, teletja jetra 26 din, pljuča s srcem 18 din. Če primerjamo porast cen živini in porast cen mesa, vidimo, da so si cene leta 1937. v istem razmerju, kakor v letu 1941. Meso I. vrste je bilo približno še enkrat dražje kakor živina. Isto je doseženo s sedanjimi novimi cenami mesa. To se pravi, da imajo mesarji za svojo rešilo in obrat dovoljen prav isti odstotek povišanja, kakor so ga dosegle cene žive živini. Ker je pa prav gotovo res, da so na primer samo kože štirikrat dražje, kot so bile pred tremi leti, je prav verjetno, da bi za silo mogli shajati tudi z nekoliko manj hudim povišanjem cen. Saj nujno sledi že iz tega povišanja samega, da so vsa bremena sedanjega časa prav pri mesu bila 100 odstotno prevajena na ramena konzumentov, ki prav gotovo niso dobili za toliko povišanih plač, kot bi jo zahtevala sedanja draginja mesa.

Nočemo nikakor nastopati proti interesom mesarske obrti, ki ima gotovo v sedanjih časih tudi svoje težave. Zdi se nam pa upravičeno, da bi obveljalo v teh težkih časih načelo, naj vsi nekaj doprinesamo, ne pa večinoma le konzumenti, ki žive od plač, ki so se povišale do sedaj kvečjemu za 10 ali 20 odstotkov ali pa tudi nič. Če se je morala velika večina za velik odstotek omejiti v vseh svojih potrebah, bi se omejili vsaj za nekaj odstotkov lahko tudi drugi. Značilno je bilo v tork zjutraj na ljubljanskem trgu govorjenje gospodinj, ki so že tedne in tedne zastoj iskale po tržnicah slanina, pa je niso dobile. Danes pa, ko je stopila v veljavo nova cena 29 dinarjev za kg slanina, so bile vse tržnice bogato zalozene z najlepšo slanim. Ni manjkalo številnih pikrih opazk, ki prav gotovo niso v čast mesarski obrti, prav tako kakor je tudi v resnici presenetljivo dejstvo, da je pomanjkanja vedno konec, kadar je dovoljena višja cena.

Ljubljančani se gotovo še spominjajo težkih časov, ki smo jih preživaljali za časa prve svetovne vojne. Tudi tedaj z lepo besedo in prošnjo ni bilo mogoče omejiti izrastkov, ki jih je poglala špekulacija, in če hočete, sama po sebi razumljiva želja po čim večjem trgovskem uspehu.

Tedaj je mestna občina izpolnila svojo lastno aprovizacijo, v kateri je bila obsežena tudi dobava mesa. Prav radovedni smo, kakšne cene bi na pri-

mer mogla doseči mestna klavnica, če bi klala na svoj račun za mestno prebivalstvo in bi pri tem v režijo vračunala prav tako visok odstotek, kakor ga upravičeno radi priznamo mesarjem. Zdi se nam, da bi shajala prav dobro, pa bi vendar mogla nuditi meso po precej nižjih cenah. Prav verjetno je, da bo ljubljansko prebivalstvo v kratkem enodušno nastopilo v želji, naj občina poskusi tudi sedaj tako rešiti ta vokal. Ne gre namreč, da bi zaradi sicer upravičenih zahtev stotine posameznikov trpelo skoraj 90.000 drugih, ki so v sedanjih razmerah gotovo še bolj prizadeti.

Kdo je odgovoren za povišanje cen mesu

Prejeli smo naslednji dopis banske uprave:

V dnevnem časopisu z dne 18. t. m. je bilo objavljeno, da je kr. banska uprava dovolila novo zvišanje cen mesa, slanina in masti.

Ker bi gornja objava o novem zvišanju cen lahko zmotno vplivala na poedina oblastva, konsumente in mesarje, se sporoča naslednje:

Kr. banska uprava novega zvišanja cen mesa, slanina in masti ni dovolila in v bodoče tudi ne bo dovoljevala. Okrajnim načelstvom in mestnim poglavarstvom je bilo izdano samo pooblastilo, da smejo v lastnem delokrogu v izjemnih in upravičenih primerih na novo določiti ceno mesa, slanina in masti z ozirom na tržno ceno živine v njihovem okraju. Istotako so bile gornjim oblastvom s internim razpisom dostavljene smernice in navodila, ki jih bodo pri event. novem določanju cen uporabljali.

ŽIMO IZ LASTNE PREDILNICE KUPITE NAJČENEJE PRI ŽIMAR, GOSPODSTVSKA C. 1

1 Pogreb pilota lovca in učitelja pilotske šole v Ljubljani g. Rafaela Periča bo danes ob 4 popoldne iz stalne vojne bolnišnice na glavni kolodvor v Ljubljani.

1 Mesarji so ustanovili nabavljalno zadrugo. Konec februarja so ustanovili mesarski mojstri iz Ljubljane lastno nabavljalno zadrugo, ki bo prevzela vse glavne dobave potrebščin za naše mesarje. Na prvi seji nabavljalne zadruge so sklenili, naj se zadruga včlani v Zdrruženo zvezo. Na občnem zboru zadruge je bil izvoljen za predsednika Franc Slamič, za podpredsednika Franc Rezar, za odbornike pa Anton Gregorc, Jože Marinko, Franc Zajec, Jože Musar, Franc Ocvirk, Franc Nered in Ivan Jurnar. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Alojz Kocijan, Alojz Brecljnik in Janez Ovsenar.

1 Vse žane Prosvetnega društva Ljubljana-mesto vabimo, da se udeležijo danes ob 10 popoldne slovesnih zaobljub našega fantovskega odseka v telovadnici gimnazije na Poljanah.

1 Za 50 letnico mojega matičnega petja je priredil pevski zbor Glasbene Matice najlepši večer. Iskreno se mu zahvaljujem in želim, da bi nas v skupni zbor še dolgo združevala ljubezen do našega petja. — Prav vdano se zahvaljujem vsem ljubim prijateljem in dragim znancem, ki so me s svojo navzočnostjo počastili na tem častnem večeru, ki je potekel v pravi pevski zadovoljnosti, prisrčnosti in domačnosti. — Iskreno mojo zahvalo blagovolite sprejeti tudi vsi, ki ste mi za jubilej pismeno čestitali. — Janez Završan.

1 Začetniški tečaj Fotokluba Ljubljana v sredo radi praznika odpade, zato pa bo v petek ob 20 v klubskem lokal. Četrtek tečaj bo po dosedanjem programu.

1 Blizu 500 dekliških in mladeniških grl bo v soboto popoldne ob 15 in v nedeljo, 23. t. m. ob 11 popoldne prepevalo na koncertu mladine ljubljanskih meščanskih in srednjih šol za zimsko pomoč mestnim revežem ljubljanskim. V tem velikanskem zboru bodo združeni vsi ljubljanski srednješolski zbori pod vodstvom prof. Slavka Miheliča in prof. Franja Staniča z učiteljica. Ze samo zaradi velikega srednješolskega pevskega zbora in zaradi združenega mladinskega orkestra bo vsak prijatelj glasbe in petja zadovoljen s sijajnim koncertom v opernem gledališču. Opozarjamo, da je vstopnina na koncert v soboto ob 3 popoldne, ki je namenjen samo šolski mladini, samo ob 2 do 10 din, na koncert v nedeljo ob 11 popoldne, ki je za vso javnost, pa samo 3 do 16 din.

1 Preselitev mestnega preskrbovalnega urada. Tako za stranke kakor za mestno uslužbenstvo je bilo zelo nepravilno, ker je bil preskrbovalni urad razdeljen na dve nadstropji Mahrove hiše in na II. nadstropje Mestnega doma. Ljudje so potratili mnogo časa z iskanjem posameznih pisarn, kar bo sedaj popolnoma odpravljeno, ker se vsi odseki preskrbovalnega urada do četrta 20. t. m. preselijo v II. nadstropje levega trakta Mestnega doma. V četrtek torej ne bo več treba iskati raznih pisarn tega važnega mestnega urada po raznih poslopih in nadstropjih, ker boste vse pisarne našli v II. nadstropju Mestnega doma na stopnišču s Strelške ulice.

CELJE

Smrtna nesreča pri Levskem mostu

Celje, 18. marca. V ponedeljek okrog 8 zvečer se je vračal proti domu 59-letni gostilničar Oblak Jožef, lastnik gostilne »Pri Levskem mostu«. Pot ga je vodila mimo skoraj 2 metra globoke mlake. Ker je bila noč temna, je po nesreči padel v mlako, odkoder se ni mogel rešiti. Našel ga je v tork zjutraj neki moški iz Lise, ki je slučajno prišel mimo. Takoj je obvestil Oblakovo ženo Rozalijo in sosedo, ki so takoj prihiteli na mesto nesreče in ponesrečenca izvlekli iz vode. Bil je seveda že dolgo mrtel. Obvestili so orožniško postajo, ki je takoj ukrenila vse potrebno. Oblaka so položili na mrtvaški oder na njegovem domu.

c Akademija Fantovskega odseka in Dekliškega krožka bo danes ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Vstopnice dobite v predprodati že dopoldne ob 10—12 pri blagajni v Ljudski posojilnici. Vsi Celjanci in okolici so vabljeni k polnoštevilni udeležbi!

c Zdrženje trgovcev za okraje Celje, Gornji grad, Šmarje pri Jelšah opozarja svoje žlane, da bo 18. redna glavna skupščina Zdrženja v sredo, 26. marca, v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

c Materinska proslava bo tudi letos v Celju na praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca. Nastopijo igralci iz Ljubljane s pravilčno igro »Snegulčica in 7 škrtavcev«.

c Državna krajevna zaščita dece in mladine bo tudi letos prodajala na cvetno nedeljo oljne večje in butare in sicer na stojnicah na Glavnem trgu in na Slomškovem trgu. Ker daje to vsako

Posebno pazite, kaj bolnik pije!
Pijača ni le za zdravega človeka seboj važna, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejša od hrane!
Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**
Prospekte in vsa potrebna navodila za domače zdravljenje Vam pošlje gratis in radevolje Uprava zdravilnega kopališča **SLATINA RADENCI**

leto zaščititi lep dohodek, iz katerega nabavlja obleke in obutev za siromašne šolarje, opozarjamo občinstvo, da pridno sega po butarah in oljnih večjih.

c Desno nogo si je zlomila 91 letna občinska reva Mlakar Helena v Laškem. Ko je šla po cesti, jo je namreč podrl neki voznik tako, da ji je zlomil nogo in so jo oddali v celjsko bolnišnico.

c Obleka se je vnela. 1 letnemu sinčku kočarja Mastnika Antonu iz Proseniškega pri Št. Jurju ob juž. žel. se je pri štedilniku vnela obleka, da je dobil težke opekline po obrazu in vsem telesu.

c 7 stopinj pod ničlo smo imeli včeraj v Celju. Dopoldne je mraz popustil in je toplomer kazal 3—4 stopinje pod 0, pihal pa je ves dan mrzel večer.

c Med odvetniško zbornico in celjsko mestno občino so spet pogajanja zaradi nakupa zemljišča za gradnjo nove palače ob Delavskem domu na Vrazovem trgu.

c Okrožno sodišče v Celju je obsodilo včeraj 4 osebe, ki so s silo nastopile proti mladoletnim dekletom.

c Z avtobusom po Sloveniji bo tema predavanju, ki ga bo imel v četrtek ob 8 zvečer pod okriljem Ljudskega vseučilišča g. dr. P. Strmšek.

MARIBOR

Velika tatvina na carinarnici

Pač vsej javnosti je znano, kako je zlasti v Mariboru, ki leži blizu meje, razvito tihotapstvo, ki ga naše oblasti sicer energično preganjajo, vendar je vkljub vsem visokim kaznim, ki tihotapec zadenejo, če ga izsledijo, tihotapska strast tako velika in želja po lahkem zaslužku tako zapeljiva, da vse kazni nič ne zaležejo. Mariborskim finančnim organom se je v zadnjem času posrečilo zapleniti mnogo tihotapskega blaga, med katerim je na prvem mestu saharin, ki gre sedaj bolj kakor kdaj prej v denar, ker je sladkor sedaj pač drag in ga v Mariboru tudi za drag denar ni dobili.

Zaplenjenega blaga je na mariborski carinarnici toliko, da so si tam omislili posebno sobo, v kateri shranjujejo vse to tihotapec zaplenjeno blago. Po končanih formalnostih nato monopolsko blago pošiljajo monopolski upravi v Belgrad, ne-monopolsko blago pa prodajo na javni dražbi.

Včeraj popoldne so opazili, da v tej sobi, kjer je bilo nagromadeno zaplenjeno blago, ni vse v redu. Pri natančnejšem pregledu so ugotovili, da je bilo iz sobe ukradenega okoli 180 kg saharina. Storilec je iz paketov vzel saharin, ter namesto njega nasul v nje peska in žagovina.

Mariborska policija preiskuje sedaj ta slučaj in skuša ugotoviti, kdo bi tatvino izvršil, ki so toliko bolj zanimive, ker na vratih ni bilo opaziti sledov, o katerih bi se dalo sklepati, da so bila vrata s silo odprta. Nadaljna preiskava bo morala ugotoviti tudi ali gre za eno samo veliko tatvino ali za vrsto manjših tatvin.

m Važno opozorilo trgovcem in konzumentom! Mestni preskrbovalni urad razglašajo: Pred izdajo novih živilskih nakaznic za mesec april mora vsak imetnik živilskih nakaznic predložiti marčno (zeleno) nakaznico svojemu stalnemu trgovcu (ne peku), ki jo na zadnji strani glave (talona) opremi s svojo štampiljko. Točno izvajanje gornjega je v lastnem interesu strank, ker bo nemožna zamenjava nakaznic za april mogoča samo, če bodo marčne nakaznice od trgovcev pravilno žigosane. Žigosati se morajo vse nakaznice in ne samo nakaznica družinskega poglavarja. V zvezi z gornjim razglasom pozivamo vse trgovce, da se zgledajo na mestnem preskrbovalnem uradu, Orožnova ulica 12-1, kjer prejmejo podrobna navodila glede žigosanja nakaznic.

m 75 letnico svojega življenja obhaja danes v krogu svoje družine gospod Jožef Glušič. Jubilar je bil rojen v Šoštanju, služboval je za časa Avstrije v raznih slovenskih krajih, po vojni pa je bil dolga leta v carinski službi v Mariboru, dokler ni stopil v pokoj, ki ga zdrav in svež obhaja v Mariboru, kjer je med svojimi prijatelji in znanci zaradi svojega čistega in vedrega značaja zelo priljubljen. Gospodu Glušiču, ki je naš zvest naročnik, k lepemu jubileju tudi naš list čestita in mu želi še mnogo let življenja!

m Kongregacija za gospe ima jutri popoldne ob štirih sestanku, nato odborovo sejo.

m Magdalensko prosvetno društvo priredi jutri zvečer ob osmih v cerkveni dvorani predavanje »Pogled na Korosko«. Predava vadniški učitelj Kotnik. Skioptične slike!

m Ljudski oder ima jutri, v četrtek, zvečer ob osmih na odru sestanek. Predava g. vikar Zdravko Kordež. Člani vsi!

m Iz časnikarskih vrst. Včerajšnji »Večernik« poroča, da je z včerajšnjim dnem iz njegovega uredništva izstopil njegov politični urednik gosp. R. Rehar.

m Poročili so se v zadnjem času v Mariboru: Zavec Franc, orožniški podnadrednik v pok., in Fišer Gizela, postrežnica, Mejna 22; Gorican Ivan, sukalec, Studenci, in Golob Julijana, privijačka, Tezno; Bračič Edvard, trgovski pomočnik, Delavska 73, in Nevšimal Marija, absolventinja gimnazije, Jerovškova 17; Grundner Janez, sprevodnik drž. žel. v pok., Poljčane, in Rožencvet Terezija, poljska delavka, Poljčane; Lešnik Alfred, nožarski pomočnik, in Gole Marija, kuharica, Jan Kolarjeva 5; Zorko Albin, kleparski pomočnik, in Kokol Anica, tkalka, Ruška 2; Belak Franc, tkalec, t. č. v Medjurečju, in Stoka Angela, tovarniška brusilka, Pobrežje; Flak Erih, zobotehnik, in Stalcer Franciška. — Bog daj srečo!

m Nageljne — cvetje 2.50 din v vrtnariji JEMEC, Prešernova.

m Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim svojem vrši danes, na praznik, zdravnik dr. Stanko Pogruje, Prešernova ulica 18.

m Kdo bi ga poznal? Orožniki pri Sv. Kungoti skušajo ugotoviti identiteto neznanega mrtveca, katerega truplo so našli obešeno na nekem drevesu v gozdiču izpod gostilne Eifolt v Spodnji Sveti Kungoti. Neznavec je bil star kakih 24 let in je bil

elegantno oblečen. Na sebi je imel sivo obleko in plašč enake barve. V žepu so našli 2200 dinarjev gotovine in nemško-srbski slovar. Na levi roki je imel vletovirano sree, črki A in Z ter letnico 1917. Kdor bi kaj vedel povedati, naj to sporoči orožnikom v Sv. Kungoti.

m Gospodična Pavla Hietaler, lastnica frizerskega salona »Pavla«, je dopotovala iz inozemstva in si naročila frizerske aparate, katere v najkrajšem času dobi.

m »Srmečljiv bivši gostilničar« — tat. Nekega dne letošnjega januarja je h gostilničarki Mariji Golobovi prišel Valentin Prestopnik iz Brezovice pri Ljubljani in se ji predstavil za bivšega gostilničarja, ki je izgubil vse premoženje. Prosil jo je za kosilo in za dovojenje, da bi smel kosilo zaužiti kar v kuhinji, ker ga je sram, da bi ostali gostje videli, da nič ne plača. Gostilničarka mu je to dovolila, hudo pa se je začudila, ko je po Prestopnikovem odhodu opazila, da ji je zmanjkala z mize ura. Zaradi te in še druge tatvine, ki jo je izvršil v kavarni Jadran, kjer je odnesel čajni vrč, se je Prestopnik znašel na zatožni klopi. Obsojen je bil na 8 mesecev strogega zapora, na izgubo častnih pravic za tri leta in na izgon iz Maribora in okolice za dobo treh let.

m Tatovi izrabljajo konjunkturo. Kakor znano, je sedaj zaradi pomanjkanja jute težko dobiti vreče, katerim so zaradi tega tudi cene močno porasle. Lepo zaslužiijo z njimi sedaj tisti, ki so jih imeli v zalogi, in seveda tudi tatovi, če se jim posreči, da kako vrečo kje sunejo. Mariborska policija je v zadnjem času dobila več prijav o tatvinah vreč. Dve tatvini sta pojasnjeni. Izvršili so jih neki pekovski vajenec in dva dijak. Vreče so prodali nekemu prekupevalcu z vrečami.

Gledališče

Sreda, 19. marca: Ob 15 »Sumljiva oseba«. Znižane cene. — Ob 20 »Habakuk«. Zniž. cene. Četrtek, 20. marca: Ob 20 Koncert tria Ornikova, Sedlbauer, Lipovšek. Red C.

Negova

Higienski zavod v Ljubljani je priredil pri nas od 8. do 13. marca zdravstveno-socialni tečaj. Bil je nujno potreben. Zaščitna sestra gđ. Mastnakova in njena tovarišica sta imeli več zelo poučnih predavanj o negi dojenčkov in o nevarnejših boleznih: rak, jetika, pasja steklina, davica...; slednje je imel g. dr. Sokolov, banovinski zdravnik. Predavanja so bila ponazorjena s skioptičnimi slikami in filmi. Bila so zelo dobro obiskana, vsi so jim z velikim zanimanjem sledili. Čez dan sta obe sestri obiskali našo družino, kjer imajo male otroke in bolnike ter vse potrebno svetlovala, tudi pokazale. Naredili sta 85 obiskov pri zelo slabem vremenu in slabi poti. Nazadnje je bilo bogato obdarovanje revnih mater. Darila je pripravila s pomočjo društva »Prijatelj Slovenških gorci« ga. podbanova Klara Majcenova in jih poslala. Vsem, ki so k tako lepo uspelem tečaju pripomogli, bodi izrečena prisrčna zahvala.

Ljutomer

Danes vsi v Katoliški dom, kjer priredi Fantovski odsek telovadno akademijo. Na sporedu simbolične vaje, orodna telovadba itd. Govor g. Terseglava iz Ljubljane. Pričetek ob pol 4 popoldne.

Šmarje pri Jelšah

Sadarski tečaj od 12. do 15. marca v okviru Sadarske in vlnarske podružnice je v vseh ožirih odlično uspel. Tečajniki so pridobili v svoji strokovni izobrazbi mnogo. Upamo, da tudi uspehi ne bodo izostali. Vsa zahvala za tečaj gre vodji, delegatu PRIZADA, g. inž. Rozmanu.

Sv. Jernej pri Ločah

V nedeljo, 16. t. m. predpoldan se je tukaj ustrelil 28-letni Vrečko Mihael, doma iz Ponikve ob juž. žel. in brez stalnega zaslužka. Prebival je pri bratu, ki je graščinski logar in točasn pri vojaki. Umil se je in praznično oblekel ter se z bratovo puško podal v bližnji gozd, češ da gre nad jastrebe. Tam stoji preprosta koliba z nekaj slame, ki je svoj čas služila ogljarju za prenočišče. Tukaj si je z vrvice zvezal desno stopalo s puškinim petelinom ter si poglaval ves naboj siber tik pod srce. Padel je na slamo in najbrž bil takoj mrtel. Domači so strel slišali, a nihče ni slutil kaj takega. Sele, ko ga tudi popoldne še ni bilo domu, jih je začelo skrbeti in so poslali za njim poizvedovat, če bi ga kdo videl. Našla ga je pozno popoldne njegova nečakinja-Solarica. V telovniku so našli listek, na katerem je prosil, da ga pokopljejo na Ponikvo v materin grob.



Učenec japonske vojne akademije se teoretično uče na modelu modernega tanka.

KULTURNI OBZORNIK

Drugi bralni večer Literarnega kluba

V dvorani Delavske zbornice je v ponedeljek 17. t. m. nastopil s svojim recitacijskim večerom že v drugi Literarni klub v Ljubljani, ki je pred tem že gostoval v Mariboru. Tako so nastopili s svojimi deli pesniki Vipotnik, S. Šali, G. Brejc in Kastelic, pripovednika C. Kranjc, Dular in Novšak in dramatik Vomerger. Od tistih, ki so nastopili pod okriljem tega društva lani, sta manjkala Magajna in Campa, nova pa sta bila Jože Brejc in Jože Vomerger. Literarni klub v Ljubljani se je danes že precej afirmiral v slovenskem javnem življenju, saj je izdal že dve knjigi: Kastelic: Prve podobe, Campa: Mlin v grapi, nekateri člani pa so izdali svoje publikacije drugje: tako Šali zbirko Izpisane, za katero je dobil literarno nagrado mesta Ljubljane, Novšak dve zbirki Dečki in Hudočini, Vomerger drame Voda, Zlato tele, Vrnitev itd. Ko so tako stopili z drugim bralnim večerom pred javnost, niso nastopili več kot novi ljudje, zlasti ne, ker večina njih članov sodeluje v znanih revijah, tako v Domu in svetu, Dejanju, Ljubljanskem zvonu, Mladiki, v Radiu in drugod, ter bi sprito tega zaslužili večjo pozornost, dasi je udeležba bila tudi sicer zadovoljiva. Udeležili so se je poleg starostne slovenskih književnikov F. S. Finžgarja in lepem številu slovenskih književnikov (Joža Lovrenčič, Anton in France Vodnik, Igo Gruden, Lili Novyeva, Etbin Kocbek, J. Udovič, Tone Čokan, Vinko Žitnik itd.), pa tudi žensko z gospo banico Nijo dr. Natlačnovo na čelu, ter mnogo mladega sveta, ki se zanima še za lepoto in umetnost.

Uvodno besedo je imel to pot tajnik kluba pesnik Joža Kastelic, ki v lepih pesniških besedah ter z jasnimi poudarkom ni predstavljal posameznih nastopajočih umetnikov, kakor lanski govornik, temveč je podal nekaj programatskih izjav, ki so bile potrebne za današnji čas. Sprito raznih glasov, ki so se oglašili v javnosti ob njihovem nastopu v Mariboru ali ob priliki ocenjevanj zbirke njihovih članov — česar govornik ni omenjal — je bila taka načelna beseda še celo potrebna, kajti Kastelic je za službo Lepoti proti vsakršni nasilni programom, dasi ima vsakršni član kluba svobodo, kako si izgradi svojo osebnost in kako se postavi nasproti času. Za svojo — tudi lepo povedano — uvodno besedo je žel Kastelic priznanje vseh, ki jim umetnost ni samo sredstvo demagogije, temveč notranjega lepotejnega občutenja.

Kot prvi recitator je nastopil pesnik Cene Vipotnik, znan iz Dejanja, s šestimi pesmimi, v katerih je razodel veliko besedno in plastično moč, pa tudi notranje občutje (Ponikalnica, Pošta s Krasa itd.) ter je s temi pesmimi, včasih težko besedno obloženimi, pa po občutju duhovno-realistično podanimi, podal dokaz o svojem pesniškem svetu velike vrednosti. Jože Dular (Dom in svet) je elabše bral svojo starejšo črtico iz Mladike Cigani, ki se v začetku ni mogla prav razviti, pa je v svojem zadnjem delu zajela poslušalce. Z njo je pokazal, da se razvija v pripovedni kmečkih zgodbah, v slogu starejših ljudskih pripovednikov, da pa ima oko za opazovanje in tudi svoj slog ter dramatsko napetost. Lahko pa bi se predstavljal z močnejšimi stvarmi. Severin Šali (Dom in svet) ni omenil nastopil, ker po zadnji nesreči leži bolan v bolnišnici. Zato je njegove pesmi iz zadnjega časa brala gđ. Mihaela Jarc. Teh pet pesmi je potrdilo, da je Šali svojevrstna pesniška osebnost med mladimi, čustvena in realistično opisna, prava lirčna pesniška sila. Nje-

gova pesniška beseda ni tako nova in drzna kot Vipotnikova, zato pa izrazi vse tihe nianse predmetne in čustvene slikovitosti. Pesmi kakor Noč ali Zimski dan, pa tudi Pomlad na otožnost s svojo lepo primero »osenčen sem z otožnostjo pomladi«, spadajo med najbolj poječe pesmi mlajšega rodu ter so dosegle tudi največji uspeh. — France Novšak je dosegel letos uspeh s svojo črtico Bibika se je izgubila ter se je izmed proznih sestavkov najbolj dočela občinstva. Zdi se mi pa v slogu in besedi preveč vsakdanja, premalo izrazno samosvoja. Pač pa sta začetek in končna poanta dvignili dogodek v umetniško pomembnost. — Pesnik Jože Brejc (Dejanje) se je včeraj prvič predstavil javnosti ter se namah uvrstil v močne pesnike najmlajših. Poln optimizma stopa v življenje, razumeva pomen in lepoto stvarstva, razodeva pojnost svojih čutov in se vtaplja v eladkosti gibanja, ki mu ustvarja vedno nov izraz in polni novo prispodobno. Pesem nočnega vrta, Pomladna himna itd. označujejo Brejca kot pesnika novega naturizma, z močnim duhovnim poudarkom, stremčega po sintezi čutnosti in duha. — Cene Kranjc (Dejanje) se je letos bolj kot lani uveljavil letos z opisom čebelnega življenja ter usode panja št. 13. Sicer se njegovo opisovanje čebel ne da primerjati z Masterlincom, temveč je to idilično opisovanje brez pravega, tudi duhovnega poleta ali domisleka, toda je sočno, barvito in nazorno ter z nekim prijetnim vonjem podana realistična podoba, vse preveč opis, da bi bila zgodba. Tudi zadnja poanta ni črtice dvignila iznad lepega opisa. — Joža Vomerger je bral svojo kratko enodejanko Težke ure ravnatelja Grma, ki je zanimivo psihološko postavil problem vesti, toda podan preveč v smislu juridične debate, ki bi lahko zdavnaj Kocena prepričala o Grmovi krivdi. Toda zadnja poanta je vredna dramske obdelave ter tudi predelave te zanimive dramske snovi. Zaključil pa je večer pesnik Jože Kastelic (Dom in svet) s svojo izbrano recitacijo petih pesmi, ki izpričujejo kot ves nastop tega uglejenega arbitra elegantiarum veliko estetsko kulturo ter posluh za klasični metrum. Balada o cvetu je bila sicer malo težka — kakor tudi Privid, toda nad vse močna, za vedno podana pa je notranja stvarnost majhne peči v pesmi Poznate. Z močnimi besednimi prispodobami ter čustvenimi globlinami sta ustvarjeni pesmi Tolmun ter čustvena Pred pomladjo, ki je lepo zaključila ta večer.

Ves večer tega nastopa Literarnega kluba je stal v znamenju čiste, iz realizma v romantičnost ležeče poezije, ki si ne da pragmatičnosti diktirati od zunaj, od gesel sveta, temveč edinole od sebe in svojega doživljanja človeške usode in svoje. Morda je to beg pred sedanjostjo ter tako prav s tem na svoj način potrjuje njeno obsodbo. Verjetno je, da zaradi tega ponekod ne bo veljal ta večer za večer sodobne (oz. sodobniške) poezije, toda poezija je vendar le bila in celo odlično predstavljena. Tako, da je pripovedništvo stopilo daleč v ozadje apriko notranje zrelosti pesnikov. Razumljivo pa je, da so mladi ljudje predvsem pesniki, šele pozneje zore v pripovednike. Tako bomo v Dularju dobili gotovo dobrega oblikovalca kmečkih zgodb v slogu slovenske realistične ljudske povesti, v Novšaku meščanskega psihološkega pisatelja, v Kranjcu pa opisovalca idil in kratkih silhuete, slične iz narave. Če zdaj še niso dali del, ki bi presenečale, so vendar nakazali svojo svojost uglasnost in pot, ki leži še pred njimi, če ji bodo zvesti.

meljena, da bo vsak, kdor se zanima za našo umetnost in narodopisje, rad segal po njih.

Tudi z zgolj umetnostnega stališča je letošnja žetev »Slovenske straže« prav ugodna. Podobe te prve vrste so naslikali slikarji M. Gaspari, T. Kralj, S. Kregar in M. Maleš. M. Gaspari je upodobil »Straženje Boga«. Za cerkvijo, izva katere je na skrajni desni viden razgled v svežo pomladansko krajino, so se zbrali k temu važnemu opravilu vaški otroci. Z vsa vneemo so se lotili razbijanja starih sodov, pohištva in podobne nerabne šare, da »straženje Boga in obenem pripravijo les za blagoslovljeni ognj. Dva že odrasla fantiča v ozadju nekam zavidno opazujeta razburilji prizor, še višje zgoraj na cerkveni steni jih resno opazuje lepa podoba sv. Krištofa. Realist Gaspari je, kakor je že razvidno iz opisa, pojmoval vso zasnovno povsem realistično. Verno je upodobil prizorišče zgodbe ter strnil male razbijače v prepričljivo skupino nekake trikotniške oblike, z barvnim akcentom, oziroma oporo v podobi sv. Krištofa na cerkveni steni. Tovrstnih motivov je slikar napravil že več, vendar estetsko tako dognanega nobenega. Slikar je original odstopil zbirki Etnografskega muzeja. — Druga Gasparijeva razglednica predstavlja »Pietas«. Upodobljena je pod križem Mati božja z mrtvim Sinom, ob asistenci dveh malih angelov na oblakih. Marija in ves prizor je pojmovan v smislu naše ljudske umetnosti (plastike, slik na steklo) ter je kompozicijsko, dekorativno (pa tudi monumentalno) prav ugodno oblikovan.

Tone Kralj, slikar ekspresionistične smeri, je upodobil »Sekanje pihrov«. Na nekakem platuju nad vasio so se zbrali fantje in sekajo pihre. Slikar je izbral dosti dramatičen trenutek, ko se igra vri med dvema fantoma, vsemu zaverovanima v svoj posel in ju skupina na desni z zanimanjem opazuje. Kompozicijsko in podoba skrbno pretehtana. Razgibani levi strani odgovarja težina desne skupine, celota pa najde krepko ravnotežje v mirni arhitektonski vasi. Interesantno je, kako se Kralj vedno bolj osvobaja stilizacije in daje prednost realni obliki; v našem primeru se ta proces vrši pretehtano in estetsko neoporečno.

S. Kregar, zastopnik mladega umetniškega rodu, je upodobil legendo »Vrnitev zvonov iz Rima«, združeno z običajem umivanja pri vodi. V krajini, ki jo pozivlja le nekaj dreves, je v ospredju upodobil pri studencu dvoje deklet v dokaj stilizirani noši. V ozadju — kakor je slikar sam čutil potrebo lokaliziranja krajine — je upodobil ženo v slovenski narodni noši s pečo na glavi. Še dalje v krajini je na desni cerkev in gozd ter gore. V zraku se jadrno vračajo zvonovi z dolgega potovanja. Od M. Gasparija do S. Kregarja je velika generacijska razpetina in tako nosi tudi Kregarjeva podoba povsem druge slogovne znake. Realistični element je močno potisnjen v ozadje, zamenjala ga je subjektivno preoblikovanje dogodka. Krajina je monumentalizirana, vprav pripravljena na svečani dogodek, kakor vanj varuje ljudsko izročilo. Zene v ospredju so zamišljene, kakor pri sakralnem opravilu. Visoko preko neba, v žudni nena-ravni svetlobi, kakor prikazni plovejo zvonovi. Razporeženo je podoba zrelo pretehtana, pa tudi oblikovno je kvalitetna.

Slikar M. Maleš, zastopnik ekspresionističnega



Bolgarsko prebivalstvo pozdravlja prihajajoče Nemce.

Kdaj je Italija stopila na afriška tla

Leta 1869 so odprli Sueški prekop, s čemer je obal Rdečega morja na obeh straneh postala zelo pomembna. Tokrat je italijanski pater profesor Jožef Sapetto v Rdečem morju kupil majhen otok. Nekaj let kasneje sta sultana iz Raheita in iz Mergaba prodala spet več otokov v zalivu Asab ter kakih 5 milj obale. Tisti profesor pa je nakupoval v imenu italijanske paroplovne družbe. Tega se nista razveselila niti Anglija niti Egipt, kar pa Italije nikakor ni oviralo, da ne bi bila tistega sveta odkupila od paroplovne družbe ter v Asabu ustanovila prvo italijansko kolonijo ob Rdečem morju. Nato je sledila italijanska zasedba Masave, nakar so se začele v tem delu sveta težave in spletke za Italijo.

Bliznja Abesinija (Etiopija) je bila žarišče vseh spletk in preprirov. Bilo je več pokoljev, ki so njihove žrtve bili misijonarji, italijanski ekspedicijski zbor se je moral vmešavati v krvave boje z domačimi plemeni. Takrat je stopil na prestol v Abesiniji kralj Menelik, pravi potomec Salomona in kraljice iz Sabe. Italija je za spravila na prestol s tem, da mu je preskrbela potrebno orožje. Toda leta 1896 se je Menelik obrnil zoper svoje italijanske

prijatelje ter začel z njimi krvavo vojno, ki se je končala v krvavi bitki pri Adui.

Leta 1935 pa so Italijani masčevali Aduo, zasedli vso Abesinijo ter pregnali cesarja Hajele Selasija iz Adis Abebe. Etiopija je tako vsa postala italijanska kolonija. Toda s to vojno so se začele nove težave za Italijo, ki se mora zdaj tamkaj krvavo boriti, da ohrani svoje stare pravice na tem delu sveta.

Mirovna palača v Haagu v nevarnosti

V holandskem mestu Haagu stoji iz časov pred prejšnjo svetovno vojno znamenita mirovna palača, znamenje starih in boljših časov. Ko so lanskega leta nemške čete v hudih bojih zasedle Holandsko, je mirovna palača k sreči ostala nepoškodovana. Ko pa so letošnjega januarja Angleži neke noči bombardirali mesto Haag, je velika angleška bomba padla v park te palače, komaj 20 metrov stran od zgradbe same. Bomba je v parku napravila velikansko jamo, ne da bi bila palača količ-koli poškodovana. Tako stoji tista mirovna palača v Haagu še zdaj nepoškodovana ter pričča, kako so davno minili časi, ko je kulturni svet spoštoval ideje, katere so v tej palači imele svoj sedež.

ŠPORT

Današnji nogometni spored

Ljubljana: Hermes ob 15.30 — igrišče Hermesa. Predtekmata: Hermes komb.: Ljubljana komb. ob 14.

Slavija jun.: Svoboda jun. ob 9.30 — igrišče za Kolinsko tovarno.

Jadran: Mladika ob 15.30 — igrišče Mladike na Kodeljevem.

Najuglednejši švicarski športni list o letošnjem planiškem tednu

Petkova številka enega v mednarodnem svetu najuglednejših športnih časopisov, »Sport«, ki izhaja v Zürichu, piše v dvokolonskem članku pod naslovom »Poučne podrobnosti o mednarodnem tednu smuških skokov v Planici« izredno lepo in natančno o tej naši veliki prireditvi. Zanimivo je, da so tudi imena naših skakalcev pisana pravilno, seveda brez »strešice« (tako n. pr. Finžgar, Novšak, Janko Mezik). V članku pravi pisec pod zaglavjem »18 skakalcev, 16 poletov po 90 in več metrov in en stotaki.« »Drugi dan treninga devet skokov čez 100 metrov!«, »Paul Kraus in Rudi Gering blizu rekorda!«, »K poskusnim skokom v nedeljo dopoldne«, »Večkratno izboljšanje svetovnega rekorda« in »Sijajna bilanca mednarodnega tedna smuških poletov na Planici« obravnava vso prireditve z veliko natančnostjo in gre v vse podrobnosti. Med drugim beremo v tem članku naslednje:

»Zdi se, da je postala že utrjena tradicija, da si zdaj vsako leto ob koncu februarja ali v marcu v Planici na mamutski skakalnici, ki jo je leta 1934 zgradil inženir Bloudek, napravi rendezvous nekaj najboljših in najdrzejših skakalcev Evrope, ki poskušajo, da bi prestavili svetovni rekord v »smuških poletih«. To pomlad je prireditve, ki jo je organiziralo smuško združenje Planica, prišla na dni 26., 27. in 28. februar ter 2. marec.

Potem pa pripoveduje o prvem dnevu treninga, kjer omenja od naših Finžgarja, o katerem pravi: »Veliko presenečenje je gledalcem pripravil tudi mnogo obetajoči Jugoslovčan Finžgar Rudi, ki je začel oprezno s 70. potop stopnjeval na 87 m in lahko v tretjem skoku zanesljivo obstal na 95 m, kar je nova najboljša znanaka države.«

Potem podrobno govori o rezultatih in uspehih posameznih skakalcev do nedelje. V zaglavju: »Večkratno izboljšanje svetovnega rekorda« nato pravi:

»Potem je prišel veliki trenutek, ko je Rudi Gering jadrno mnogo dalj proti ravnini kakor doslej kateri koli smuški letalec ter lahko stoji končal v brezgrajnem slogu ob popolnem ravnesju 118 metrov. Prvo merjenje je pokazalo celo 120 m, toda naknadna kontrola je ugotovila novi svetovni rekord s 118m.«

Pod naslovom »Sijajna bilanca mednarodnega tedna smuških poletov v Planici« pravi pisec: »Prekošen je bil svetovni rekord Nemca Josefa Bradla prvič po Geringu s 108 m, dalje po Lahru s 111 m in Krausu s 112 m. Iz tekmovanja je izšel kot imetnik novega svetovnega rekorda Rudi Gering, ki je pod ostro kontrolo postavil znakom 118 m. V štirih

dneh, ko so skakali, sta izvedli obe moštvi 35 skokov od 80 do 89 m, od teh je bilo 5 padcev; dalje 24 skokov od 90—94 (dva padca), 26 od 95 do 99 m (trije padci), 43 od 100 do 110 m (12 padcev) in 3 od 111 do 120 m, brez padca. S tem je bilo registriranih 131 »smuških poletov«, to so skoki od 80 m naprej, — od teh se jih je komaj 22 da računati kot padec. Telesne poškodbe ni dobil nihče, ki ni mogel stoji obvladati širokega izteka in nasprotne strmine. Izid je označiti kot izredno interesant in ugoden.«

Tako konča članek v »Sportu«.

Smuški drobž

49 tekmovalcev se je udeležilo nemškega prvenstva v teku na 50 km v Schreiberhau. Zmagal je Hans Leonhardt v času 3,17,00 pred Antonom Ruppom (3,17,51) in Gottfriedom Baurom (3,23,25).

Velike smučarske tekme na Finskem so se nadaljevale na jugovzhodu dežele v Taivionkoski. Na 18 km sta se vrinila med najboljše Fince kar dva Nemca. Rezultati: 1. Lähde (Finska) 1,06,09, 2. Berauer (1 Nemčija) 1,07,40, 3. Gstrein (1 Nemčija) 1,07,40, 4. Kauranen (Finska) 1,07,50, 5. Pellinen (Finska) 1,09,07. Kombinacijo je dobil Berauer s 447,6 točkami pred Gstreinom (442,4 točke) in Nikkunenom (Finska) s 418,7 točkami. — V specialnih skokih so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Vierto (Finska) 219,6 točk (47,5 m, 44 m), 2. Tolonen (Finska) 207,9 točk (44,5, 45 m), 3. Gstrein (Nemčija) 206,6 točk (46,5, 46,5 m), 4. Berauer (Nemčija) 202,6 točk (43,5, 39 m).

Najboljši francoski skakalci so se zbrali v Chamonixu. Rezultati so naslednji: 1. James Couttet 147,5 točk (najdaljši skok 61 m), 2. Régis Charlet 144 točk (61 m), 3. Georges Couttet 134,8 točk (60 m). Najdaljši skok in novi rekord skakalnice je izven konkurence postavil James Couttet (72,5 metrov).

Rekordi finskih smuških skakalnic: Finska, ki nima bogve kakšnih rekordov, kljub temu zaznamuje 40 skakalniških rekordov. V naslednjem so njih rekordi: Pöyhiönvaara 71 m; Lahti I (A. Kongsgaard) 71 m; Metsäkyllä 54 m; Hövitiäinen 52 m; Fiskars II 51,5 m; Jväsäkyllä in Nokia 50,5 m; Solkamo 50 m; Saarijärvi 46 m; Puijo 45,5 m; Herttoniemi (Helsinki) 45 m; Taivionkoski 44 m; Kaajani. Keikvä in Ounusvaara 43 m; Hivinkää in Karstula 41 m; Kūkala 40 m; Mikkel 39,5 m; Oeijberg, Hahti II in Hovimaa 38,5 m; Fiskars I 37,5 m; Sortavala 37 metrov; Utti, Kotka in Jämsänkoski 36,5 m.

40. skakalniški rekord helsinkiške skakalnice Alpnla znaša 28,5 m. Rekord skakalnice v Pöyhiönvaara ima Timo Murama.

Francoska smučarska kriza še ni v kraju. Kakor se je naknadno izvedelo, diskvalifikacije francoskega nacionalnega moštva pri prvenstvenem tekmovalju v Luchonu ne gre smatrati samo za prepoved nastopanja, temveč je pri tej priliki prišel do izraza tudi latenten spopad med »oficielnimi« in vozači. Kriza se še nadaljuje, ker je bil zaradi dogodkov v Luchonu brisan z liste francoskih smuških učiteljev znani francoski specialist v smuku in slalomu Maurice Lafforgue.

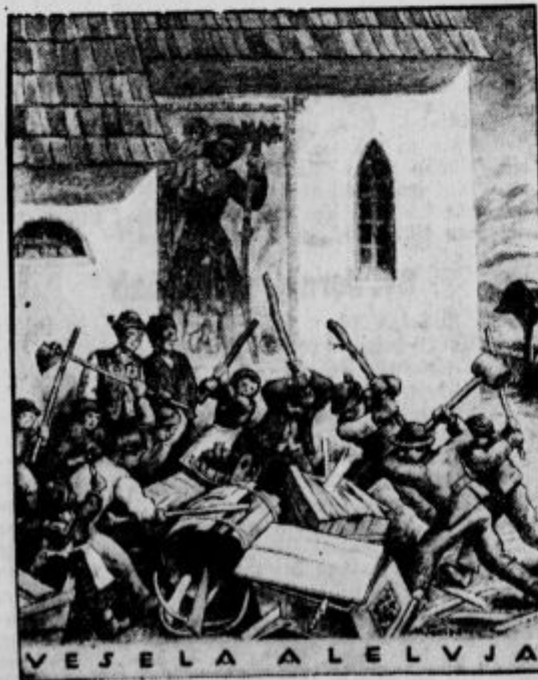
Najstarejši smučar na svetu so bile izkopane leta 1924, v nekem barju pri Kavtrasku na severnem Švedskem. Zdaj so te smuči v muzeju v Umei. Poklicani strokovnjaki so po skrbnem proučevanju in raziskovanju ugotovili, da so te smuči stare najmanj 4000 let.

ZFO

Fantovski odsek v št. Vidu nad Ljubljano je lansko jesen prišel z gradnjo letnega telovadišča. V tekočem letu ima odsek v načrtu urediti prostor za lahko atletiko, da bo igrišče v začetku poletja že pripravljeno za redne lahkoatletске treninge.

Igrišče bo imelo vse lahkoatletске naprave. Tako tekališče z dvema neodvignjenima zavojema s podaljškom za 100 metersko progo, urejena mesta za skoke v višino, daljavo, troskok in vse mete. Urejen bo tudi popolnoma ločen prostor za odbojko. Tekališče je deloma že dovršeno in je pokrito z ugaski.

Akcijo agilnih Sentvidčanov toplo priporočamo podpiri.



Maksim Gaspari: Boga straše.

Po slovenski domovini

Ptuj

Na Jožefovo, to je v sredo, 19. t. m., bo vodil po razstavi moderne slovenske likovne umetnosti v Ptuj g. prof. Karel Jirak, akademski slikar iz Maribora. Razstava bo odprta do 25. t. m., in sicer dnevno od 9—13 in od 14—18. Klub slovenskih akademikov v Ptuj vabi ljubitelje likovne umetnosti, da se te razstave v čim večjem številu udeležijo.

Izpod Ptujске gore

Gd Sv. Lovrenca na Dr. polju. Na zelo lepo obiskanem roditeljskem sestanku je zadnje nedelje g. upravitelj Sepe v krasnem govoru razložil staršem kako morajo šoli in Cerkvi pomagati pri vzgoji otrok. — Službo občinskega sra je prevzel 19 letni Korpar Stefan iz Apač; iz iste vasi so odpeljali v bolnišnico dve sosedki: Koserjevo ženo in Mimiko Murko. — V Župečji vasi je padla s peči Sagadinova gospodinja in si v sklepu strla levo nogo. — Pokopali smo zaporedoma dva otoka: Rodoškovega iz Sv. Lovrenca in Drevenškovega iz Zg. Pleterj št. 12, za njima pa tragično preminulega Frica Klanjška, Ropovega hlapca v Sp. Pleterjah. — Pokopališče, ki je že dobilo novo ograjo, bomo te dni še splinirali. — »Mohorjevec« v vsako hišo! S tem klicem gremo v javne tekme z vso dekanijo. Sprejmete boj?

Št. Janž na Dravskem polju

Pravilčno igro »Kraljestvo palčkov« priredi naša šola v društveni dvorani.

Poročil se je vdovec Ekarat Jožef, naš zavedni posestnik iz Starš. Za ženo si je vzel gđ. Rozalijo Remer od Device Marije v hoški župniji.

Zdravstveno stanje našega g. župnika se je hvala Bogu vidno zboljšalo. Bali smo se že zanj. Sosednjim »Izpod ptujskogore« od Sv. Lovrenca na Dr. polju se javno zahvalimo, da so nam predzadnje nedeljo, ko smo absententje kmetijsko nadaljevalne šole od Sv. Marjete pod vodstvom svojega učitelja g. Jožeta Kmetca pri njih gostovali z igro »Guzaj«, kljub slabemu vremenu dvorano čisto napolnili.

Cirkovce

»Podrti križ« je naslov pretresljivo lepe igrice, ki jo danes popoldne točno ob 3 igra naš FO v novi dvorani. Tudi druge točke so na sporedu.

4800 din za ženski sedež je dobila v nedeljo naša cerkev; nikdar še toliko! Svoji ženi ga je kupil kmet Alojz Napast iz Strgojnce.

»Mohorski tedenc« bo te dni pri nas! Dvigniti moramo število Mohorjanov tako, da prekosimo vse druge župnije v dekaniji. Hoče so lani nosile zastavo, a mi jih bomo »pobil«. To sicer ne bo težko. Važnejše je, da zopet dosežemo najvišje število, ki smo ga imeli l. 1900, ko so bili pri nas 303 udje. Na delo!

Dravinska dolina

Iz Poljčan. Zalostni smo, ko nas zapuša naš blagi g. župnik Alojz Cilensek. Dolgo vrsto let je pastiral med nami, zdaj pa utrjen stopa v pokoj. Vsi farani mu bomo vedno hvaležni za vse neštete dušne, duhovne in telesne dobrate, ki nam jih je storil.

Iz Makol. Veliko lepega bodo na današnji mladinski akademiji pokazali naši fantje in naša dekleta. Z obiskom jim hočemo dati svoje priznanje, da hodijo po pravih potih. Na svidenje ob štirih!

Iz Stopere. Celo našemu daljnemu kraju, skritemu v porečju Dravinje med Rogatjem in

Mreže za postelje dobite najceneje v Komenskega ulici št. 34. Izdelovanje posteljnih čitnih vložkov.

Breskve, vrtnice!

10 breskvin grmov, zaporedoma zorečih sort 120 din. — 10 raznobarnih nizkih vrtnic 80 din. — 5 raznobarnih vrtnic spenjalk 45 din. — Vse franko! Povzete ali naplačilo. V zalozil še nekaj česenj, »zgodnja iz Marke« in aliv.

Drevenica JELEN, št. III pri Velenju

Prvovrstno vilo

opremljeno, ki bi jo vzel v najem za približno 6 mesecev ali 1 leto — iščem na Bledu. Pogoji: dobra lega z vrtom, vila v dobrem stanju, najmanj 5 sob z vsemi pritliklinami. — Ponudbe v upravo »Slovenec« pod šifro »Vilac št. 4117.

Grazia Deledda:

Marianna Sirca

Sardinska povest.

»In vendar boste videla, teta Fidè, če se ta Marianna ne spametuje, boste imeli te prijateljke kmalu tukaj. Pazite, teta Fidela! Imejte oči odprte... Sedaj vidite in slišite zelo malo. Dandavdaj vam bom psa, kajti vaš pes ne laja več. Predebel je in vedno spi.«

In v resnici, pes, ki so ga ženske držale tam v vrtiču, ni nikdar lajal. Toda v Sebastianovem govoru je Marianna slutila preveč zlobnega namigavanja. Vznemirjala se je in z mrzlim naglasom, ki ga je našla tokrat, ko je hotela koga opozoriti, da se je preveč predrznil, je rekla:

»Sebastianno, ne žali ljudi!«

On je utihnil, vzel kozarec in pil. Na nekatera njena vprašanja je odgovoril mrzlo, preudarno in ni se več šalil.

Govorili so o pridelkih, o ječmenju in o jančih, in kako naj bi Marianna obrnila denar, ki ga bo prejela za plutovino. Hotela je kupiti kočjo zraven njene, a potrebovala bi še več denarja; počakati bi morala še eno leto, ali pa prodati živino. A bil je greh, če bi prodala živili, še posebno, ker je stric Berte navezan na svoje krave in telice in bi tega ne dovolil. Čakati je bilo pač treba še eno leto, ali pa pridobiti posestnika kočje, da jo odda na obroke. To bi bilo sicer težko, celo nemogoče, da bi jo posestnik oddal na obroke, ali da bi čakal celo leto. Mogoče je imel že drugega kupca in Marianna bi je ne mogla več kupiti; izven tega pa bi imela še druge nepravilke.

Marianna je bila mirna, kot da bi se pogovarjala o rečeh, ki se nje ne tičejo. Vsa zapazena z eno edino mislijo, se za zemске zadeve

Majšpergom, se je nasmehnila sreča. Med izžrebanimi reševalci ugank v »Slovenec« kolektarju je namreč tudi naš agilni g. učitelj Anton Napast. Za celo leto dobi »Bogoljubac«. Čestitamo mu, da tako lepo pomaga razširjati sloperško čast in slavo po svetu.

Črnuče

FO in DK priredita v nedeljo 23. marca ob 3 popoldne ter ob 8 zvečer akademijo s pestrnim sporedom. Prijatelji katoliške mladine, če hočete videti lepe simbolične vaje in druge nastope, pridite pogledat, pripravila vam bo lepo veselje. — Vstopnina običajna.

Brdo pri Lukovici

Fantovski odsek in Dekliški krožek na Brdu proslavita praznik sv. Jožefa s prireditvijo »Mladinske akademije«, ki bo 19. marca ob 3 popoldne v Društvenem domu na Brdu. Po akademiji slovesna zaobljuba.

Trebnje

Danes vsi v Prosvetni dom, kjer priredi Fantovski odsek pod okriljem Prosvetnega društva v Trebnjem akademijo s telovadnimi točkami in krasno igro »Krvava Španija«, v kateri se prikazuje vsi kruti dogodki španske državljanske vojne. Začetek ob 3 popoldne.

Odbor za simsko pomoč v Trebnjem je nabral v gotovini 4737.50 din in ne 400 kakor je bilo pomotoma poročano v nedeljo 16. t. m.

Škofja Loka

Peti redni letni občni zbor krajevne protituberkulozne lige v Škofji Loki se je vršil v nedeljo popoldne v risalnici drž. meščanske šole. Poleg članstva in nekaterih prijateljev se je udeležil občnega zbora tudi okrajni načelnik g. Brezigar, zastopnik Golnika, Vincencijeve konference, Rdečega križa in drugi. Namesto dosedanjega predsednika g. ravnatelja Sovreta, ki je ligo obudil k življenju iz nič, jo vseh pet let vnelo vodil in jo spravil na lepo višino, je vodil občni zbor podpredsednik dr. Koljaničič, ki je podal poročilo o delu lige ne samo v preteklem letu, temveč tudi za vso dobo 5 let nazaj. Tajniško poročilo je podal dr. Cairić, blagajniški pa g. Šega France. Iz vseh skrbno sestavljenih poročil smo videli, da je liga v preteklem letu mnogo delala in mnogo dobrega storila ne le v korist posameznih tuberkuloznih, temveč tudi v korist skupnosti in države. Zato je naša narodna dolžnost, da to socialno ustanovo vsi po najboljših močeh podpiramo in tako krepimo zdravje naroda. Zanimivo je bilo tudi poročilo zaščitne sestre gđ. Boškinove, ki je v preteklem letu napravila 131 obiskov poleg svojega rednega pisarniškega dela. Dispanzerski zdravnik dr. Savinšek je v preteklem letu pregledal 1115 ljudi. Kljub skromnim sredstvom je bila socialna pomoč prav velika, saj je bilo podpiranih s podporami, živili, zdravili in kriljem zdravniških stroškov 26 družin in samec v 110 primerih. Ljudstvo je vsem dobrotnikom lige prav hvaležno za naklonjenost, liga sama in dispanzer pa tudi bolj pridobivata na ugledu. Po živahni debati je bil za predsednika izvoljen g. dr. Ivan Hubad in večina dosedanjih odbornikov. Priprani smo, da bo nov izbor ohranil ligo na dosedanjih višini, vsi pa moramo sodelovati, da bo tudi vnaprej narod imel od lige res mnogo koristi. Zato pa vsi na delo v korist bližnjega!

Črnomelj

Premestitev učiteljice. Črnomelj je zapustila učiteljica ženskih ročnih de. Igd. Miklave Ivana, ki je po lastni prošnji premeščena v Trbovlje. Službovala je na črnomalski šoli 16 let in veliko storila za ohranitev belokranjskih veščin in na-

Eksplzija razdejala del Seville

Dne 14. t. m. je velika eksplozija zadela sloveče špansko mesto Seville. Nesreča je takole nastala: Ko so nalagali smodnik v zabojnik, je en zaboj padel na tla, nakar je takoj eksplozija pretresla ozračje. Vse mesto je stresel silen pretres in v hipu je bilo več sto ljudi brez strehe, ker je eksplozija uničila stotine hiš. Eksplozija je bila tako huda, da je kar požela drevesa velikega drevoreda.

To je zdaj že druga nesreča, ki je v kratkem času zadela nesrečno Španijo. Prvikrat je v Santandru divjal silen vihar, ki mu je sledil grozen požar, zdaj pa je na vrsti Seville, ki je postala žrtev eksplozije. Hvala Bogu, da hiše v tem južnem podnebnju niso preveč trdno grajene. Eksplozija je razdejala sicer kakih 300 hiš, ni pa to povzročilo mnogo človeških žrtev, ker so hiše tistega dela mesta, ki je najbolj prizadeto, le lahko grajene. Tam namreč prebivajo po večini delavski sloji, ki imajo majh-

ni več toliko brigala. Sebastianu se je nenadoma zopet zbral. V senci luči jo je pogledal v obraz in ji zašepetal, kot da bi bila spozumljena o smislu besed, ki jih je govoril:

»Pošljimo Simona k posestniku kočje, da ga bo pridobil...«

Marianna je vztrepetala; imela je občutek, kot da bi se je dotaknila pošastna perut in prvič je zaslišala vso grozo ter čutila velikansko razdaljo, ki loči njo, pošteno, vestno in čisto dekle, od razbojnika in zločinca, kot je bil Simone.

V istem trenutku jo je mučila še druga sanjska privid: vrata so se odprla in Simone je vstopil, kot je bil obljubil. Ali je prišel z namenom, da ji pomaga, ali, da bi jo okradel in odpeljal?

In, v istem trenutku, se je Sebastianu zaničljivo zasmel, kot da bi bil vesel, da se je z njo pošalil in se je ona izdala. Opazil je, da se je borila bolj sama s seboj, kot z njim. In njej se je zdelo, da je podvomil celo o čistosti njene duše in jo smatral, da je sposobna izvršiti grozne reči.

»Sebastianno,« je rekla s težko besedo, ki je od jeze trepetala: »Ti si vedno bolj neumen.«

Še dolgo potem, ko je Sebastian odšel in služkinja zaprla vhodna vrata z zapahom in z verigo, ter sedla nato v kot k oknu, kjer je čakala, da bi se njena gospodinja umaknila v svojo sobo, je ostala Marianna tiho in nepremično na svojem prostoru.

Še je mislila na Sebastianove besede. Ni bilo več dvoma: on jo je sumnil. A proti nje-mu se je čutila močna. Dobro je vedela, da ga bo pridobila s trdo besedo. Bolj jo je skrbelo, na kakšen način bi se otrsela nadzorstva služkinje, če bi prišel Simone.

To je bilo težavno, a tako težavno, kot potrebo.

»OBISK«

ILUSTRIRANI DRUŽINSKI MESEČNIK

LJUBLJANA

Kopitarjeva ulica 2

Na splešno željo podaljšujemo rok za plačilo celoletne naročnine do konca marca, da omogočimo čim večjemu številu starih in novih naročnikov pravico do brezplačnega »Obiskovega« ilustriranega slovenskega koledarja za leto 1941.

Brez povišanja naročnine izhaja »Obisk« v nezmanjšanem obsegu. Celoletna naročnina je Din 72.-.

Pohitite z naročnino, ker naklada koledarja je omejena.

rodnih ornamentov. Tudi pri Rdečem križu in Uniji za varstvo otrok je bila vestna delavka. Sodelovala je pri vseh nabiranih akcijah in povsod dosegla lepe uspehe. Na novem službenem mestu ji želimo vse najboljšo.

Dijaška kuhinja v Črnomlju je imela preteklo nedeljo svoj letni obračun. Za to prepotrebno ustanovo, ki jo vodijo gđ. sestre v zavetišču sv. Jožefa, vlada med tukajšnjim prebivalstvom še premalo zanimanja. Učenci tukajšnje meščanske meščanske šole, doma iz okoliških vasi, večinoma revnih staršev, toda nadarjeni, ki se borijo z vsemi težavami pomanjkanja slovenskega študenta, dobivajo kosilo ali celodnevno hrano v tem zavetišču. Vso skrb za prehrano te mladine imajo na ramah gđ. sestre, g. dekan, učiteljica Možinova in g. Vrtačnik. Vseh nas in tudi imovitejših črnomalskih in belokranjskih krogov je dolžnost, da bolj skrbimo za to kuhinjo in jo podpremo s podporami v blagu in denarju, ker s tem pomagamo preživljati težke čase naši mladini, ki jih s praznim želodcem še bolj občuti kot mi starejši ljudje.

Predstava. V novi dvorani meščanske šole se pripravlja uprizoritev lepe posne igrice »Pasijon«, na katero že sedaj opozarjamo vse občinstvo.

Najtežja ženska na svetu umrla

V znanem newyorškem zabavišču na otoku Coney Island v »Music Hallu« je dolgo nastopala najtežja ženska na svetu, ki so ji rekli »vesela Irena« — Joyense Irene. Nastopala pa je kot posobnost, ker je tehtala nič manj kakor 270 kilogramov. Zadnje čase pa je precej shujšala ter je tehtala le še 225 kilogramov. Ta ženska je zdaj nenadno umrla, o čemer poročajo listi. Vse svoje življenje je bila ta Irena največja privlačnost vsega sveta. S svojo debelostjo si je prislužila celo premoženje, je pa ostala samska ter je zasebno živela s svojo materjo, ki jo je spremljala, ko je potovala po svetu. Ta ženska je bila zelo dobrega srca ter je od svojega premoženja dajala težke denarje za bolne artiste, zlasti pa za svoje »sotrpine«. Ko si je nabrala premoženje, je skušala pri slovečih zdravnikih dobiti sredstva, da bi shujšala. Toda noben zdravnik na svetu ji ni mogel pomagati, čeprav so ji dajali vse mogoče injekcije. Zdaj jo je smrt rešila trpljenja. Njeno pravo ime je bilo Amanda Siebert.

Otroški kotiček:

Carična Vesna



43.

»Gospa, pri vas ostanem kot želite, odrekam se svobodi, kralju Srdanu in vsem. Zato prosim za zdravilo, da rešim ljubodko smrti,« je hitela Vesna in zadrževala solze.



44.

»Ti si dobro dete, Vesna. Svojo svobodo, daš, da rešiš življenje prijatelju,« je rekla starka. Vesna je glasno zaihtela in se močno oklenila starke.

»Vesna, ne smeš jokati, saj si vendar že velika deklica,« jo je bodrila Metuljka. Tudi njej je bilo težko.

RUSKI ČAJ nadomešča popolnoma in poceni

čaj »Jugobilje« B.B.1.

Dobiva se povsod. Na zahtevo pošlje brezplačen vzorec.

»JUGOBILJE«, veletrgovina

Beograd, Ivankovačka ulica 25

Iščemo rajonskega zastopnika.

veka in ko je žival poginila zaradi bolezni, je Simone obdolžil tovariša, da ga je ubil.

Sicer pa sta živila popolnoma osamljena, zadovoljna z malim; posebnih ambicij nista imela; pazila pa sta, da zbežita zasledovanju orožnikov. Navsezadnje ju orožniki niso niti iskali in na nju ni bila razpisana nagrada. Simone je to dobro čutil, kajti bolelo ga je, da velja nanj kot drugi; Constantino, ki ga je poznal do dna, pa je to izrabljal. Kadar ga je hotel ponižati, je primerjal nagrade, ki so bile razpisane na glave drugih razbojnikov.

Za Corraine dva tisoč zlatnikov; za Pittanu, ki je smet, tisoč zlatnikov; za Battista Mossa — pfejl — tisoč lir; celo za Bantine Fera tisoč zlatnikov! Toda on pravi, da bo dosegel kot Corraine dva tisoč, in sicer na račun kakšne neumnosti, ki jo bo napravil.

Simone je pljuval z zaničevanjem, a čutil se je ponižanega.

Preživljala sta se z malimi tatvinami in samo nekoč, ko sta začela posnemati roparje, sta napadla trgovca z jančki in sta mu pobrala ves denar. Radi tega pocestnega tatinstva podjetja sta se sicer jezila in sta govorila o njem kot o otročariji.

Velike roparje sta posnemala le v tem, da sta iskala zaupanje in pomoč pastirjev in posestnikov živine, katerim sta v zameno ponujala zaščito. Takšna sta bila navidezna zaščitnika pastirjev in posestnikov, v resnici sta pa te ljudi le izkoriščala. Ker sta jim nudila skrito pomoč proti razbojnikom in navadnim tatovom, sta si pridobila njih zaupanje. Ko pa je Simone potreboval denarja, je šel h kakšnemu posestniku, in ga vprašal za posojilo. Posestnik mu je izročil denar, ne da bi računal na vrnitev. Pri tem ali onem posestniku je hotel kupiti konja, tele ali ovna, a vedno pod pogojem, da bo plačal pozneje. Denarja pa ni nikdar imel in dolga ni nikdar plačal.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda i dim; ščitovanjaki oglasi 3 dila. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 dila. Mali oglas se plačuje takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računajo enokolišarska, 1 mm visoka polna vrstica po 3 dila. Za plemenite odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamke.

Službe

Jstejo:

Šofer

nekadilec, trezen in pošten, isče službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod šifro »Hvaležena« št. 4167.

Mlad trgovski pomočnik
specerist, isče službo za takoj ali pozneje. Gre tudi na deželo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobro prodajalec« št. 4167.

Trgovska pomočnica
vešča vsakega posla, urna, poslušna, poštena, bi rada premenila mesto v Ljubljani. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zanesljiva, dobra moč« št. 4145.

Hišna pomočnica
reana, katera dobro kuha, isče službo pri boljši starejši trgovski družini. Gre tudi na deželo. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod šifro »Poštena« št. 482.

Vajenci

Mizarskega vajenca

sprejme Artnak - Mayer, Ljubljana, Jenkova 7.

Vajenca

za soboslikarstvo in plekarstvo, sprejem brez hrane in stanovanja. Nagrada v denarju po dogovoru. J. Ambrožič, Glinska ulica 7.

Vajenca

za kleparsko in vodovodno-inštalacijsko obrt — sprejem, Avgust Štok, Celje.

15 let star močan fant
z 2 mečanskima šolama bi se rad izučil ključavničarstva ali pa za mehanika. Rad bi se izučil pri mojstru, kjer bi imel hrano in stanovanje. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vajenec« št. 4102.

Avto-motor

Avto Steyr

zelo dobro ohranjen, vožen 20.000 km, z dvema rezervama, prodam za 35.000 din. Polize se v garaži »Lojze«, Tyrševa cesta 35.

Službe

Dobe:

Čevljarke pomočnice
sprejem takoj. — Zarnik Alfonz, Gajeva 9.

Mizarskega pomočnika
sprejem takoj. Mizarstvo Hiti, Izanska c. 18, Ljubljana.

Avto-kolarja

specialista, sprejem takoj. Selan Joža, Dobrunje.

Krojaškega pomočnika
za damsko ali moško delo, sprejem. Gorenjska oblačilnica, Kranj.

Kuharico

perfektno, starejšo, takoj sprejem za začasno. — Gorčar, Sv. Petra c. 29-3.

Frizerko

samostojno moč v damski in moški stroki, takoj sprejem. — Viktor Kolman, Bled I.

Fotograf, pomočnika (co)
dobra retušerja, sprejme takoj ali 1. aprila. Foto »Justi«, Ljubljana, Tyrševa 6.

Fant (sluga)

za vsa dela v trgovini in za dostavljanje blaga — dobi službo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mlad fant« št. 4160.

Žensko

do 50 let staro, ki je zmožna samostojno voditi gospodinjstvo, sprejem. — Anton Možina, Grosuplje 46.

Krojaškega pomočnika
zmožnega samostojno voditi, sprejem takoj. — Hrana in stanovanje v hiši. Franja Soklić, krojaštvo, Radeče pri Zid. mostu.

Kuharico

perfektno, mlado, sprejme dvočlansko družino proti dobri plači. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobra kuharica« št. 4089.

Hlapca

za na Dolenjsko, vojaški-ne prostega, za vsa kmetička dela, sprejem proti dobri plači. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobra plača« št. 4088.

Dobro kuharico

vajeno gostilne - isčem 1. aprila. — Ponudbe podružn. »Slov.« v Celju pod »Marilja in poštena«.

Mlinar

zmožen vseh mlinarskih poslov, pošten, dobi takoj službo v vajčnem mlinu. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pošten« št. 4181.

Kuharico

s dolgotrajno pripravo, pošteno, sprejem za takoj ali 1. aprila. Ponudbe podružn. »Slov.« v Kranju pod »Ljubitelja otroka«.

Zanesljive poverjenike
za Ljubljano, Maribor, Celje in druge večje kraje dravske banovine — sprejme zavarovalnica »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra 2.

Trgovski sotrudnik

pošten in vreden, lahko tudi začetnik, dobi službo v večjem mestu Slovenije. Oskrba v hiši. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vestene« št. 4149.

Denar

150.000 din posojila

proti vknjižbi na 1. mesto na vrednost 500.000 din, isčem za zidavo nove hiše v centru Ljubljane. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Event, tudi stanovanje z avtomobilom v hiši« št. 3864.

Posojila

se dajo na odplačilo na 2-3 leta, posojila po posebnih pogojih državnim in samoupravnim uradnikom, obrtnikom in malim trgovcem. — Natančnejša pojasnila pošilja Pučka štedionica d. d. — Kostajnica.

Sadije

Prvovrstna jabolka

kupite ugodno pri Štular N., Tyrševa c. 37 b. Telefon 36-81.

Jabolka

štajerska, kanadska in razne, kg 5, 9, 13 din »bruto« do tri milijone. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Savinjska dolina« št. 4116.

Vinograd

v ljutomerskem okraju, ca. 2 ora, ob banovinski cesti, strogo sortiran nasad, z vinčarji, se takoj prodaja za 70.000 din. Matija Jurjasevič, Središče ob Dravi 2.

Realitetna pisarna

Susa Miroslav

»Posredovalec«, Ljubljana, Aleksandrova cesta 5, nudi v nakup: vile, stanovanjske in trgovske hiše ter parcele v vseh delih mesta, kakor tudi posestva in gozdove po zelo ugodnih cenah.

Šivalni stroji

Prodaj

pogrešljiv šivalni stroj, globok, športni vozček. Marenčičeva 3, Moste.

Krojaški šivalni stroj
zaradi smrti naprodam. — Prim., Ljubljana, Lampetova ulica 13.

Komunizmu boi

je pravilna rešitev nagradne uganko, ki jo je za leto 1941 razpisala

Družinska pratika.

Razpisane nagrade je žreb razdelil med sledeče tekmovalce:

- Sorti Jesip, kovinostugar, Maribor, Delavska ulica 47.
- Papež Franjo, sodni sluga, Žužemberk.
- Kuhar Irena, dijakinja, Murska Sobota, Cerkvena ulica 21.
- Lenčec Ani, šivilja, Savlje 17 p. Ježica.
- Trstenjak Franc, kovač, Pavlovič 26 p. Ormož.
- Gale Elizabeta, Ljubljana, Mestni trg 13.
- Keber Slavko, Brežice 2.
- Rihtar Vera, Loka 2 p. Zdole pri Vidmu.
- Buhtar Marija, Sostro 51 p. Dobrunje.

Prisojena knjižna darila si bodo nagradenci izbrali iz doposlanega jim seznamka.

Uprava Družinske pratike.

Posvestva

»REALITETA«
posestna posredovalnica v Ljubljani je samo v PRESERNOVI ULICI 54
Nasproti glavne pošte
Telefon 44 - 20

Petstanovanjsko hišo

nov, izpod 380.000 din takoj prodam. Informacije daje Jax, Tyrševa c. 36.

Dvostanovanjsko hišo

kupim v Mostah. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Moste« št. 4086.

Trgovsko hišo

z gostilniško koncesijo, prodam ali zamenjam za stanovanjsko hišo. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ljubljana« št. 4106.

Nova hiša z vrtom

v bližini železn. postaje in tovarne, na Duplici p. Kamniku, naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4116.

Krasno posestvo

z vpeljano trgovino in hotelom, vse v najboljšem stanju, naprodam za dva do tri milijone. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Savinjska dolina« št. 4116.

Vinograd

v ljutomerskem okraju, ca. 2 ora, ob banovinski cesti, strogo sortiran nasad, z vinčarji, se takoj prodaja za 70.000 din. Matija Jurjasevič, Središče ob Dravi 2.

Realitetna pisarna

Susa Miroslav

»Posredovalec«, Ljubljana, Aleksandrova cesta 5, nudi v nakup: vile, stanovanjske in trgovske hiše ter parcele v vseh delih mesta, kakor tudi posestva in gozdove po zelo ugodnih cenah.

U najem

Oddaje:

Specerijarska trgovina
dobro ideoča, se odda. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4148.

Njiva

se odda v najem na Stojčah. Več se izve: Groharjeva 15.

Stanovanja

Oddaje:

Enosobno stanovanje
tako oddam. Doberdobska 15, Kozeljica.

Sobe

Oddaje:

Opremljeno sobo
oddam gospodu. Jegličeva 9.

Solidnemu gospodu

oddam sobo s posebnim vzhodom. Ravnikarjeva 4.

Opremljeno sobo

lepo, z dvema posteljnima, takoj oddam. Friškovec 6.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Stroje

Lesna industrija, pozor!

Stroje — Zinkenfräsmaschinen — avtomatske, z vdelanimi elektromotorji, dobavlja v kratkem Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon 37-54.

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR

LJUBLJANA, SV. JERNEJA ŠT. 18

IZDELUJE

VODNE TURBINE

ZAGB, MLINB, TRANS-

MISIR, DVGALA ITD

Stružnice

(Präzisionsdrehebänke) 200 x 1000 — 1500 mm, z norton prestavami in vdelanimi elektromotorji, so dosepele, ter vrtnali stroj do 30 mm vrtnja. Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54. Na poti so Shaping-stroji Kloppe 550 mm skobelne dolžine.

Dinamo

istostmerni tok, 220 vol., nov ali dobro ohranjen, kupimo. Ponudbe s opisom in ceno na: Ljubljana I, poštni predal 10.

Mešalni stroj za beton

za 6 m³ na uro, z elektromotorjem, v zelo dobrem stanju, naprodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mešalec« št. 4076.

Izredna prilika

Pisalni stroj v kovčegu, še popolnoma nov, eleganten in najnovejšega modela, poceni takoj prodam. Kovčeg, Cigaletova št. 11.

Drobilec za kamenje

prevozljiv, zmogljivosti ca. 8 m³ na uro, in tovarni avto Faun-Diesel, 3,5 tonski, z zelo dobro pnevmatikom, obeje v zelo dobrem stanju, naprodam. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Zmerna cena« št. 486.

Razno

Lisice strojimo

barvamo in provrstno izdelamo. — Krenarstvo L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 5.

Gumblince, gumbe, plise,

monogrami, entel, ažu, fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union
Vezanje perila, krasna predtiskana žen. rod dela

20 nizkih vrtne

številne izredno krasne sorte, s poštno vred 140 din. Nekaj šibkejših sadike 95 din. Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica pri Mariboru.

Leseno barako

z opeko krito, 6 x 7 m, uporabno za malo hišico, prodam. Cena ugodna, ker mi je v napotje pri hiši. Trnovce, hišnik, občinski dom, št. Vid nad Ljubljano.

Glasba

Piano

prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4103.

Po uspešnem zdravljenju

v Zdravilišču v Novem Celju se počutim povsem zdravega, zato se g. upravniku dr. Fišerju, č. sestram in ostalim nameščencem za ves trud in skrb iskreno zahvaljujem. J. F.

Zahvala

Čutim se dolžnega javno se zahvaliti g. primariju dr. Vlad. Guzelju za njegov trud pri teški operaciji moje hčerke. Ravno tako se zahvaljujem g. dr. F. Brandstetterju, asistentoma dr. Poharju ter dr. Valantovi ter č. usmiljenkam sanatorija »Leonisček«.

Ljubljana, 18. marca 1941.

Franc Erjavec, trgovec.

Jarmenik

z dvema žagama, kupim. H. Rašid Ibrahimović, Celje, p. Breko.

Rabljeni dvigalo

elevator, za opeko, do 16 m višine, kupimo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Opekarna« št. 4171.

Kolesa

raznih svetovnih znamk imamo ugodno napravo. Nova trgovina, Tyrševa c. 36, nasproti Gospodarske zveze.

Še 31 koles

odličnih znamk — nudi po starih nizkih cenah dokler traja zaloga. Fr. Podobnik, Rudnik Ljubljana.

Nakup mogoče tudi ob nedeljah dopoldne.

Kam pa kam?

»Pepca«

kam pojdeva danes? — »Kam neki, Jože, v Radomlje, v gostilno pri Jožetu vendar. Tam je izborna jedilna in plača.«

Objave

Posredovalnica Mrak

se je preselila v Kopljarjevo ulico, poleg Jugoslov. tiskarne - ter se nadalje priporoča.

Opozorilo!

Opozorjam, da g. Karel Lunder ni upravičen sklepati kupčije ali kakršna koli naročila po mojim imenom. — Franc Lončar, I. jugoslovanska delavnica avtomatičnih brusilnih strojev, Ljubljana, Celovška cesta 43. Telefon 20-84.



Najin srčno ljubljani sinček

Jožek

je odšel včeraj med nebeške krilatce.

K zadnjemu počitku ga spremimo danes ob 15. uri z Zal. kapelice sv. Marije, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. marca 1941.

Globoko užaloščena Mira in Cene Marinko.



Dotrpel je naš nad vse ljubljani soprog, skrbni očka, brat, svak in stric, gospod

Vinko Borštnar

zvaniknik p. t. t. v p.

v 47. letu starosti, previden s tolažili sv. vere. — Na zadnji poti ga spremimo v četrti ob pol petih, izpred hiše žalosti, Verovškova 22, na pokopališče v Dravljah. — Sv. maše z adušnice bodo v cerkvi sv. Franciška v Sp. Šiški v soboto ob 7 in na sedmimo ob 7.

Ljubljana, češnjica, dne 18. marca 1941.

Globoko žalujejo: Brigita, soproga; Božidar, Vinko, sinčka; Franc, brat; Ana, Ivanka, Marija, sestre in ostalo sorodstvo.



Po dolgi, mučni bolezni nas je zapustil naš ljubljani mož, dobri oče, brat in stric, gospod

Andrej Lavrič

posestnik

previden s tolažili svete vere. — Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 19. marca 1941, ob 4 popoldne izpred hiše žalosti, Vodmatski trg št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. marca 1941.

Zalujoči: Apolonija, žena; Andrej, sin in ostalo sorodstvo.



Zapustil nas je dne 18. marca, v 92. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, naš predobri, nenadomestljivi in nad vse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Blažon Fran

višji revident juž. žel. v pokoju

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek, dne 20. marca ob 16 z Zal. kapelice sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. marca 1941.

Josipina, soproga; Fran in Davorin, sinova — in ostalo sorodstvo.